

**TUPRAŞ'IN KIDEMTLİ
ÇALIŞANLARINA
GÖNÜLDEN
TEŞEKKÜRLER...**

TUPRAŞIN KIDİMLERİ

ÇALIŞANLARINA GÖNÜLDEN TEŞEKKÜRLER...

Değerli Tüpraş Ailesi,

Pandeminin gölgesinde geçirdiğimiz bu yıl, en değerli kaynağımız olarak gördüğümüz çalışma arkadaşlarımızın şirketimize bağlılıklarını, sanal ortamda da olsa takdir etmenin mutluluğunu yaşadık. Gönül isterdi ki şirketimize yıllarını vermiş arkadaşlarımızla geleneksel kıdem armağanları törenlerimizde olduğu gibi yüz yüze bir araya gelelim. Ancak COVID-19'un çok daha bulaşıcı olan "delta" ve "delta plus" varyantlarıyla dünyayı etkilemeye devam ettiği bu ortamda tedbiri elden bırakmamız gerekiyor.

Salgınla mücadelede olduğu gibi Tüpraş çatısı altında tüm işlerini büyük bir sorumluluk bilinciyle yerine getiren her arkadaşımızla büyük gurur duyuyorum. Onlar, yıllar içinde edindikleri köklü deneyim, gösterdikleri aidiyet duygusu ve ortaya koydukları sorumlu üretim anlayışıyla sadece şirketimiz için değil, sektörümüz için de örnek teşkil ediyorlar. Bu vesileyle kıdemlerini almaya hak kazanmış 2.120 arkadaşımıza bugüne kadar gösterdikleri bağlılık, verdikleri emek için bir kez daha gönülden teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli Arkadaşlar,
Tüpraş olarak çalışmalarımızı her koşul altında, ülkemizin en büyük enerji üreticisi ve sanayi şirketi olmanın verdiği sorumlulukla sürdürüyoruz. Müşterilerimizin taleplerine en iyi şekilde yanıt verebilmek şartlar ne olursa olsun vazgeçilmez önceliğimizi oluşturuyor. Uygulamaya aldığımız "Tüpraş Çözüm Merkezi", "Müşteri Bildirimleri Takip Sistemleri" gibi yatırımlar müşteri deneyimini memnuniyet odaklı bir boyuta taşımamızı sağlıyor. Müşterilerimize sunduğumuz çözümlerle öncü ve örnek olmanın dışında, detaylarına dergimizin sayfalarında yer verdiğimiz "Müşterinin Kahramanı Olma" hedefimiz bulunuyor.

Bu misyonumuzun temelini de tüm iş süreçlerimizde olduğu gibi "Önce İnsan" ilkemiz oluşturuyor. Bunun için iş gücümüzü emniyet odaklı dijital uygulamalarla destekliyoruz. Dijitalleşme çalışmalarımız kapsamında üretim sahalarımızda özellikle riskli süreçlerimizde robotik teknolojilerden yararlanıyoruz. "Drone ile Uzaktan GörSEL Muayene" ve "Online Tank Robotik Kontrol Yöntemi" gibi en ileri uygulamalarla emniyetli ve güvenli iş ortamımızı daha da güçlendiriyoruz.

Tüpraş olarak bu faaliyetleri sürdürürken çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim performanslarımızı da her geçen gün daha da geliştiriyoruz. Sorumlu üretici bilinciyle çevresel etkilerimizi azaltmak için tüm süreçlerimizde doğal kaynak kullanımının azaltılması, kaynakların verimli kullanımı ve atıkların geri dönüşümü konularına odaklanıyoruz. Önümüzdeki yıllarda da sürdürülebilirlik alanındaki yatırımlarımıza devam edeceğiz.

Sürdürülebilirlik çalışmalarımızla geleceğe en önemli yatırımı yaparken Koç Holding'in 95 yıllık köklü geçmişinden güç alarak kurucumuz merhum Vehbi Koç'un, "En büyük sermayem insan kaynağıdır" ilkesinden hiçbir zaman ayrılmıyoruz. İnsan kaynakları yaklaşımımızın özünü oluşturan bu ilke doğrultusunda, ağırlıklı olarak erkek egemen görülen enerji sektöründe eşitlikçi ve kapsayıcı bir iş ortamı oluşturmak hedefiyle hareket ediyoruz. Ülkemizin enerjisini, kadın ve erkek çalışma arkadaşlarımızla beraber üretiyoruz.

Toplumsal duyarlılık bilinciyle gerçekleştirdiğimiz kurumsal sosyal sorumluluk çalışmalarıyla da anlamlı projelere imza atıyoruz. Özellikle kurumsal sponsorluğunu üstlendiğimiz Arter'le yaptığımız çalışmalar bir gurur kaynağı. Arter iş birliğiyle gerçekleştirdiğimiz çalışmalarda, başta genç nesiller olmak üzere, ülkemizin kültürel gelişimine katkıda bulunmayı son derece önemsiyoruz.

Tüpraş olarak, Türkiye'nin enerjisini üretmeye devam edeceğimiz önümüzdeki süreçte pandeminin etkilerini geride bırakmayı umuyorum. Bu nedenle aşılama konusunda herkesin, sevdiklerinin ve toplumun sağlığını göz önünde bulundurarak üzerine düşen sorumluluğu yerine getireceğine inanıyorum.

Saygı ve sevgilerimle,

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

Tüpraş'ın altı ayda bir yayımlanan kurumsal iç iletişim organıdır, parayla satılmaz.

Tüpraş bir Koç Holding şirkettir.

Yayın Türü

Yaygın Yayın / G. Siyasi

Tüpraş Adına İmtiyaz Sahibi

İbrahim Yelmenoğlu

Sorumlu Müdür

Çiler Şengeller Teber

Yayın Koordinatörü

Nur Erden

Genel Yayın Yönetmeni

Leyla Demirbağ Atay

Haber Merkezi

Kurumsal İletişim Müdürlüğü

Editör

Elif Kutlu

Görsel Yönetmen

Levent Pakdamar

Fotoğraflar

Aykut Karadere, Cem Turgay

Katkıda Bulunanlar

Senem Ener, Büşra Özcan, Emre Yamakoğlu

Yönetim

Tüpraş Genel Müdürlüğü
Gülbahar Mah. Büyükdere Cad. No. 101/A
34394 Şişli-İstanbul
T: 0212 878 90 00
www.tupras.com.tr

Yapım

Demirbağ Yayın ve Tasarım
Çayır Çimen Sok.
Emlak Kredi Konutları C-3 9/9
Levent-İstanbul
T: 0212 347 47 80
www.demirbag.com.tr

Ofset Hazırlık ve Baskı

Printer Ofset Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Sertifika No. 36225
865 Sok. No. 23/A Kemeraltı-İzmir
T: 0232 489 88 03

RAFİNE 24

BU SAYIDA

OCAK-HAZİRAN 2021

ANA HABER

04

- TÜPRAŞ'IN KIDEMLİ ÇALIŞANLARINA GÖNÜLDEN TEŞEKKÜRLER
- KIDEMLİ TÜPRAŞLILARDAN

HABER

10

- MÜŞTERİNİN KAHRAMANI OLMAK
- YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLERLE HER YERDEYİZ!

HABER

20

DAHA ÇOK DİJİTALLEŞME
DAHA ÇOK VERİMLİLİK

HABER

22

EMNİYETLİ ÇALIŞMA İÇİN
ROBOTLAR DA İŞ BAŞINDA

SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM

24

TÜPRAŞ, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ KURUM
KÜLTÜRÜYLE HARMANLIYOR

HABER

28

KADIN ÇALIŞANLARI
TÜPRAŞ'A GÜÇ,
TÜRKİYE'YE ENERJİ
KATIYOR

HABER

32

TÜPRAŞ'IN YENİ GENEL
MÜDÜRLÜK BİNASI

SANAT SOHBETİ

34

KATILIMCI VE ÇOK
DİSİPLİNLİ BİR ÇAĞDAŞ
SANAT EVRENİNİN İNŞASI

SANAT

42

TÜPRAŞ VE ARTER'DEN
ÇOCUKLARA ÖZEL SANAT
ETKİNLİĞİ

HABER

44

TÜPRAŞLI ÇOCUKLAR,
23 NİSAN'DA MASKELERİNİ
TASARLADILAR

SANAT

45

PEKİNELLERE ALMANYA'DAN
LİYAKAT NİŞANI

SAĞLIKLI YAŞAM

46

- COVID-19 AŞILARI
- KOÇ AKADEMİ'DEN İZLEME ÖNERİLERİ

HAYİRSEVERLİK KÜLTÜRÜ

48

DARÜŞŞAFAKA'NIN HİKAYESİ,
SÜREKLİ YEŞEREN İYİLİĞİN
GÖSTERGESİ

HABER

50

KÖRFEZ ULAŞTIRMA'DAN YENİ
VAGON YATIRIMI

DİNAMİK TÜPRAŞ

52

TÜPRAŞ'TAN SON GELİŞMELER

SİNERJİ

59

ENERJİ GRUBU'NDAN
HABERLER

SEYAHAT

60

TÜPRAŞ 'A EV SAHİPLİĞİ
YAPAN KENTLER-5
İSTANBUL

SOSYAL SORUMLULUK

66

NELER YAPTIK?

OKUMA KÖŞESİ

68

KARİA'NIN UZUN GEÇMİŞİNE
AYRINTILI BİR BAKIŞ

SEK

72

ÇEVİRİM İÇİ TİYATRO: 'İTİRAF'

SPOR

73

SPOR ETKİNLİKLERİ

ÖDÜLLÜ BULMACA

74

TÜPRAŞ'IN KIDEMLİ ÇALIŞANLARINA GÖNÜLDEN TEŞEKKÜRLER

Maskesiz fotoğraflar COVID-19 pandemi dönemi öncesinde çekilmiştir.

Türkiye'nin enerjisi için alın teri döken her bir Tüpraşlı çalışma arkadaşımızın değeri çok büyük

Enerjisini ülkesinden ve değerlerine tutkuyla sahip çıkan insan kaynağından alan Tüpraş, uzun yıllardır 5, 10, 15, 20, 25, 30 ve 35 yılını tamamlayan çalışanlarının özveri ve bağlılıklarını kıdem armağanlarıyla takdir ediyor. 2018, 2019 ve 2020 yıllarında kıdemlerini almaya hak kazanmış, 668'i 20 ve üzeri kıdem yılına sahip 2.120 Tüpraşlı bulunuyor. Geleneksel olarak yapılan kıdem armağanları dağıtım töreni, pandemi nedeniyle bu yıl kıdeme hak kazanan çalışanlarla çevrim içi olarak yapıldı. Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, dijital ortamda bir araya geldiği kıdeme hak kazanan Tüpraşlıları, sorumluluk bilinciyle ortaya koydukları çalışmalarının yanı sıra, özveri ve bağlılıkları için tebrik etti.

TÜPRAŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM YELMENOĞLU'NDAN TÜPRAŞ'IN KIDEMLİ ÇALIŞANLARINA MESAJ VAR!

Değerli çalışma arkadaşlarım,

Şirketimize yıllarını vermiş kıdemli çalışma arkadaşlarımızın bağlılıklarını takdir etmek ve kendilerini kutlamak amacıyla sizlere seslenmek istedim. Gönül isterdi ki geleneksel kıdem armağanları törenlerimizde olduğu gibi yüz yüze bir araya gelelim, ortak coşkumuzu hep birlikte yaşayalım. Ancak etkisini sürekli artıran bu salgın, bir süre daha bizleri tüm tedbirleri uygulamaya ve sanal ortamları kullanmaya mecbur bırakıyor. Ülkemizin enerjisi için alın teri döken her bir Tüpraşlı çalışma arkadaşımızın değeri çok büyük. 2018, 2019 ve 2020 yılları itibarıyla kıdemlerini almaya hak kazanmış 2.120 arkadaşımız bulunuyor. Bunun 668'ini bir başka deyişle neredeyse üçte birini yirmi ve üzeri kıdeme sahip arkadaşlarımız oluşturuyor. Aramızdaki en kıdemli bu arkadaşlarımız, şirketimizin birçok dönemine, değişimine ve gelişimine bizzat tanıklık etti, bizzat yaşadı.

Ömrünün yarısını şirketimize adayıp uzun yıllar boyunca Tüpraş çatısı altında sorumluluk bilinciyle çalışan arkadaşlarımızla ayrıca gurur duyuyorum. Kıdeme hak kazanmış tüm çalışma arkadaşlarım yıllar içinde edindikleri köklü deneyim, gösterdikleri aidiyet duygusu ve ortaya koydukları sorumlu üretim anlayışıyla sadece şirketimiz için değil, sektörümüz için de örnek teşkil ediyorlar. Bugüne kadar gösterdikleri bağlılıkları, emekleri için her bir arkadaşımıza ve destekleyen ailelerine ayrı ayrı gönülden teşekkür ediyorum.

Bizi ülkemizin en büyüğü yapan, emniyetten ödün vermeyen insan odaklı çalışma anlayışımız. Güçlü kadrolarımızı tüm sektörlerden farklı ve üstün kılan her koşul altında gösterdiğimiz birlik ve beraberlik anlayışı, dayanışma ve aidiyet duygusu. Her bir çalışma arkadaşımızın özverisiyle ve bu duygularla ülkemizin enerji ihtiyacını kesintisiz üretmeye devam ediyoruz ve edeceğiz.

Bir arada kutlayacağımız nice yıllar dileğiyle kıdeme hak kazanan çalışma arkadaşlarımızı içtenlikle tebrik ediyorum. Bu vesileyle ebediyete intikal etmiş Tüpraşlıları rahmetle anıyorum. Bugün olduğu gibi gelecekte de enerjimizin hiç bitmeyeceğine olan inancımla sizlere ve ailelerinize sağlıklı günler diliyorum.

KIDEMLİ TÜPRAŞLILARDAN

COVID-19 tedbirleri kapsamında bu yıl bir araya gelinemediği için kıdemli Tüpraşlıların iş yerleriyle ilgili anılarına ve duygularına dergimizde yer verdik.

Tüpraş'ta 5 yıl

MİNE ŞAHİN

Özel Güvenlik Görevlisi, İzmit Rafineri Güvenlik Müdürlüğü

Benim için Tüpraş aile, gelişim, büyüme ve güven demek. Değişim ve gelişim sürecine çalışanlarını da dahil eden ve destekleyen Tüpraş ailesinin mensubu olmaktan onur duyuyorum.

Tüpraş'ta 10 yıl

CAFER CAN

Bakım Plan/Programcısı, Kırıkkale Rafineri Bakım Müdürlüğü

Tüpraşlı olduktan sonra şirketimizin sosyal sorumluluk projelerine ne kadar çok önem verdiğini fark ettim. Ben de Meslek Lisesi Memleket Meselesi projesinde koçluk yapma şansı yakaladım.

Tüpraş'ta 20 yıl

ZİYA ÇAKMAK

Vardiya Şefi, İzmit Rafineri Üretim Grup Müdürlüğü

Tüpraş hayatıma geriye dönüp baktığımda çoğunlukla güzel anları hatırlıyorum. Bu ailenin parçası olmaktan gururluyum. Çalışma arkadaşlarımızla burada kader birliği yapıyoruz.

Tüpraş'ta 20 yıl

AYŞE HATİPOĞLU

Satın Alma Uzmanı, İzmit Rafineri Satın Alma Müdürlüğü

Doğum günüm için arkadaşlarım bana sürpriz yapmış, ofiste toplanıp beni çağırmıştı ve o zamanlar böyle kutlamalar çok sık yapılmıyordu. Bu nedenle çok mutlu olmuş ve çok şaşırmıştım.

Tüpraş'ta 25 yıl

FİLİZ SAYDEMİR

Yönetim Raporlaması Şefi, Genel Müdürlük Yönetim Raporlaması Müdürlüğü

Tüpraş'ta stajyer olarak çalışmaya başladım; Tüpraş'ta büyüdüm. Tüpraş'ta çalışmaktan büyük gurur duyuyorum. Acılarımızı, sevinçlerimizi bir aile ortamı içinde yaşadık.

Tüpraş'ta 30 yıl

HAYATİ ÖZTÜRK

Teknik Emniyet Uzmanı, İzmit Rafineri Teknik Emniyet ve Çevre Müdürlüğü

Çalışma hayatımda en mutlu olduğum an RUP projesinin sonunda flare'in ateşlenme seremonisiydi. Çalışmalarımızın sonundaki başarıyı anlatırken hâlâ boğazım düğümleniyor.

Tüpraş'ta 35 yıl

FERİDUN ERDAL

İşletme Bakım Koordinasyon Uzmanı, Kırıkkale Rafinerisi Üretim Sürdürülebilirlik Müdürlüğü

2014'te bir su kaçağı oldu. Rafine Müdürü aradı. 15 dakika içinde hallettikten sonra çok teşekkür ederek beni onurlandırdı.

Tüpraş'ta 35+ yıl

FEYZULLAH AYDIN

Vardiya Şefi, Batman Rafinerisi Üretim Müdürlüğü

Tüpraş'ta 37. yılımı tamamlamaktan büyük gurur duyuyorum.

Tüpraş'ta 15 yıl

METİN EROL

İnsan Kaynakları Sorumlusu, İzmit Rafineri İnsan Kaynakları Müdürlüğü

Tüpraş'ta 15 yılımı doldurdum, pek çok anı biriktirdim. Bu kadar zamanı Tüpraş'ta tamamlamaktan çok mutlu ve gururluyum.

MÜŞTERİNİN KAHRAMANI OLMAK

Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını karşılayan Tüpraş, dinamikleri hızla değişen enerji sektöründe kaliteli hizmet ve ürün sunma anlayışı içinde müşteri odaklı satış yaklaşımları geliştirmeyi amaçlıyor. 'Müşterinin Kahramanı Olmak' mottosuyla odağına müşterilerini alarak her birimin, yaptığı işlerin ve aldığı kararların müşteriye etkisini değerlendirmek, müşteri beklentilerini doğru anlayabilmek hedefiyle bir dönüşüm hikayesi yazıyor. Çünkü bir ham petrol gemisi Tüpraş'ın iskelesine yanaştığı andan ürün tesisi terk edene kadar yüzlerce farklı süreç hep birlikte tamamlanıyor. Tüm bu muazzam mesai ürün Tüpraş müşterisine teslim edildiği an değere dönüşüyor. Dolayısıyla aslında Tüpraş'ta tüm iş süreçlerinin nihai hedefi müşteriler. Demek ki tüm süreçleri müşteri odaklı kurgulayabilmek, Tüpraş'ın her noktasında müşterisinin kahramanı olan çalışanlar görmek, şirketin olmazsa olmazı.

Müşteri Deneyimini En İyi Şekilde Yönetmek

Türkiye'nin her bölgesine hizmet verebilen, lojistik çözümleriyle fark yaratırken süratli ve dijital müşteri süreçleri ve ticari gerekliliklere uygun altyapısıyla öne çıkan Tüpraş, sektördeki güçlü yerini muhafaza ederken geleceğin inşasında da öncü olmayı hedefliyor. Teknik becerileri, genç ve yetenekli insan kaynağı, onlarca yıllık birikimiyle yalnızca bugün değil, yarınların Türkiye'sinde de en büyük enerji tedarikçisi olmak için çalışıyor. Bu yol müşteriden geçiyor. Bu nedenle Tüpraş'ın öncelikli amaçları arasında "Müşterinin Kahramanı Olmak" ve müşteri çözümleriyle tüm dünyaya örnek gösterilecek, lider bir rafineri şirketi olmak var.

Geçtiğimiz yıllarda Tüpraş'ı bu hedefe taşıyacak organizasyonel dönüşümle sistemsel geliştirmeler tamamlandı. Bu sayede, ihtiyaç duyulan teknik altyapıya ve çalışma modeline büyük ölçüde kavuşuldu. Bundan sonra yoğun bir dijital dönüşüm süreci Tüpraş'ı bekliyor. Mesafelerin dijitalleşmeyle sıfırlandığı, tüketim tercihlerinin hızla değiştiği, teknolojik dönüşüm imvesinin olağanüstü boyutlara ulaştığı bir dönemdeyiz. Veri her şeyden önemli olacak. Tüpraş'ın en büyük veri kaynağı ise müşterileri. Geleceği müşterilerinden alacağı yönlendirmelerle inşa etmeyi planlayan Tüpraş, bunun için şimdiden ve her bakımdan hazır.

SATIŞ VE PAZARLAMA DİREKTÖRLÜĞÜ

NELER YAPIYOR?

- Rafinerilerde üretilen akaryakıtlar ile akaryakıt harici ürünleri, belirlenen ticari koşullar çerçevesinde, iç piyasa müşterilerinin ilgisine sunuyor.
- Tüpraş'ın cirosunun yaklaşık yüzde 80'ine tekabül eden satış portföyüyle Türkiye'nin en önemli satış organizasyonlarından biri durumunda.
- Kamu sektörü ve özel sektörden 4.000'e yakın müşteriye 30'dan fazla Tüpraş ürünü 12 farklı satış noktasından sunuluyor. Ürünler, müşterilerin kara, deniz ve demir yolu nakliye araçlarıyla yurdun dört bir yanına taşınabildiği gibi belirli ürünler, kurulu boru hatları üzerinden veya Tüpraş'ın nakliye çözümleriyle müşteri depolarına ulaştırılabilir.
- Her bir ürün grubu için, Tüpraş'ın imkan ve önceliklerini müşteri beklentileriyle buluşturma gayreti dahilinde farklı ticari yaklaşımlar geliştiriliyor. Tüpraş, her an değişen piyasa koşullarında en uygun çözümü hızla üretebilecek bir esneklikle çalışmayı hedefliyor.
- Satış öncesinde her bir ürün için ticari ve operasyonel kurgunun, Tüpraş'ın kısa, orta ve uzun vadeli stratejilerine uygun şekilde oluşturulması, satış operasyonlarının rafineriler ve diğer satış noktalarıyla koordinasyonu, satış sonrası adımların eksiksiz tamamlanması sorumlulukların esasını teşkil ediyor.
- Tüm bu süreçlerin başarısı müşterilerle verimli bir iletişime bağlı olduğundan Pazarlama ve Müşteri İlişkileri Birimi koordinasyonunda bu iletişimin her iki yönünü sürekli olarak geliştirmek hedefleniyor.

NELER YAPACAK?

- Dijital dönüşüm kapsamında sektöre öncülük edecek değişiklikler devreye alınacak.
- Tüpraş'ın gerek web sitesi gerekse müşteri portalı üzerinden verilen hizmetlerin kapsam ve hacmi genişletilmeye devam edilecek.
- Tüpraş'ın kara dolum sahalarını ziyaret eden müşteri sürücülerinin araç dolum randevularını cep telefonlarından takip etme imkanı çok ilgi gördü. Bunun gibi onlarca iyileştirme üzerinde çalışmaya devam ediliyor. Müşterilere Tüpraş'la iş ve ilişkilerinde en konforlu ve süratli tecrübenin yaşatılması hedefleniyor.
- Müşteri ve pazar beklentileri ile yönelimlerini doğru ölçümleyebilmek ve bu beklentilere uygun iş yapış biçimleri ile altyapı çözümlerini zamanında geliştirmek Satış ve Pazarlama Direktörlüğü için sürdürülebilir başarının anahtarı. Tüpraş,

ürünlerinin pek çoğunun muadilleri dünyanın her yerinden tedarik edilebiliyorken müşteriler açısından tercih edilir olmanın yolunun bu ürünleri en uygun koşullarda en hızlı şekilde onlara temin edebilmek olduğunun farkında. Müşteri beklenti ve tercihlerine uyumlu dijital iş çözümleri bu yolda ne kadar önemliyse doğru altyapı çözümleri de en az o kadar hayati. Doğru ölçeklendirilmiş esnek bir altyapının müşteriye optimum ticari koşullar sunmanın yegane anahtarı olduğunun bilinciyle en doğru çözümleri geliştirirken Tüpraş'ın onlarca yıllık tecrübesi ve çok iyi yetişmiş insan kaynağı, müşteri bildirimlerinin işaret ettiği doğrultuda kullanılacak.

- Ürün gamını çeşitlendirmek için çalışmalar sürecektir. Modiphal-T piyasada; bitüm ve akaryakıt bazlı yeni markaların eli kulağında. Hizmet verilen sektörlerin değer zincirlerinin baştan sona incelenmesi, fırsat görülen alanlarda yeni inisiyatifler geliştirilmesi çalışmaları da devam edecek.

YENİ YAPILANMA

Yılda yaklaşık 30 milyon tonu bulan toplam satışların günlük operasyonları dahi başlı başına bir meşguliyetken son derece değişken piyasa koşullarında, her bir ürün için orta ve uzun vadeli bir ticari stratejiyi de ortaya koymak ve bu strateji çerçevesinde gerekli adımları atmak gerekiyor. Bu yüksek tempolu çeşitlilik tek tip ve yukarıdan aşağı yaklaşımlar yerine her bir ürün, her bir müşteri ve her bir coğrafya için gerekirse ayrı ayrı çözümler geliştirmeyi beraberinde getiriyor. Satış ve Pazarlama Direktörlüğü'nün hayata geçirdiği çözümlerin tümünde Tüpraş'ın vizyon ve misyonunda ifadesini bulan temel değerleri ile ticari önceliklerine ve ilgili mevzuata uyumu da temin ediliyor. Bu amaçla ürün, müşteri ve gerektiğinde coğrafya temelinde planlanan, kendi özerk alanları içinde azami yetki sahibi birimlerle çalışılıyor; yüksek tempoda iç ve dış paydaşlarla her an temas halinde kalınarak disiplinler arası iş birliği ve piyasa odaklılık temelli bir yaklaşımla hareket etmeye gayret ediliyor.

Çalışmaların en temel girdisi ise müşteri bildirimleri. Tüpraş müşterileri ve müşteri iletişimi birimin tüm çalışma kurgusunun merkezinde yer alıyor. Müşteriler Satış ve Pazarlama ekibiyle farklı sebeplerle her temas ettiklerinde, paha biçilmez sinyaller iletiyor; işe dair hiçbir danışmandan asla satın alınamayacak objektif değerlendirmeler sunuyorlar. Bu verileri her şeyden daha değerli tutan Satış ve Pazarlama ekibi, sinyalleri doğru işlemeye, geri bildirimler doğrultusunda gelişim alanlarını tespit etmeye çalışıyor. Bu analiz sonrasında irili ufaklı projeler ortaya çıkıyor. Basit bir operasyon adımının revize edilmesinden müşterilere yönelik cep telefonu uygulaması yazılımına, milyon dolarlık altyapı yatırımlarından iş yapış şekillerinin sürekli elden geçirilmesine uzanan çok geniş bir yelpazede onlarca inisiyatif bu eşsiz kaynaktan beslenerek ortaya çıkıyor.

Dolayısıyla müşterilerle her kanaldan aktif iletişim kurmak, iletişimdeki doğrudan ve dolaylı geri bildirimlerin hepsini işleyebilmek Tüpraş için çok önemli. Her geçen gün üzerine koyarak geliştirilen bu alan, Satış ve Pazarlama Direktörlüğü'nün yapılanmasının da merkezini oluşturuyor.

MÜŞTERİ ÇÖZÜMLERİ

MODİPHAL-T

- İnovasyon programı kapsamında, yol üst yapısında oluşan bozulmaları önlemek amacıyla kullanılan, özellikleri iyileştirilmiş ve daha yüksek performanslı bitüm ürünün olan Modiphal-T yakın zamanda Tüpraş'ın ürün portföyüne eklendi.
- Yeni iş modeliyle ilk Modifalt üretimi Gebze tesisinden gelen talep üzerine 3 Temmuz 2020'de yapıldı. Sürdürülebilir kalite ve güvenilir hizmet sağlayan Modiphal-T, Bursa Çevreyolu onarım çalışmaları ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü bakım çalışmalarında başarıyla uygulandı.
- Tüpraş'ın mevcut ürün portföyü büyük ölçüde emtialardan oluşuyor. Şirketin faaliyet alanı düşünüldüğünde bu da çok tabii bir durum. Müşteriler, Tüpraş'ın ürünlerini nihai tüketicilere doğrudan ulaştırabildikleri gibi kendi son ürünlerinin üretiminde girdi olarak da kullanabiliyorlar. Emtialar nitelik itibarıyla dünya piyasalarında büyük farklılıklar göstermeseler de Tüpraş, müşteri ihtiyaçlarına yönelik ürün geliştirme fırsatlarını yorulmadan takip ediyor. Modiphal-T işte bu ısrarlı takibin ürünlerinden biri. Kapsamlı bir sektör araştırmasıyla tespit edilen ihtiyaç Tüpraş'ın benzersiz inovasyon tecrübesiyle birleştirildi. Bu yeni ürün piyasaya sunulurken aynı zamanda bitüm müşterilerine de ilk kez Tüpraş rafinerileri dışındaki bir noktadan teslimat yapılmaya başlandı.

TÜPRAŞ ÇÖZÜM MERKEZİ

- Tüpraş 444 123 0 Çözüm Merkezi, her sektörden binlerce müşteriyle giderek artan iletişim trafiğini çağın gereklerine uygun şekilde yönetebilmek için 2018'de kuruldu.
- SAP/CRM Çağrı Merkezi yazılımını tamamen kendi bünyesinde oluşturan Tüpraş, çağrı merkezi hizmeti için Türkiye'nin en iyi firmalarıyla çalışıyor. Güçlü dijital altyapısına müşterilerinden çağrı merkezi kanalıyla gelen konuları ilgililere yönlendiriyor, bildirimlerin tümünün tek kanaldan takibini yaparak müşterilere en kısa zamanda kaliteli ve memnuniyet yaratacak çözümlerle dönüş yapılmasını hedefliyor.
- Tüpraş Çözüm Merkezi'nin kuruluşunda öncelikle müşterilerin Tüpraş'la en çok telefon iletişimi gerektiren soruları göz önünde bulunduruldu. Bununla beraber müşterilerin iletişim konuları departman bazlı olarak sürekli analiz ediliyor ve çağrı merkezi hizmet kapsamı proje planına eklenerek genişletiliyor.
- Tüpraş Çözüm Merkezi, çevik olarak yönetilen, sürekli iyileştirilen ve dolayısıyla sürekli yaşayan bir müşteri ilişkileri projesidir. Tedarikçi kayıt işlemlerinden, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu mutabakat süreçlerine kadar birçok yeni hizmet alanı eklenen merkezde, çağrı trafiğinin yıl sonunda yaklaşık yüzde 50 artması bekleniyor.
- Çağrılar sürekli analiz ediliyor; veriler farklı kategorilerde izleniyor. Tamamen yeni durumlara işaret eden veri hacimleri belirli bir kritik eşiği aşarsa yeni izleme kategorileri oluşturuluyor. Bu arada iş süreçleri sürekli olarak gözden geçirilip uygun olanlar Tüpraş Çözüm Merkezi'ne aktarılırken hem bu süreçlerin kalitesi artırılıyor hem de iç kaynaklar daha verimli kullanılabiliyor.

SAP/CRM MÜŞTERİ BİLDİRİMLERİ TAKİP SİSTEMLERİ

- SAP/CRM Müşteri Bildirimleri Takip Sistemleri, müşteri bildirimlerini daha fazla kaynaktan ve daha detaylı olarak sağlıklı analiz edebilmek ve bu süreçte müşterileri bilgilendirerek çözüm odaklı sonuçlar yaratabilmek amacıyla müşterilerini diğer tüm paydaşlarından ayırarak bildirimlerini yeni bir yazılımla yönetmeyi amaçlıyor. Müşterilere 360 derece bakabilmek ve tüm verileri tek kanalda toplayarak hızlı aksiyon alabilmek amacıyla kendi geliştirdiği SAP/CRM yazılımıyla şikayet yönetimini de devreye alarak anaveri-çözüm merkezi-satış verileri-şikayet yönetimi başlıklarının tümünü bütüncül bir yapıyla SAP/CRM sistemine taşıyor.
- Müşteri öncelikleri ve ihtiyaçları kapsamında özel tasarlanan ve çok paydaşlı bir proje yönetimi sonucu ortaya çıkan yeni SAP/CRM yazılımı çalışmalarında rafineri ve genel müdürlükten birden çok departman rol oynadı. Projenin müşteri bildirimlerinden sonra ilgili yazılımın tüm paydaş bildirimlerini de içermek üzere geliştirilmesi amaçlanıyor. Bu kapsamda öncelikle Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü ile Kurumsal İletişim Müdürlükleri projeye dahil edildi. Müşteri bildirim yönetimi yazılımı tüm rafineri müşteri şikayet yöneticileri, genel müdürlük şikayet yöneticisi ve ISO 10002 yönetim sorumlusu tarafından sürekli olarak gözden geçiriliyor. Teslimat noktası/ürün ve konu bazında bildirimler inceleniyor, bekleme süreleri ve diğer konu başlıkları her ay detaylı bir şekilde analiz edilerek yenileniyor.
- Bu sistem sayesinde Tüpraş'ın, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki satış noktalarındaki müşteri bildirimleri kuşbakışı bir bütünlükle ele alınırken her bir şikayet, en küçük detayda bile gereken özen gösterilerek, dijital destekle takip ediliyor. Böylece sorunları büyümeden anlamak, memnuniyetsizlikleri geciktirmeden gidermek, geliştirme alanlarını müşteri bakışıyla tespit etmek ve tüm bunları önceden önlem olarak dijital bir sistem üzerinden gerçekleştirmek hedefleniyor.

Satış ve Pazarlama Direktörü Çağrı Kayı anlatıyor:

2020 NASIL GEÇTİ?

Öyle sanıyorum ki 2020 yılını insanlık hiç unutmayacak. Tüm dünyayı bir anda tutsak eden bir salgının tesiri altında insanlık, hayatın hemen her veçhesinde, muazzam değişiklikleri çok kısa bir sürede tecrübe etti. Bu değişikliklerden pek çoğuyla yaşamayı hâlâ sürdürüyoruz. Bunların bir kısmının ise salgın bitse de kaybolmayacaklarını artık açıkça görebiliyoruz.

Bütün bir hayatı dönüştüren bir salgının iş dünyasına tesir etmemesi elbette düşünülemez. Şirketimiz salgın koşullarından en çok etkilenen sektörlerden birinde faaliyet gösterdiğinden 2020 yılı boyunca en büyük meselemiz salgın koşullarının belirsizliğinde müşterilerimizin taleplerine en iyi şekilde yanıt verebilmek ve bu arada, salgına bağlı olarak, çok dalgalı seyreden talepleri en iyi şekilde tahmin ederek rafineri üretimlerimizi doğru yönlendirebilmektir.

Görüş mesafesinin piyasadaki tüm oyuncular açısından neredeyse sıfırlandığı, halk sağlığının korunması için alınması gereken tedbirler sebebiyle piyasanın doğal işleyişinin sürekli sekteye uğradığı bu dönemde başta müşterilerimiz olmak üzere tüm paydaşlarımızın beklentilerini karşılayabilmek kapasitemizin üzerinde bir iletişim mesaisi gerektiriyordu. Neredeyse her gün önce müşterilerimizle temas kurup piyasadaki son durumu anlamaya çalışıyor, bu kaynaktan gelen çok farklı istikametlerdeki sinyalleri anlamlandırmak üzere analiz ediyor, sonuçlarımızı iç paydaşlarımıza aktarıp diğer işlerimizi de sürdürmeye gayret ediyorduk. Gerekli olana odaklanılması gereken bu süreçte iletişimi tıkayabilecek tali konuları gündem dışına alarak karşılıklı güveni pekiştirdik. Sonuçların tüm taraflar için memnuniyet verici olduğu kanaatindeyim.

Ancak 2020 ve dolayısıyla pandemi, hepimizin bildiği gibi, yalnızca belirsizlik, oynaklık, arz-talep dengesizliği vesair krizden ibaret değildi. 2020, aynı zamanda, neredeyse tüm dünyanın eş anlı olarak benzeri görülmemiş ölçüde dijitalleştiği bir yıl olarak tarihe geçti. Bu büyük paradigma değişikliğini yoğun operasyonel tempoyu bahane ederek görmezden gelme lüksümüz elbette olamazdı. Pandemi koşullarının müşteri ve ziyaretçilerimiz için gerektirdiği yeni çalışma biçimlerine hızla uyum sağladığımız bu süreçte sipariş süreçlerimizdeki tavizsiz dijitalleşme programımızı sürdürdük. Kimi ürün gruplarında müşteri alışkanlıklarının aksi istikametindeki bu dönüşüm başlangıçta müşterilerimizi zorlarsa da sonunda onların da memnun olduğunu görünce doğru yolda olduğumuzu keyifle teyit ettik.

Öte yandan dijital satış ve pazarlamanın temellerini teşkil edecek projeleri de yine 2020'de başlatabildik. Sektörümüz açısından dünyada benzeri olmayan bir dönüşümü hedefleyen bu projelerimize yönelik şimdilik daha fazla detay veremesem de çok yakında ilk örnekleri ortaya koyabileceğimizi umuyorum.

YENİLİKÇİ ÇÖZÜMLERLE HER YERDEYİZ!

2019 yılı Türkiye Kimyevi Maddeler ve
Mamulleri Sektörü İhracat Şampiyonu

Son
3 yılda

50 farklı
ülkeye

yaklaşık **30**
farklı ürün ihracatı

2 ülkede ticaret ofisi

İngiltere Ofisi'yle
uluslararası şirket olma
yolunda ilk adım

TÜPRAŞ'IN SON 3 SENEDİR İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER

ABD	Benin	Dominik Cumhuriyeti	Güney Afrika	İspanya	Lübnan	Rusya Fed.	Ukrayna	Fildişi Sahili
Almanya	Bonaire, Sint E	Ekvador	Gürcistan	İsrail	Malezya	Slovenya	Virgin Adl [ABD]	Mozambik
BAE	Brezilya	Fas	Hindistan	İtalya	Malta	Suudi Arabistan	Yunanistan	Katar
Bahamalar	Bulgaristan	Fransa	Hollanda	Kamerun	Mısır	Togo	Singapur	Cabo Verde
Belçika	Çin	Gine	İngiltere	KKTC	Nijerya	Trinidad ve Tobago	Libya	Kenya
				Letonya	Romanya	Tunus	Portekiz	

DIŞ TİCARET GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

NELER YAPIYOR?

- Dış Ticaret, Tüpraş'ın dünyaya bağlantı noktasıdır. Grup Müdürlüğü; rafinericiler, trading şirketleri, gemiciler, acenteler, enspektörler gibi birçok farklı disiplinden yüzlerce şirketle çalışarak Tüpraş rafinerileriyle dış dünyayı birbirine bağlıyor. İlişkide olunan tüm firmalarla, ticareti sürdürülebilir kılabilmek için hem çatışan menfaatleri yönetebilmek, hem de iyi ilişkileri koruyabilmek kıymetlidir.
- Dış Ticaret Grup Müdürlüğü, ticari ve teknik bir birimdir. Petrol ürünlerinin dış piyasadaki ticari rotalarından hangi koşullar altında ticaretinin yapıldığına ve lojistik, operasyonel, ulusal/uluslararası nasıl bir mevzuata tabi olduğuna kadar ticarete esas bilgi birikimi ve faaliyet alanına sahip olmakla birlikte; rafineri sisteminin ürettiği ürün/ara ürünlerin temel olarak hangi proseslerden geçtiğinden spesifikasyonlarına kadar değerlendirme yapabilecek teknik altyapıya sahiptir.
- Tüpraş'ın öncelikli misyonu, Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamaktır. Ancak Türkiye'nin petrol ürünlerine talebi ile ham petrolün distile edilmesinden elde edilen petrol ürünleri birbirleriyle örtüşmüyor. Dış Ticaret biriminin en temel görevi bu noktada başlıyor; tüketim fazlası ürünlerin ihracatı ve üretimden elde edilemeyen ürünlerin ithalatı. Bununla birlikte, birtakım ara ürünlerin dış ticareti de söz konusu olabiliyor.
- Dış Ticaret ekibi gerektiğinde kriz merkezi gibi de çalışıyor. Rafinericilik 7/24 çalışma prensibi üzerine kurulu olduğundan, beklenmedik durumlarda acil durum aksiyonlarıyla sistemin rahatlatılması gerekiyor.
- İş geliştirme konularındaki piyasa araştırmaları da Dış Ticaret ekibince yapılıyor. Yeni bir ürünün üretilmesi ya da ihtiyacı söz konusu olduğunda, piyasadaki aktif oyuncuların ve ülkelerin tespiti, ürünün lojistik değerlendirmesi, fiyatlandırma ve diğer koşullar hakkındaki tüm bilgiler araştırılıp ilgili rafineri birimleriyle paylaşılıyor.

Dış Ticaret Grup Müdürü Melih Önem Aksu anlatıyor:

2021 İÇİN NELER HEDEFLİYORSUNUZ?

2020 yılında yaşanan değişim ve zorluklara daha önce uygulamadığımız yaratıcı ticari çözümlerle karşılık verdik. Toplamda 2,93 milyon ton ithalat, 4,36 milyon ton ihracat hacmiyle yılı kapattık. Ülkemizin ihtiyacı olan enerjiyi kesintisiz sağlarken yeni düzenin gerektirdiği birçok aksiyonu çevik ve cesur bir biçimde hayata geçirdik.

2021 yılında OKR sistemine geçişin de verdiği yaratıcılık akımıyla, oldukça zorlayıcı hedefler belirledik. Bu hedefler, yenilikçi iş modelleri geliştirme faaliyetlerinden dijitalleşme, makine öğrenmesi, blok zincir gibi teknolojilerin süreçlerimize entegrasyonuna, KYC ve uyum süreç yapilandırmalarından lojistik operasyonların optimizasyonu ve esnekliklerin artırılmasına kadar birçok farklı alanı kapsıyor.

NELER YAPACAK?

- Rekabetin ve değişimin bu kadar yoğun olduğu bir dünyada farklı düşünmek şart. Ayrıca çevre, su, iklim duyarlılığı çözümlerin merkezinde olmalı. Önümüzdeki dönemde bu konudaki uluslararası regülasyonların da yoğunlaşmasıyla, yapılan ticaretin ekonomisi de aynı yönü gösterecek.
- Tüpraş rafinerilerinin Londra Ofisi'nden daha geniş kapsamlarda yararlanmasını sağlamak Dış Ticaret Grup Müdürlüğü'nün öncelikleri arasında. Bunu gerçekleştirebilmek adına birtakım görevlendirmelerle buradaki uzmanlar ile Londra'daki trader'ların daha yakın ve yoğun iletişimde olmaları sağlanacak.
- Farklı ürün gamlarında ticaret anlayışı da her zaman odakta. Tüpraş müşterilerinin ihtiyaçları ve rafinerilerin üretim yetenekleri doğrultusunda farklı pazarlar araştırılıyor ve yeni yönelimler takip ediliyor.
- Piyasalar, fiyatlar, gemiler takip edilirken, tahminler yapılırken ya da veri analizi gibi süreçlerde dijital dönüşümden azami düzeyde değer sağlamak, operasyonlarda blok zincir ve kısmen uygulamaya alınan RPA gibi teknolojilerin sunduğu olanaklardan faydalanmak ekibin önümüzdeki dönem planları arasında.

Tupras Trading

Dünyada petrol ürünleri ticareti konusunda birtakım başkentler bulunuyor. Avrupa'da ise petrol piyasası oyuncularının toplandığı en büyük merkez Londra'dır. Dolayısıyla Tüpraş'ın bu merkezdeki varoluş kararı, ticareti kaynağında yönetmek adına çok değerli.

Londra Ofisi, 2019 başında benzin ve türlerini içeren üst distilat, fuel oil ve türlerini içeren ağır distilat masalar devreye alınarak hayata geçirildi, sonradan jet yakıtı ve motorin türlerini içeren orta distilat grubunu da kapsayacak şekilde yetki alanı genişletildi. Halihazırda ham petrol masasını devreye alma çalışmaları devam ediyor.

Tüpraş'ın Londra'da ticaret ofisi olması, öncelikle müşteri ve satıcı portföylerinin genişlemesi bakımından faydalı. Bu sayede hem ticari ihtiyaçları en doğru firmalarla görüşerek adresleme hem de sektördeki gelişmeleri daha yakından takip edebilme konularında avantajlar sağlanıyor.

Tupras Trading'in devreye girmesi, yöntem anlamında da önemli yenilikler getirdi. Bilindiği üzere petrol piyasası dünyadaki tüm değişimlerden etkilenen, devingen bir yapıdadır. Böyle bir piyasada, doğru teknik, araç ve yöntemlerle, ticareti doğru anda gerçekleştirmek hayatidir. Bu kapsamda Londra Ofisi'nin sisteme büyük katkıları oluyor.

DAHA ÇOK DİJİTALLEŞME DAHA ÇOK VERİMLİLİK

Her geçen gün daha da dijitalleşen iş süreçlerinin daha fazla verimlilik anlamına geldiğinin farkındalığını taşıyan Tüpraş, devreye aldığı teknolojilerle bu konudaki yetkinliklerini sürekli geliştirmeye devam ediyor.

Tüpraş, gerek uluslararası gerekse yerel denetim ve değerlendirmelerle teknoloji ve süreçleri hayata geçirip bu konudaki yetkinliklerini sürekli takip ederek geliştirmeye devam ediyor. İnovasyona ve teknolojiye yatırım yaparak Endüstri 4.0 prensipleri çerçevesinde takip sistemleri, giyilebilir teknolojiler, kablosuz ve mobil çözümlerin saha uygulamalarını hızla hayata geçiriyor. Saha üretim faaliyetleri, rafineri sahasında yapılan bakım, proje gibi fiziksel aktiviteler için mobil ve giyilebilir teknolojiler, robotik projeler, optimizasyon, kestirimci bakım, üretim planlaması gibi analitik projeler, gemi planlama operasyonları, backoffice, finans operasyonları veya ham petrol temini gibi ana süreçleri yöneten uygulamalara kadar dijitalleşmeyi çok geniş bir perspektifte ele alıyor. Bu kapsamda 2020 yılının başında bilgi teknolojileri (IT) stratejisini “bağlı” anahtar kelimesiyle yeniden yapılandırdı. Yapılandırma çerçevesinde cihazların internete bağlı olmasını değil, “bağlı veri, bağlı departmanlar, bağlı süreçler ve bağlı platformlar” olarak bir bütünün çarklarını meydana getiren dijital bir strateji hedefleniyor.

TÜPRAŞ’IN DİJİTALLEŞME ÇALIŞMALARINI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI DOĞAN KORKMAZ ANLATIYOR...

Tüpraş olarak çok büyük bir veri altyapısı üzerinde veri analiz sistemlerini kullanarak karar anında fark yaratabileceğimizi çok erken fark ettik. Yetkin kaynaklara erişim ve üniversite/start-up'lara yakın olabilmek amacıyla Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nde oluşturduğumuz veri analitik merkezlerimiz ve buralarda istihdam ettiğimiz doktora/master öğrencilerinden oluşan veri bilimci ekiplerimiz bu yıl da birçok projeyi hayata geçirdi. Rafinerilerimizde 150 bin sensörden her gün üretilen 650 milyon satır verinin işlenip anlamlandırılması konusunda çalışıyoruz. Türkiye’de sanayi şirketleri arasında bu büyüklükte veri üreten başka bir şirket bulmak zor. Telekom veya finans sektörü ile daha çok benzeşiyoruz. Topladığımız verilerin gücüyle şu anda yüz milyonlarca lira ölçülebilir potansiyeli olan bir proje portföyünü yönetiyoruz. Projelerimiz, değer zincirimizin tedarik ve üretimden satışların tahsilatına kadar tamamına hitap ediyor.

Dijitalleşme çalışmaları kapsamında 2018’den bu yana Robotik Süreç Otomasyonu (RPA) uygulamalarıyla 100’e yakın süreç yazılım robotuna devredildi. RPA sürecinin, iş gücümüze katkısı aylık 1.000 saatin üzerindeki insan çalışmasından tasarruf edilmesi anlamına geliyor. Robotik Yol Haritası kapsamında enerji sektöründe yenilikçi ve öncü uygulamalara devam ediyoruz. Bu doğrultuda da İzmit Rafineri’mizden başlayarak drone uygulamalarını rafineri sahalarında, tank içi bakımlarda ve yüksekte yapılan ölçümlerlerde riskli iş süreçlerine dahil ediyoruz. Böylece emniyetli ve güvenli çalışma ortamını en ileri dijital teknolojilerle güçlendiriyoruz.

Endüstriyel nesnelerin interneti yine rafineride ciddi bir odak alanı. Halihazırda sayıları yüz binlerin üzerinde olan sensör altyapımızdan bahsetmiştim ama nispeten ucuzlayan kablosuz sensörler, ihtiyaca binaen anında yerleştirilerek üretim sürecinde bizim daha önce alamadığımız birçok veriyi de değerlendirmemize fayda sağlıyor. Şirket çalışanları, bir şekilde uzaktan bağlanarak dijital olan işlerini yerine getirebiliyor fakat kimi zaman fiziksel ekipmanlar üzerinde de oluşabilen sorunlarda uzman desteğine ihtiyaçları var. Biz pandemi dönemindeki bu sorunu Akıllı Baret dediğimiz uzmanları uzaktan bağlanarak rafineride gezdirebildiğimiz projemizle aştık.

Rafinaj sektöründe talepte meydana gelen azalışın ve çok yüksek oynaklığın olumsuz etkilerini yönetebilmek için sıklıkla yeniden çalışılan optimizasyona öncelik veriyoruz. Tüm riskleri dinamik bir anlayışla yöneterek etkin işletme sermayemizle sağlam bilanço yapımızı koruduk. 2020 yılında 19,8 milyon ton yurt içi satışla ülke talebinin büyük kısmını karşılarken, ihracat ve transit satış dahil 24,5 milyon ton toplam satış gerçekleştirdik.

Yapay zeka projeleri, hem maliyet hem de iş gücü anlamında ciddi verimlilik alınan projeler. Bir örnek vereyim: Her ay yaklaşık 1 milyar dolarlık değere sahip olan ham petrol alımlarımıza karar vermek için de bir lineer optimizasyon programı kullanıyoruz. Dünyanın çeşitli bölgelerinden çıkan 250’den fazla ham petrol cinsi bir programa tanımlı. Ham petrol başına yaklaşık 300 adet veriden beslenen bu program,

90’ın üzerinde ürünün 4 farklı lokasyonumuzda optimize şekilde üretimine hangi ham petrolün alınması gerektiğinden başlayarak, yön göstererek, gerek talebe gerekse karlılığa odaklanarak üretim planımızı belirliyor. Bu programla rafinerimizdeki ünitelerin hangi modlarda çalışacağı, rafineriler arasında hangi ürünlerin transfer edileceği, hangi ürünlerin ihraç edilmesi gerektiğine kadar yıllık 30 milyon tonun üzerinde kapasiteyi üretimden 2 ay önceden başlayarak planlıyor. Lineer programlama milyonlarca olası senaryoyu yaklaşık 2-3 dakika sürede değerlendiriyor. Optimizasyonun yanında, simülasyonlarla geleceği de planlayabiliyoruz.

Rafineriler yüksek teknolojiyle çalışan fabrikalardır. Çünkü tehlikeli ve yanıcı bir ürün sürekli üretilmek zorunda. Büyük veri, veri analitiği, mobil uygulamalar, nesnelerin interneti, robotik uygulamalar veya fiziksel robotlar gibi hemen hemen tüm teknolojik araçlar çözüm yelpazemizde mevcut. Tüpraş’ta üretimimizin ürün özelliklerine uyumunu takip edebilmek için sonucu 24 saati bulan laboratuvar testleri gerekiyor. Bu, mesela benzini 95 oktan ürettiğimizden emin olabilmek için bir zorunluluk. Biz artık bu numuneleri girdilere ve şartlara bakarak makine öğrenmesi ile laboratuvar hata paylarının içinde tahmin etmeye başladık. Yani buradaki hata payımız laboratuvarda yapılan kimyasal testlerdeki hata payı ile aynı. 24 saat beklemeden üretim anında ürünün kalitesini kesinleştirmek milyonlarca liralık verim ve aslında kapasite artışı getiriyor.

Makine öğrenmesi algoritmalarıyla enerji sarfiyatını ölçmek ve yönetmek için bir platform oluşturduk. Bu platform sayesinde gerçek zamanlı enerji harcamalarını takip edebiliyoruz. Karbon emisyonu platformunu oluşturmak için de çalışmalara başladık. Baca gazı, yakıt tüketimi, üretim verimliliği gibi parametreleri değerlendirip karbon emisyonumuzu azaltmak için teknolojinin tüm nimetlerinden faydalanacağız. “Bağlı” stratejimize uygun olarak veriyi demokratikleştirip sadece üst düzeye raporlanmasını değil; verinin, karar mekanizmasının her noktasında kullanılmasını hedefliyoruz. Tek ve aynı veriyi, her seviyede kararın merkezine alarak sadece veri analistlerinin değil, tüm şirket çalışanlarımızın kullanmasını planlıyoruz. 2021, bu amaçla oluşturduğumuz eğitim programlarımızla “veri vatandaşı” dediğimiz çalışma arkadaşlarımızı büyük veri analizi eğitimleri ile güçlendirerek bu dönüşümün ilk sonuçlarını bekleyeceğimiz bir yıl olacak.

Yakın gelecekte dijital dönüşüm teknolojileri anlamında 3 önemli kavramın da ön plana çıkacağını düşünüyorum; veri ve analizinin demokratikleşmesi, sadece evden değil, birçok farklı coğrafyadan çalışanlara imkan veren dağınık organizasyonlar ve iş birimi bazlı veriye dayalı karar süreçlerinin önem kazanması. Demokratikleşme derken, yeni çağda her fonksiyonda, her kademede çalışanın veriye dayalı karar verebilmesi, yani veriyi kullanabilmenin demokratikleşmesi çok önemli olacak. Büyük veri analiz imkanları, yerelleşerek en ufak iş birimlerinde dahi etkili kullanılacak.

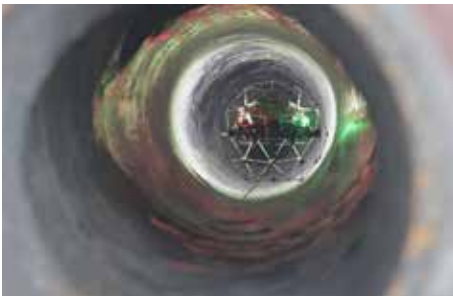
Doğan Korkmaz: ‘Rafinerilerimizde 150 bin sensörden her gün üretilen 650 milyon satır verinin işlenip anlamlandırılması konusunda çalışıyoruz.’

EMNİYETLİ ÇALIŞMA İÇİN ROBOTLAR DA İŞ BAŞINDA

Robotik Yol Haritası kapsamında, rafineri sahalarındaki riskli iş alanlarında drone kameralarını devreye alarak öncü bir uygulama gerçekleştiren Tüpraş, en temel değeri olarak gördüğü ‘emniyet’ anlayışını odağa alan iş süreçlerini en ileri dijital teknolojilerle destekliyor.

Dijital dönüşüm yolculuğu kapsamında, enerji sektöründe yenilikçi ve öncü uygulamalara imza atan Tüpraş, içi petrol dolu, derin depolama tanklarında ve metrelerce yükseklikte bulunan ekipmanların periyodik kontrollerinde robot çalıştırıyor. Online Tank Robotik Kontrol Yöntemi ile depolama tankları servis dışı yapılmadan kontrol edilebiliyor. Şirket, böylece iş süreçlerini emniyetli çalışma açısından daha da güçlendiriyor.

Riskleri ortadan kaldırıyor

Metrelerce yukarılara ulaşan ekipmanların periyodik kontrolleri kapsamında, kaldırma ekipmanları veya yapı iskeleleri aracılığıyla insan gücüyle yapılan teknik kontroller görsel ve özel sensörlerle donatılmış robotlarca üstlenilerek riskleri ortadan kaldıran emniyetli bir ortam sağlanıyor. Bu sayede normalde erişimi zor olan yüksekteki boru hatları ve ekipmanların kalınlıkları da kolaylıkla ölçülebiliyor.

Drone ile Uzaktan Görsel Muayene

Drone ile Uzaktan Görsel Muayene Yöntemi’nde, robotik teknolojiler içinde özel donanımlı ve kullanım alanına özgü kontrol yazılımı bulunduran kapalı alan için tasarlanan bir drone kullanılıyor. Yükseklikleri 5 ila 40 metre arasında değişkenlik gösteren basınçlı ekipmanlarla 15-18 metre derinlikteki petrol depolama tanklarında insan yerine çalışan

robotlar, kapalı alanlarda insan iş gücünü en aza indirerek sürecin risk ve zorluklarını ortadan kaldırıyor. Drone ile yapılan Uzaktan Görsel Muayene çalışmasında, kapalı alandaki ekipmanın her noktasından alınan yüksek çözünürlüklü görseller ve sensör verileri değerlendirilerek üç boyutlu modellemeyle detaylı incelemeler gerçekleştirilebiliyor.

Online Tank Robotik Kontrol Yöntemi

Dijitalleşme kapsamında uygulamaya alınan bir başka teknoloji olan Online Tank Robotik Kontrol Yöntemi’nde ise özel donanımlı ve ATEX sınıfına uygun paletli bir robot, içinde petrol ürünleri bulunan depolama tanklarının servis dışı olmadan kontrol edilmesine imkan sağlıyor. Robot üzerinde bulunan üç boyutlu sonar, sensör ve kameralar sayesinde tank içinde karşılaşılabilecek engeller kolayca tespit edilerek aşılabiliyor. Özel yazılımı sayesinde haritası çıkarılan depolama tanklarının en kritik bileşeni olan tank tabanlarının periyodik kontrolleri hem görsel hem de dünyada en etkili yöntem olarak kabul edilen MFL ve UT teknolojileriyle gerçekleştiriliyor.

Depolama tanklarında devre dışı edilmesinden tekrar devreye alınmasına kadar geleneksel yöntemle ortalama yedi ay sürecek tank periyodik kontrol süreçleri, Online Tank Robotik Kontrol Yöntemi’yle yaklaşık bir ayda tamamlanabiliyor. Sonuçlara göre tank devre dışı edilmeden yapılacak bakım ve onarım çalışmaları önceden planlanabiliyor.

Emniyet odaklı dijital uygulamalar

İlk olarak İzmit Rafinerisi’nde devreye alınan robotik saha uygulamalarına ilişkin bilgi veren İzmit Rafinerisi Müdürü Metin Tüfekçioğlu, “Emniyet en önemli değerimiz. Tüm iş süreçlerimizde ‘Önce İnsan’ diyerek, ‘Geleceğim Emniyetim’ mottosuyla hareket ediyoruz. Sağlık, Emniyet, Çevre ve Proses Emniyeti Standartlarımıza tüm çalışanlarımız ve çözüm ortaklarımızın koşulsuz uymalarını bekliyoruz. Teknolojiden en üst düzeyde yararlanarak çalışanlarımızın riskli ortamlara girmelerine gerek kalmayacak emniyetli iş ortamını sağlamak temel ilkelerimiz arasında yer alıyor. Robotik teknolojilerin rafineri sahalarımızda yaygınlaşmasıyla öncelikli amacımız, insan iş gücünü emniyet odaklı dijital uygulamalarla desteklemek. Böylece tekrarlayan ve riskli işler için robot teknolojilerinden faydalanırken

Metin Tüfekçioğlu: ‘Önce çalışanlarımızın sağlığını düşünerek geliştirdiğimiz uygulamalarla, riskli noktalarda fiziksel insan gücü kullanımının önüne geçecek çalışmaları hayata geçirmek için tüm gücümüzle çalışıyoruz.’

insan kaynağımızın ise bilgi ve tecrübe çeşitliliğini, yetkinliklerini geliştirerek kritik karar verme süreçlerinde yer almasını amaçlıyoruz. Ayrıca kaynak ve zaman tasarrufuyla verimlilik ve performans artışı da hedefliyoruz.” dedi.

Metin Tüfekçioğlu, petrol tanklarında ve kaldırma ekipmanı veya yapı iskelesi kullanımı gereken yüksekte çalışma noktalarında robot iş gücü kullanımıyla ilgili olarak şunları ifade etti: “Önce çalışanlarımızın sağlığını düşünerek geliştirdiğimiz uygulamalarla, riskli noktalarda fiziksel insan gücü kullanımının önüne geçecek çalışmaları hayata geçirmek için tüm gücümüzle çalışıyoruz. Böylece, tanklarda gerçekleşen görsel muayenelerde koşulların zorlaşması sebebiyle insan gözünden kaçabilecek belirtileri de engellemiş olacağız. Ayrıca objektif ve tekrarlanabilir muayeneler yapmak da mümkün olacak. Amaca özel tasarlanan robotların elde ettiği veriler, kritik noktalarda net kararlar almamızı kolaylaştıracak. Kontroller, öngörülenden daha kısa sürede, daha detaylı ve emniyetli bir şekilde bakımlarımızı yapabilmemizi sağlayacak.

İlerleyen yıllarda yapılacak periyodik kontroller için de geriye dönük referans olabilecek, karşılaştırılabilir verileri inceleyebileceğiz. Bu sayede ünite ve tank planlı duruş sürelerinde en az yüzde 10 ila 20 zaman tasarrufu yapmış olacağız.”

Tüpraş’ın öncü teknolojilerinin uluslararası platformlarda da sektöre örnek olduğunu belirten Metin

Tüfekçioğlu, “Uygulamalarımızın bir kısmı kendi alanında

ülkemiz rafinaj sektöründe ilk olma niteliği taşıyor. Örnek uygulamalarımızı uluslararası platformlarda da paylaşıyoruz. Rafineriler gibi zorlu çalışma koşullarının olduğu üretim tesislerinde, muayene ve bakım için robotik teknolojinin geliştirilmesini ve uygulanmasını teşvik eden bir

kuruluş olan SPRINT Robotics’in üyesiyiz. Böylece Ar-Ge ve pazar inovasyonuna yönelik ortak sanayi projelerini başlatma, robotik teknolojilerle ilgili yenilikleri takip etme, stratejik yol haritası oluşturma, ilgili şirketlerin olduğu platformun birikiminden faydalanma, çevrim içi bilgi ağına erişim gibi fırsatlara da ulaşabiliyoruz.” dedi.

TÜPRAŞ, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ KURUM KÜLTÜRÜYLE HARMANLIYOR

Tüpraş'ın 'Yaşamın Değerini Biliyoruz' sloganıyla yayınlanan 2020 Sürdürülebilirlik Raporu'nda Tüpraş'ın sürdürülebilirlik alanındaki iyi uygulamaları, COVID-19'la mücadele konusundaki çalışmaları, iş birliklerine yönelik paydaş görüşleri ve WEPs İlerleme Bildirimi'ne yer verildi.

Tüpraş, 2020 yılında "Yaşamın Değerini Biliyoruz" mottosuyla sürdürdüğü faaliyetlerini paylaştığı Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayımladı. Küresel Raporlama Standartları "temel" seçeneğine uygun olarak hazırlan raporda Tüpraş'ın sürdürülebilirlik alanındaki iyi uygulamaları, COVID-19'la mücadele konusundaki çalışmaları ile iş birliklerine yönelik paydaş görüşleri yer aldı. Ayrıca imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri (WEPs) İlerleme Bildirimi'ne de yer verildi. Üretimden tedarik zinciri ve satış sonrası operasyonlara kadar her alandaki iş süreçlerinde Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını rehber alan Tüpraş, sürdürülebilirliği kurum kültürüyle birleştirerek faaliyetlerine devam ediyor. Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakabilmek için "Yaşamın Değerini Biliyoruz" mottosuyla faaliyetlerini sürdüren Tüpraş, önümüzdeki dönemde de "Enerjimiz Bitmez" diyerek sürdürülebilirlik alanındaki yatırımlarına devam edecek.

TÜPRAŞ'TA SAYILARLA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞMALARI

Kurumsal Yönetim Yaklaşımı

%18 Yönetim Kurulu'nda kadın temsili
Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası yayınlandı.
Hedef: 2025 yılına kadar Yönetim Kurulu'nda %25 kadın üye oranı
9,58 Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu
MSCI, FTSE4Good, Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endekslerinde değerlendirilme

COVID-19 ile Mücadele

Sağlık çalışanları için üretilen 10.000 adet siperli maske
T.C. Cumhurbaşkanlığı Milli Dayanışma Kampanyası'na destek
15.000¹ kişi*gün çevrim içi HES kodu sorgulaması
Akıllı Baret ile "Uzaktan Rafineri Saha Turu" ve eğitimi
Tüm rafinerilerinde "TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi"

Yetenek Yönetimi

%10 kadın çalışan oranı
%24 yönetim kademesinde kadın temsili
%61 Tüpraş çalışan bağlılık skoru
%100 saat ücretli çalışanlarda sendikalılık oranı
194.671 kişi*saat İSG eğitimi
17 kişi başı ortalama eğitim saati

Ar-Ge, İnovasyon ve Dijital Dönüşüm

43,4 milyon TL Ar-Ge yatırımı
Yenilenebilir yakıtlar, hidrojen üretimi, karbon yakalama, enerji verimliliği, dijitalleşme ve robotik süreçlere yönelik projeler
16 UFUK 2020 Projesi
7,38 milyon avro hibe desteğiyle En Başarılı Türk Sanayi Kuruluşu
37 uluslararası ve ulusal bilimsel yayın
6 ulusal patent başvurusu

150+ start-up ile iletişim ve 12 start-up ile PoC süreci
110+ kurum içi girişimci

Büyük Veri Platformu projesiyle işlenen günlük 650 milyon satır veri
İTÜ ve ODTÜ Teknokent Veri Analitiği Merkezleri

Sorumlu Değer Zinciri Yönetimi

%88,9 Yerel Satın Alma
1.920 Endirekt Ürün ve Hizmet Tedarikçisi
738 Tedarikçi Firma Denetimi
%84,7 Tedarikçi Memnuniyeti
%83,7 Yüklenici Memnuniyeti
%87 Müşteri Memnuniyeti

Toplumsal Gelişim

Eşitlik için Enerjimiz Bitmez
• Fenerbahçe Spor Kulübü ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women)
• HeForShe Hareketi ile birlikte küresel iş birliği
• Ulaşılan 25 milyon kişi
COVID-19: Dayanışma ve Gönül Köprüsü
• 10.000 adet siperli maske üretimi
• 60 gönüllü öğretmen
Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Robotik Kodlama Sınıfları
• 30 Okul
• 12.000 Öğrenci
Enerjimiz Öğrencilere Projesi Fen Bilimleri Deneyleri
• 3.000 Öğrenci
• 22,7 milyon TL Bağış ve Sponsorluk Harcaması

¹Çalışan ve yüklenici sayısı

Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu

- Son 10 yılda yatırımlarımızın yüzde 20'sine yakın bir bölümünü sürdürülebilirlik alanında gerçekleştirdik. 2021 yılı sonunda çıktayı daha da üst seviyelere taşıyarak, gerçekleştireceğimiz yaklaşık 1,7 milyar TL'lik yatırımın yüzde 40'ını sürdürülebilirlik projelerine ayıracağız.
- Sorumlu üretici bilinciyle hareket ediyoruz; çevresel etkileri azaltmak için tüm iş süreçlerinde doğal kaynak kullanımının azaltılması, kaynakların verimli kullanımı ve atıkların geri dönüşümü konularında çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Üretim süreçlerinde ve ürünlerdeki verimlilik odaklı yenilikçi uygulamalar çerçevesinde, 2020 yılında 238 milyon TL çevre yatırımı gerçekleştirdik.
- Enerji verimliliğinde dünyanın en iyi rafinerileri arasında yer almayı hedefliyoruz. Enerji tasarrufu projeleri ve modernizasyon çalışmalarımızın sonucu olarak, 2020 yılında 713 bin GJ enerji tasarrufu sağlarken karbondioksit salımımızı 39,6 bin ton azalttık.
- Düşük karbon ekonomisine geçişte Avrupa Yeşil Mutabakatı ve İklimle Bağlantılı Finansal Beyan Görev Gücü (TCFD) gibi uluslararası platformlardaki gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Yatırım projelerimizin fizibilite çalışmalarına olası karbon fiyatlandırmasını dahil ediyor, projelerimizin çevresel etkilerini "Yaşam Döngüsü Analiziyle" bütünsel olarak değerlendiriyoruz.
- Ar-Ge faaliyetlerimiz kapsamında CO₂ azaltımı konusundaki çalışmalara ve dünyada ileri gelen araştırma merkezleri, üniversiteler ve sanayi kuruluşları ile ortaklıklarımıza yoğun şekilde devam ediyoruz. Ufuk 2020 programını takiben Ufuk Avrupa'da da yenilenebilir yakıtlar ve hidrojen üretimi konusundaki projelerde yer almayı hedefliyoruz. 2020 yılında Ar-Ge çalışmalarımıza toplam 43,4 milyon TL kaynak aktardık.

SU YÖNETİMİ

Türkiye’nin enerji ihtiyacının önemli kısmını karşılayan, ulusal sorumluluk anlayışıyla sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmayı ilke edinen Tüpraş, su verimliliği alanındaki çalışmalarını da kesintisiz olarak sürdürüyor. Su verimliliğine yönelik görüşlerini paylaştan Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, “Türkiye’nin enerjisini üretirken, topluma ve çevreye karşı sorumluluk bilinciyle sürdürülebilirlik temelli üretim anlayışını benimsiyoruz. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları’na katkı sağlama vizyonu ile hareket ederek, yaşam için hayati öneme sahip suyun kullanımına azami önem gösteriyoruz. Rafinerilerimizde su verimliliğine ve atık su geri kazanım projelerine odaklanarak suyun geri kazanımını ve yeniden kullanımını sağlıyoruz. Tüm rafinerilerimizde son beş yılda 102 milyon metreküp atık suyu geri kazanarak yeniden kullandık. İşlediğimiz ham petrol başına ham su tüketimini yüzde 23 oranında azalttık. Bir başka deyişle son beş yılda 2,5 milyon nüfuslu bir şehrin yıllık su tüketimine eş değer bir tasarruf elde ettik. Suyun her damlasına değer veren bir şirket olarak olağanüstü bir koşul oluşmadığı sürece, İzmit Rafinerimizde Sapanca Gölü’nden endüstriyel su kullanmıyor, atık su ünitimizde maksimum oranda geri kazanım sağlayarak suyu yeniden kullanıyoruz.” dedi.

ENERJİ YÖNETİMİ

Enerji verimliliği çalışmaları Tüpraş’ın daha verimli üretim ve sera gazları salım miktarının azaltılması anlamında kullandığı temel araçtır. Bu konuların yönetiminde şirket içi ve uluslararası standartlar takip ediliyor. Bu kapsamda tüm faaliyetler ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardı’na uyumlu süreçlerle hayata geçiriliyor.

İzmit Rafinerisi’nde ham su ihtiyacının alternatif kaynaklardan karşılanması amacıyla, Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi’ne (İSU) ait Körfez Evsel Atık Su Arıtma Tesisi arıtılmış suyunun ileri teknolojilerle arıtılmasını hedefleyen “Belediye Kentsel Atık Sularının Sanayide Proses Suyu Olarak Kullanılmak Üzere Geri Kazanımı” projesini 2014’te devreye alan Tüpraş, 2020 sonu itibarıyla İzmit Rafinerisi’nin üretimdeki su ihtiyacını yüzde 97 oranında geri kazanılmış atık sudan karşıladı. İzmir Rafinerisi’nde ise 2016’da devreye alınan Atık Su Geri Kazanım ve Su Hazırlama Ünitesi ile rafineri atık suyundan geri kazanım oranı yüzde 73 seviyesine ulaştı.

Tüpraş su yönetimi modeliyle rafinerilerindeki ham petrol başına su kullanımında, Avrupa Birliği’nde geçerli olan “Mevcut En İyi Teknikler” (Best Available Techniques/BAT) belgesi baz alındığında sektörün iyi uygulamalarına paralel, referans değer aralıklarında su kullanan rafineriler arasındadır.

Kaynakları verimli kullanıyor, döngüsel ekonomiye katkı sağlıyoruz.

SORUMLU ÜRETİM

99,1 enerji yoğunluğu endeksi

30 enerji verimliliği projesi

713 TJ yıllık enerji tasarrufu

39,6 bin ton CO₂e yıllık sera gazı azaltımı

238 milyon TL çevre yatırımı

0,82 m₃/ton işlenen ham petrol başına ham su kullanımı

%58,8 katı atık geri kazanım oranı

2.502 kişi*saat Tüpraş çalışanı çevre eğitimi

4.518 kişi*saat müteahhit çalışanı çevre eğitimi

ATIK YÖNETİMİ

Tüpraş’ın 2020 yılında gerçekleştirdiği faaliyetler sonucunda 17.224 ton tehlikeli, 3.148 ton tehlikesiz olmak üzere toplam 20.372 ton atık oluştu. Bu atıkların yüzde 60’a yakını geri dönüştürüldü. Döngüsel ekonomi kapsamında endüstriyel simbiyoz çalışmaları hayata geçirilerek atıkların bir kısmı diğer firmalar tarafından ham madde olarak değerlendiriliyor.

Tüpraş, rafinaj sektöründe sıfır atık belgelerini alan ilk şirkettir. İzmit, İzmir, Kırıkkale, Batman Rafinerileri dahil olmak üzere tüm rafinerilerinde sıfır atık belgesi almaya hak kazanıldı.

Kadın çalışanları Tüpraş'a güç, Türkiye'ye enerji kattıyor

Faaliyet gösterdiği erkek egemen enerji sektöründe eşitlikçi ve kapsayıcı bir iş ortamı oluşturmak için öncü ve örnek çalışmalarına tüm hızıyla devam eden Tüpraş, her seviyede ve görevde kadın istihdamına yönelik çalışmalarını sürdürüyor.

Tüpraş, faaliyet gösterdiği erkek egemen enerji sektöründe eşitlikçi ve kapsayıcı bir iş ortamı oluşturmak için öncü ve örnek çalışmalarına tüm hızıyla devam ediyor. Dört rafinerisindeki üretim sahalarında vardiyalı çalışanları için kadınları istihdam ederek enerji sektöründe öncü bir uygulamaya imza atan Tüpraş, her seviyede ve görevde kadın istihdamına yönelik çalışmalarını sürdürüyor.

Operatör ve teknisyen kadınlar

İki yıl önce, ilk kez Batman'da olmak üzere; İzmit, Kırıkkale ve İzmir rafineri sahalarında vardiyalı operatör ve teknisyen kadınların Tüpraş'a katıldığını ifade eden Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, "Bugüne kadar rafineride mühendis olarak çalışan kadınlar hep vardı. Ancak kadınların sahada vardiyalı olarak da çalışmaya başlamaları, hem sektörümüz hem de şirketimiz adına öncü ve örnek bir uygulama oldu. Erkek egemen bir iş kolu için bu cesur adımı atmaktan büyük mutluluk ve gurur duyuyoruz." dedi. Saha teknisyeni olarak çalışan kadınların Temel Rafinericilik eğitimlerinden geçerek görevlerine mesai arkadaşlarıyla aynı şartlar altında başarıyla devam ettiklerini söyleyen Yelmenoğlu, şunları ifade etti: "Üretimde vardiyalı saha çalışanı

olarak görev yapan kadınların sayısını artırmayı, projemizin kapsamını daha da genişletmeyi, ustabaşılık gibi kıdemli saha pozisyonlarında da orta vadede kadınların olmasını amaçlıyoruz." Üretimde ve bakımda saha operatörü ve teknisyen olarak çalışan kadınlar; kara dolum ünitesi, tanker dolum adaları, araç-sürücü son kontrolleri, kantar operasyonları, vana operasyonları gibi görevlerde, enstrüman bakımı kapsamında da sahadaki bakım, tamirat, kontrol gibi farklı alanlarda sorumluluk alıyorlar.

WEPs'in ilk imzacıları arasında

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan 5'incisi olan "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği"ni de destekleyen çalışmaları hem iş yerlerinde hem de toplumsal alanda sürdürdüklerini ifade eden Yelmenoğlu: "Parçası olduğumuz Koç Holding'in 2015 yılında çizdiği yön doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğinin destekçisi ve takipçisiyiz. Birleşmiş Milletler (BM) Kadın Birimi UN Women'ın, toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleşmesi çabalarına erkeklerin katılımını sağlamak amacıyla yürüttüğü ve Koç Holding'in Küresel Etki Liderleri arasında yer aldığı HeForShe hareketini destekliyoruz. Faaliyet gösterdiğimiz enerji sektöründe eşitlikçi

ve kapsayıcı bir iş ortamı oluşturmak hedefiyle hareket ediyoruz. 2017'den bu yana, toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı iş yerlerinin oluşturulması için farkındalık artırma, strateji ve iş birlikleri geliştirme amacıyla oluşturulan BM Kadının Güçlenmesi Prensipleri'nin imzacı kuruluşları arasında yer alıyoruz. Toplumsal cinsiyete duyarlı iş yeri uygulamalarını hayata geçirirken aynı zamanda kadının ekonomik güçlenmesine katkıda bulunuyoruz." dedi.

Tüpraşlı kadınların oranı %78 arttı

2008 yılından bugüne Tüpraş'ta çalışan kadın sayısını yüzde 78 oranında artırdıklarını açıklayan Yelmenoğlu şunları söyledi: "2008 yılında işe alınanların yüzde 30'u kadinken 2020 yılında ise işe alımlarımızın neredeyse yarısı kadınlardan oluşuyor. Bugün itibarıyla toplam çalışan sayımızın yüzde 10'u kadın. Ancak ofislerimizde bu oran yüzde 30'u bulmuş durumda. Ar-Ge bölümümüzün yüzde 67'si ise kadınlardan oluşuyor. Yönetim kademelerinde kadın çalışan oranımız yüzde 24 seviyesinde, yetenek havuzumuzun ise yüzde 45'ini kadın çalışanlar oluşturuyor."

İŞKUR'dan Tüpraş İzmit Rafinerisi'ne Teşekkür

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Kocaeli Şubesi, Kocaeli'nin trafik plaka numarası olan 41'den ilham alarak Kocaeli'de en çok kadın istihdamı gerçekleştiren 41 şirkete teşekkür belgesi sunuyor. İl genelinde en çok kadın çalışanı bulunan 41 firmayı tespit eden İŞKUR Kocaeli Şubesi, Dünya Kadınlar Günü'nün kutlandığı 8 Mart haftasında firmaları tek tek ziyaret etti.

Program kapsamında İŞKUR İl Müdürü Ulvi Yılmaz, çalışma arkadaşları İlhan Aslan ve Mehmet Akif İbrahimoğlu ile birlikte 12 Mart'ta İzmit Rafineri Müdürü Metin Tüfekçioğlu'nu ziyaret ederek kadın istihdamı konusundaki uygulamalarından ve duyarlılıklarından dolayı teşekkür belgesi verdi. İŞKUR ekibi ile pandemi sürecindeki çalışma koşulları hakkında fikir alış verişinde bulunan Tüfekçioğlu; "Eşitlik ve kapsayıcılık alanında örnek bir iş yeri olma anlayışı ile hareket ediyor, her alanda ve kademedede kadın temsiliyetinin artırılmasını hedefliyoruz. Sahada vardiyalı operatör ve teknisyen olarak çalışan kadınların göreve başlaması hedeflerimize ulaşma yönünde öncü uygulamalarımızdan biri oldu." dedi. Tüfekçioğlu, İŞKUR İl Müdürü'nün teşekkür belgesini rafinerideki Tüpraş'ta çalışan kadınlarla birlikte aldı.

‘Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez’

Tüpraş, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde, toplumsal cinsiyet alanında küresel iş birliği yürüttüğü Fenerbahçe Spor Kulübü ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) ile birlikte “Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez” etkinliği düzenledi. Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu ev sahipliğinde çevrim içi olarak gerçekleştirilen etkinlikte iş birliğinin paydaşları 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde eşitlik için buluştu. Yelmenoğlu’nun Tüpraş’taki kapsayıcı iş yeri uygulamaları hakkında bilgiler verdiği etkinlikte, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Türkiye Programlar Yöneticisi Zeliha Ünal’dı dünya genelinde COVID-19’un kadınlar ve kız çocukları üzerindeki etkisini ve özel sektörde toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamalarını aktardı. Fenerbahçe Spor Kulübü Yönetim Kurulu Üyesi Simla Bayazıt ise BM Kadın Birimi’nin HeForShe hareketi ve Tüpraş ile yürütülen projeye dair Fenerbahçe’nin çalışmalarını paylaştı.

Ne dediler?

- Dünyada ve ülkemizde sıklıkla söz edilen; inovasyon, sürdürülebilir gelişim ve ekonomik büyüme gibi kavramlar kadınların dahil olduğu her alanda başarıyla ortaya çıkıyor. Tam da bu sebeple kadınların iş hayatındaki yeri, hem ülkemiz hem de şirketler açısından büyük önem taşıyor.
- Tüpraş olarak, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olmanın getirdiği sorumlulukla faaliyetlerimizi yürütüyoruz. Parçası olduğumuz Koç Holding'in çizdiği yön doğrultusunda, toplumsal cinsiyet eşitliğinin destekçisi ve takipçisiyiz.

- Tüpraş olarak sektörümüzde kadın istihdamı alanındaki rakamları yukarılara çıkarmak; eşitlik, kapsayıcılık ve çeşitlilik kültürünü yaygınlaştırmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Her seviyede ve görevde kadın temsiliyetinin artırılmasını hedefliyoruz.
- İşe alım süreçlerimizde ve fiziki koşullarda yapılan iyileşmeler, kreş yardımları, anne mentorluk programları gibi çalışmalarımızın yanında, her 8 Mart'ta geleneksel hale getirdiğimiz "Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez" öneri kutuları aracılığıyla, çalışma arkadaşlarımızın öneri ve fikirlerini uygulamaya alıyoruz.
- Tüpraş'ta gücümüzü kadın erkek omuz omuza çalışmaktan alıyoruz. Rafinaj gibi erkek egemen görülen bir sektörde, eşitlik ve kapsayıcılık kültürünü yaygınlaştırmak için çalışıyoruz. Her fırsatta "Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez" diyerek Türkiye'nin enerjisini kadın ve erkek çalışma arkadaşlarımızla beraber üretmeye devam edeceğiz.
- 2018 yılında Fenerbahçe Spor Kulübü ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin yürüttüğü HeForShe hareketi ile birlikte, sporun birleştirici ve dönüştürücü gücüne inanarak toplumsal cinsiyet eşitliği için başlattığımız küresel iş birliğimiz devam ediyor. HeForShe hareketi ve 25 milyonu aşkın taraftar desteğiyle Fenerbahçe Spor Kulübü ile olan iş birliğimiz, eşitlik adına geniş kitlelere ulaşmamızı sağlarken şirketimiz için de değişim ve dönüşümün tetikleyicisi oldu.

- Biz kadınlar olarak eşitlik ve adalet yolunda biriz; hayatta kalabildiğimiz sürece de hayatı herkes için hep birlikte güzelleştirmeye devam edeceğiz.
- Özellikle kadın saha çalışan sayısını artırmak ve kadınların teknik kapasitelerini geliştirebilmek için yönetici olma kapasitelerini desteklemek çok önemli. Bu yönde fırsatlar sağlamak, yerleşmiş kalıpları ve algıları değiştirmek gerçekten eşit bir dünyaya evrilmek açısından büyük bir değer taşıyor.
- Bize birlikte çalışma fırsatı veren paydaşlarımıza, özellikle Tüpraş'a ve Fenerbahçe'ye teşekkür etmek istiyorum.

- Geçtiğimiz 3 yılda Fenerbahçe Spor Kulübü olarak daha iyi bir dünya, daha iyi bir gelecek için kadın erkek eşitliği konusunda hayata geçirdiğimiz adımlarla sporda ve toplumda öncü ve örnek olduk. Tüm bu adımlarımızda, kadınlar ve kız çocuklarının hem sporcu hem de taraftar olarak varlıklarının artırılması ve sporun her alanında eşit haklara sahip olmasını vurguladık.
- Kadınların toplumda ve sporda etkin rol alması, üzerinde yoğunlaştığımız en büyük konulardan biri oldu. Bu bağlamda bu yıl 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde geçmişte kulübümüzde sporcu olarak yarışmış ve bugün kulübümüze farklı alanlarda hizmet etmeye devam eden kadınların hikayelerini ön plana çıkarmak istedik.

- Geçmişte sporculuk yapmış olan kadınların, bugün yeni sporcular yetiştiren ve geliştiren bir kadına dönüşüm sürecine de tanıklık ettiğimizi fark ettik. Sporda çalışan ve üreten kadınlara yer açmak, yol göstermek bizim en büyük gayelerimizden biriydi. Bir nebze de olsa buna katkı sağlıyorsak ne mutlu bize.
- Bizi eşitlik için mücadelede kamçılayan da bu kadınlardan aldığımız cesaret oluyor. Milyonlarca taraftarı olan bir spor kulübü olarak, eşitlik için mücadele eden ilk spor kulübü olmak, bize büyük sorumluluklar yüklüyor. Biz de bu sorumlulukların farkında olarak her gün "Eşitlik İçin neler yapabiliriz?" diye düşünüyoruz.
- Spor camiasında tüm paydaşlarımız ile verdiğimiz mesajların oldukça etkili olduğunu görüyoruz. Eşitlik için verdiğimiz mesajların yanında ana sorumluluklarımızdan biri olarak kadına şiddete karşı olduğumuzu da her fırsatta dile getiriyoruz.
- Fenerbahçe'nin eşsiz marka ve toplumsal gücünü eşitlik için kullanmak, en önemli noktalardan biri bizim için. Bu sebeple son 2 yıldır çok sayıda farkındalık çalışması yaptık. 9 farklı branştan sporcularımızın verdiği mesajlarla milyonlarca taraftarımıza seslendik. Bu mesajlarla bir kişiye bile etki etmemiz bizim için çok önemli diye düşünüyoruz.

TÜPRAŞ'IN YENİ GENEL MÜDÜRLÜK BİNASI 3 BLOKTAN OLUŞUYOR

Lobi

Etkinlik
Alanı

Konferans Salonu

Yemekhane

Kriz Merkezi

Kafeterya

Fitness Salonu

KATILIMCI VE ÇOK DİSİPLİNLİ

Bir Çağdaş Sanat Evreninin İnşası

Çok disiplinli bir kültür kurumu olan Arter'in çağdaş sanatın Türkiye'de tüm veçheleriyle kök salabilmesi amacıyla başlayan yolculuğu 10 yılı geride bıraktı. Daha katılımcı ve kesişimsel bir sanat evreni inşa etme gayesiyle yola çıkan Arter, sanat alanındaki yaratıcı ve yenilikçi tahayyüllerin yaşam bulacağı zeminleri çoğaltma arzusuyla adım atmayı sürdürüyor.

Arter Binası, 2019
Fotoğraf: Cemal Emden

Biriken tüm deneyimlerin hem toplumsal hem de kurumsal hafızaya kaydedilerek geleceğe taşınması amacıyla Arter, 10. yılı için bir kutlama kitabı hazırladı. 'Arter: Sanat için Alan Yaratmak' adlı kitapta kolektif bir üretim süreci olarak sanatın, zaman, mekan ve bellek kavramlarının, sanat yapıtları ile izleyiciler arasında köprü görevi gören yayınların, yalnızca fiziksel bir yapı olarak değil bir tahayyülün taşıyıcısı olarak görülebilecek mekanın, karşılaşmaların doğurduğu kuvvetin, özgürleştirici bir edim olarak öğrenmenin, ses, sessizlik ve müziğin, sanatın etkileşimli biçimlerinin ve son olarak da yeni bağlarla kurulan müşterekliğin Arter'in evrenindeki somut görünüşleri işleniyor. Kitapta, bu kültür merkezinin sadece geride kalan 10 yılı değil, sahip olduğu düşünsel ve sanatsal ufuk ortaya koyuluyor.

Arter: Sanat için Alan Yaratmak
Fotoğraf: flufoto

Arter Kitabevi
Fotoğraf: Sena Nur Taşkın (Arter)

‘ARTER: SANAT İÇİN ALAN YARATMAK’I YAYINA HAZIRLAYANLARDAN ÇAĞDAŞ SANATA, ARTER’E, ARTER’İN GERİDE BIRAKTIĞI 10 YILIN HİKAYESİNE VE TÜPRAŞLA İŞ BİRLİĞİNE DAİR

Arter Kurucu Direktörü Melih Fereli’den

2005’te Vehbi Koç Vakfı Kültür-Sanat Danışmanı olarak atanmanızla oluşturduğunuz çağdaş sanata odaklı stratejik planın nihai hedefi, Türkiye’ye sürdürülebilir yapıda bir çağdaş sanat kurumu kazandırmaktı. Arter’in 10 yılı geride bırakan yolculuğunun sonucu olarak herkes için erişilebilir, sürdürülebilir, çok disiplinli yapısı bu hedefe ulaştığınızın maddeye bürünmüş hali diyebilir miyiz? Yoksa Arter’in önümüzdeki 10 yılları için planladıklarınızla mı asıl sonuca ulaşacaksınız?

Arter’in 2010 yılında İstiklal Caddesi’ndeki binasında başlayan faaliyetleri stratejik planımız bağlamında belirlediğimiz hedeflerimize ilişkin güçlü işaretler vermiş olsa da sekiz yıllık “doğuş ve serpilme” dönemimizi yoğun bir öğrenme/deneme ve yanılma/geleceğin temellerini atma süreci olarak tanımlamak gerekir. Hangi sektörde olursa olsun, her yeni kurumun doğuş öncesindeki planlama ve hazırlık süreci kritik önemi haizdir; kültür-sanat alanında bu sürecin karmaşıklığı ve gerektirdiği uzmanlıklar, ülkemiz koşullarının kısıtları içinde en büyük zorluklardan biri olarak karşımıza çıksa da Arter’i Dolapdere’ye taşıyan süreci, sabır ve titizlikle yetiştirilen ekibimiz sayesinde keyifle yaşadık.

Bu sayede Eylül 2019’da taşındığımız Dolapdere’deki yeni binamızda sunduğumuz açılış sergilerimizi ve bunlar etrafında oluşturduğumuz etkinlik ve öğrenme programının tüm sanat disiplinlerinden öncü örnekler

içeren çeşitliliğini izleyicilerimize sunma lüksüne sahip olduk. Binamızın mimari özelliklerinin program hedeflerimizin gerçekleştirilmesini sağlayacak biçimde tasarlanmış olması bu bağlamdaki tüm beklentilerimizi karşılarken Arter’in gelecek yıllar içerisinde uluslararası anlamda fark yaratabilecek bir sanatsal vizyon ve içerik üretme iddiasının

gerçekleşebileceğine ilişkin özgüvenimizi de yükseltti.

Sanatın erişilebilir olması yönündeki güçlü adımlarımızı da bu yeni dönemde atabilmiş olmamızı Tüpraş’ın kararlı duruşuna borçluyuz. Gençlerimizin ve geniş halk kitlelerinin sanatın hayatımızın ayrılmaz bir parçası olduğu gerçeğini

Fotoğraf: flufoto

görüp benimseyebilmesi açısından çağdaş sanatla ilişki kurabilmesini çok önemsiyoruz.

Pandemi başlayınca faaliyetlerimiz ciddi ölçüde kısıtlanmak zorunda kaldı; sürdürülebilirlik de sekteye uğradı. En büyük darbe bu oldu; yapabileceklerimizin sadece beşte birini gösterebildik; pandemi sonrasında hızlansa da hedeflediğimiz düzeye çıkışımız sanırım iki yıla yakın bir zaman alacaktır. Koleksiyonun genişlemesini olumsuz etkileyen ekonomik koşulların da iyileşmesi mümkün olursa yeni eser üretimini özendirmeye yönelik önceliğimize de ivme kazandırabileceğiz. Özetle daha yeni başladık ve Tüpraş’la birlikte yapacak çok işimiz var!

Türkiye’deki sanatsal üretimin gelişimini ve görünürlüğünü göz önünde bulundurduğunuzda bu süreçte Arter’in kattıkları sizce neler?

Sanatsal üretimi özendiren bir destekleme politikası uygulamak Arter’in misyonu gereğidir. Bu bağlamda Arter 10 yıllık faaliyeti kapsamında 200’e yakın yeni eserin üretilmesini finanse etmenin ötesinde, bunların sergilenmesini, bu bağlamda özgün metinler/eleştiriler yazılması ve yayımlanmasını sağlamıştır. Ayrıca düzenlediği 52 sergi ve bunlara eşlik etmek üzere yayımladığı 60’ı aşkın kitapla oluşturduğu zengin bellek üzerinden ülkemizdeki çağdaş sanat üretimine yurt içinde ve uluslararası ortamda güçlü bir görünürlük kazandırmıştır.

Çağdaş sanatın üretildiği bağlamanın, gündelik deneyimlerin ve hayal gücünün de etkisini göz önünde bulundurarak herkesi yaratıcı sürecin parçası olmaya davet etmek Arter’in alametifarikası mı?

Elbette; üstelik sadece görsel sanatlarla da sınırlı olmayan bir alametifarika! Öğrenme Programı kapsamındaki etkinliklerimizin tasarımında tam da bu amacımızı karşılayan öğeler titizlikle ele alınmakta. Pandemi döneminde çevrim içi uygulamalara taşıyabildiğimiz program unsurları sayesinde erişilebilirliğimizi genişletmiş olmak bu dönemin önemli bir getirisi oldu.

Pandemi sonrasında fiziki ortamda gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz muhtelif

Dinleyen Gözler İçin
Küratör: Melih Fereli
Sergiden yerleştirme görüntüsü, 2020
Fotoğraf: Kutay Yavuz (Arter)

etkinlikler, katılımcıların esas ilgi duydukları sanatsal faaliyetten farklı disiplinlerdeki etkinlik çeşitliliğiyle karşılaşmalarına olanak verecek. Bu sayede örneğin sergilerimiz kapsamında gösterilen bir filmi izlemek amacıyla Arter’i ziyaret eden bir gencimiz, aynı çatı altında bir caz konseri veya sanat atölyesiyle karşılaşabilecek. “Disiplinlerarası karşılıklı izleyici devşirme” diye tanımlayabileceğimiz bir süreç yaşanabilecek. Ziyaretçiler esas ilgi odaklarının ötesindeki alanlara ilişkin meraklarının uyandığını fark edecekler.

COVID-19 nedeniyle sanatın çevrim içi etkinlikler aracılığıyla dijital ortama taşınması hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce COVID-19 sonrası bir dünyada, dijitalin imkanları (çağdaş) sanatla buluşmak için bir alternatif olmaya devam edecek mi?
9 Eylül 2019’da yeni binasındaki açılış

sergileriyle 2020 yılına giren Arter, henüz çiçeği burnunda bir kurumken 14 Mart 2020’de COVID-19 salgınının yayılma riskine karşı alınan tedbirler kapsamında geçici olarak ziyarete kapandı. 14 Mart-16 Haziran 2020 tarihleri arasında tüm sanat kurumlarının kapalı kaldığı dönemde, genelde izleyici tarafından unutulma kaygı ve telaşı içinde pek çok kültür-sanat kurumu internet ve sosyal medya üzerinden yayınlanabilecek nesi varsa, bunları gelişi güzel bir biçimde evlerine kapanmak zorunda kalan kitlelere neredeyse “savurdu”. Arter ise programlarını ve kitleleriyle iletişimini -elbette yine çevrim içi yollarla ama pek çok kurumun aksine- bu döneme özgü ve dijital mecralar için özenle tasarlanmış projeler üzerinden sürdürdü:

- #evdeçal başlığıyla Arter Koleksiyonu’ndan iki ayrı video seçkisi web sitemiz üzerinden yayımlandı,

- Rehberli sergi turları, yorumlama etkinlikleri, seminerler ve çocuk atölyeleri dijital platformlar aracılığıyla gerçekleştirildi,
- Vaktin evlerde geçtiği bu döneme özgü olarak “Evden Anlat” başlıklı eser yorumlamaya odaklanan yeni bir etkinlik başlatıldı,
- Arter’de daha önce gerçekleşmiş olan etkinliklerin kayıtları hatırlatılıp yenileri yayınlandı,
- Google Arts & Culture’da sergilerimize dair dijital bir anlatım sunabilecek dijital içerikler sunuldu,
- Etkinlik Programı bağlamında yeni çalma listeleri de oluşturularak izleyicilerle paylaşıldı,
- Yine Etkinlik Programı kapsamında Yeni ve En Yeni Müzik Festivali’nin ikinci edisyonu bu kez çevrim içi ortamda gerçekleştirildi.

Bir sanat eserini dijitalde deneyimlemek fiziksel mekanla aynı etkiyi yaratır mı?

Dijital olarak yaratılmış bir yapıt (yani dijital sanat) özelinde bile, etkili bir gösterim için eserin deneyimlenmesine anlam katacak uygun bir mekan gerekir. Halen Arter’in Karbon performans salonunda sergilenmekte olan, David Tudor tarafından tasarlanıp John Driscoll ve Phil Edelstein tarafından uygulanmış olan “Yağmur Ormanı V [varyasyon 3]” adlı yapıtının veya önümüzdeki yıl sergileyeceğimiz Bill Fontana’nın İstanbul için özel ürettiği çok ekranlı ses/video yerleştirmesini, Refik Anadol gibi bir sanatçımızın işlerini evinizin konforunda deneyimlemeniz mümkün değildir. AR ve VR gibi teknolojiler de fikir edinmenizi daha oyuncu bir şekilde sağlasa bile, sosyalleşme dürtüsü insanı her zaman kültür-sanat kurumlarının canlı enerjisine

yönlendirecek ayrı bir etken olmayı sürdürecektir bence.

Sizce salgın sonrasında çağdaş sanat müzelerinin geleceği nasıl olacak? Bunun için sanatsever kurumlara ve bireylere neler düşüyor?

COVID-19 salgını insanlığı gafil avladı; hayatımızda yarattığı tahribat tüm öngörülerin ötesinde bir boyutta oldu ve etkilerinin bir süre daha süreceğini söylemek de mümkün. Sadece müzeler değil, tüm kültür-sanat kurumları ve disiplinleriyle bu sektörün çalışanlarını derinden etkileyen COVID-19’dan çıkartılacak dersler muhakkak ki pek çok!

Dijital teknolojiye yaşanan hızı zaten yüksek gelişmeler, pandemi döneminde ayrıca ivme kazanarak daha kullanıcı dostu bir dizi uygulamayı gündelik bir

Fotoğraf: flufoto

ve görünürlüğü için daha fazla “alan” açmaktı. Arter’in benimsediği, sürdürdüğü ve yeni binasının açılış kampanyasına da taşıdığımız bu sloganın çıkış noktası işte bu hedefti. Arter, 2010-2018 yılları arasında İstiklal Caddesi’ndeki binasında “sanat için alan” yaratma gayesiyle faaliyet gösterdikten sonra 2019’da hem mekan hem de program anlamında çok daha geniş bir imkanlar alanı sunan yeni binasına taşınarak sanat için “daha fazla alan” yaratmayı sürdürdü.

Kitapta Arter’in 2010-2020 yılları arasında sanat için alan yaratmasının öyküsünü, bu sürece tanıklık edenler aracılığıyla kaleme aldığınızı biliyoruz. Kitap için kimler neleri anlattı size?

Bu kitap için ön araştırmalarımızı 2018 yılında başlattık. Bu dönemde ekipten arkadaşlarımız, eski çalışanlar, iş ortakları, sanatçı ve küratörler gibi farklı gruplardan kişilerle görüşmeler gerçekleştirdik. Tüm bu görüşmeler Arter’in ortaya çıkışına ve ilk yıllarına dair son derece zengin bir tanıklık

arşivi oluşmasını sağladı. Kitabımızın sınırlı alanında bu tanıklıkların bir bölümüne yer verebildik ancak tamamını arşivimize kaydettik. Bu değerli verilerin gelecekteki araştırma ve tarih yazımı çalışmalarına kaynaklık etmesi fikri bizi şimdiden mutlu ediyor.

Elbette 2009 yılından bu yana Arter ekibinde yer aldığım için pek çok sürecin nasıl geliştiğine dair benim kendi tanıklığım da kitabın yazımı aşamasında kaçınılmaz olarak devredeydi. Bu durum metne “içeriden” bir ton veriyor; öte yandan eş zamanlı olarak tüm süreçlere belirli bir mesafeden yaklaşan bir dili yakalamaya da gayret ettim.

Bellek, Üretim, Yayın, İnşa, Buluşma, Bahane, Ses, Performans ve Beraber başlıkları Arter’in 10 yıllık süreçte çağdaş sanata katkısını nasıl yansıtıyor?

Biliyorsunuz bu kitap Arter’in kuruluşunun arka planındaki hikayeyi ve ilk on senesini anlatıyor. Bu ilk on sene içerisinde kurum müthiş bir kuruluş, büyüme ve dönüşüm yolculuğu geçiriyor. Bu serüveni kronolojik bir sırayla anlatmak da mümkün olabilirdi. Fakat bu kitapta Arter’in bir kurum olarak varoluşunun parçası olan, farklı biçimlerde serüveninin tüm aşamalarında karşımıza çıkan kavramlara odaklanmayı tercih ettim ve her bir kavramın Arter’in bu on yıllık tarihindeki izlerini sürdürüm.

On yılı kapsayan ve on bölümden oluşan kitap, “Arter” kavramıyla açılıyor. Bu bölümde kurumun isminden ve bu ismin beraberinde getirdiği anlamlardan yola çıkarak Arter’in ortaya çıkış/doğuş hikayesini okuyoruz. Aynı zamanda kurumun yeni taşındığı konumla da ilişkilenen bu kavram aracılığıyla Arter’in Türkiye çağdaş sanat alanı içerisindeki “besleyen”, “taze kanı taşıyan” yanlarına vurgu yapıyoruz. Diğer tüm bölümlerde de kurumun farklı disiplin ve yaklaşımlarla yıllar içinde sanat alanına yaptığı katkılarını sürekliliğine odaklanmayı hedefledim. Okuyucunun bu farklı “kavram”lar aracılığıyla Arter’in misyonu, yaklaşımı ve programında öne çıkan temel unsurların devamlılığını takip etme imkanı bulacağını umuyorum.

Arter’in 10 yılını tam da salgının ortasında yazmak sizin için nasıl bir deneyimdi?

Salgın nedeniyle hepimiz kendimizi hiç beklemediğimiz yepyeni bir durumda bulduk. Kendimizin, sevdiklerimizin sağlıklıyla ilgili kaygılar bir yana, tüm yaşama ve çalışma düzenimizi yeniden kurgulamamız gerekti. Arter ekibi olarak bu zor dönemi birbirimize verdiğimiz destekle ve Koç Topluluğu’ndan gelen bilgi ve yönlendirmelerin verdiği güvenle çok daha kolay atlattığımızı düşünüyorum. Kitabımızı da bu sayede, biraz gecikmeli de olsa tamamlayabildim.

10. yıl kitabınız “Arter: Sanat İçin Alan Yaratmak”ın Tüpraş sponsorluğunda hazırlandığını biliyoruz. Bununla ilgili neler söylersiniz?

Kurumsal Sponsorumuz Tüpraş’ı en yakın paydaşımız olarak görüyoruz. Tüpraş ekibini ise sponsorluk anlaşmamızın ilk günlerinden bu yana ekibimizin bir parçası olarak algılıyoruz. Her yeni projede, her adımda, karşımıza çıkan her güçlükte bu duygunun karşılıklı olduğunu görmek bizleri çok mutlu ediyor. Salgın gibi ekonomik sonuçları da ağır olan, beklenmedik bir koşulda onuncu yıl kitabımızı yayımlamamız Tüpraş’ın desteği sayesinde mümkün olabildi. Ne mutlu ki yalnızca kültür kurumları için değil, pek çok ticari kuruluş için de tasarruf mecburiyetinin son derece yoğun olduğu bir dönemde, böylesine güçlü bir kuruluşla güçlerimizi birleştirme ve birlikte hareket etme imkanına sahibiz.

iletişim gerçekliği haline getirdi. Ben neredeyse haberleşmenin mağara devri diye tanımlayabileceğimiz, postalanan mektuplarla, telgraf ve teleksin hükümrân olduğu, faksın hayatımıza girişine bile “devrim” gözüyle baktığımız bir dünyanın genciydim; mobil telefonlar ve internet bizlerin hayalini bile süsleyemezdi!

Bilgiye erişimin ve iletişimin bu kadar hızlı ve kolay hale gelmesinin hayatımızın her katmanına etkisi oldu. İş yapış biçimlerimiz ciddi anlamda değişirken pandemi döneminin kaçınılmaz kapanma süreçleri kültür-sanatla ilişkimizi de

Arter: Sanat İçin Alan Yaratmak
Fotoğraf: flufoto

gözden geçirmemize vesile oldu. Geniş kitlelerin sanata erişimini kolaylaştıran bir süreç yaşadığımız muhakkak; bunu kıymetli bir kazanım olarak değerlendiriyorum.

Zaten tutkulu kültür-sanat takipçileri zengin bir arşive kolaylıkla erişmenin keyfini yaşarken on binlerce çocuk ve genç hayatlarında ilk kez sergi gezmeyi bu dönemde deneyimleyebilmiş oldu. Arter özelinde yüreklerimizi ısıtan olaylara tanıklık ettik; Öğrenme Programımız kapsamında düzenlediğimiz özel çevrim içi programlara, son olarak da Tüpraş’la beraber 23 Nisan’a özel olarak ürettiğimiz video içeriğine ülkemizin farklı köşelerinden yoğun bir ilgi olduğunu görmek hepimizi derinden mutlu ve umutvar kıldı.

Öte yandan kültür-sanatı fiziki ve canlı deneyimlemeyi de çok özledik! İnsan sosyalleşme ihtiyacı yüksek olan bir varlık; sanat mekanları ve etkinlikleri bu sosyalleşmeyi ayrıca anlamlandıran ortamlar yaratır. Bu nedenle dijital dünyanın tüm konforu ve hızına rağmen, pandemi sonrasında mekanlara ve canlı deneyime dönüşün çok güçlü olacağı kanısındayım. Kültür-sanat kurumlarının bu dönüşü daha da cazip hale getirip hızlandıracak bir yaratıcılık sürecini şimdiden başlatmış olduklarını düşünüyorum. Nitelikten ödün vermezken daha geniş kitleleri kapsayıcı, erişilebilirliği kolaylaştırılmış projelerin deneyimlenebileceği bir dünyayı insanlığın hak ettiği ve buna ulaşabileceği kanısındayım.

Bir yandan ne basılı ne de dijital formatta herhangi bir fiziksel temsili olmayan bir heykelin satıldığını duyuyoruz, diğer yandan “NFT çılgınlığıyla” kripto sanat çağının kapıyı çaldığını. Sanatla hemhal olduğunuz onca yıllık deneyiminizle bunları nasıl karşılıyorsunuz?

Değişmeyen tek şeyin elbette değişim olduğunu bizlere hayat tecrübemiz öğretiyor. Ben yokluklar içinde kendini yetiştirmeye çalışan ve bu nedenle merakını hep canlı tutarak alışkanlıkların yarattığı konfor alanlarının dışına çıkma gayreti içerisindeki bir neslin temsilcisiyim. Dijital teknolojilerin hayatımızı benim kavrayabileceğimin ötesinde bir hızla değiştiriyor olmasına sadece seyirci kalmanın akılcı olmadığına da farkındayım.

“Enderlik, biriciklik, özgünlük” elbette sanatta yaratıcılığın önemli hedefleri arasında yer alıyor. Bu bağlamda NFT’yi aritmetik çözümlere yaslanan bir güvence unsuru olarak niteliyorum; bu genetik yapının belki de bir diğer olumlu çıktısı ise dijital yapıtların konservasyonu ve ileriki yıllarda deneyimlenebilirliğini sürdürmesi açısından teknolojik gelişmelerden olumsuz etkilenmesini azaltması ihtimali. Bu nitelikleri itibarıyla dijital sanat piyasasında sahteciliğin önüne geçilmiş oluyor; bu nedenle önemli bir eşik.

Bu gelişmelerden keyif alıp almadığımı soracak olursanız... Ben dijital dünyayı özü itibarıyla ruhuma aykırı buluyorum. Konser ve tiyatro salonları, müze ve galeriler benim için en önemli cazibe merkezleri olmayı sürdürecektir.

Dinleyen Gözler İçin
Küratör: Melih Fereli
Sergiden yerleştirme görüntüsü, 2020
Fotoğraf: flufoto

Sevgi Gönül Oditoryumu
Fotoğraf: Kutay Yavuz [Arter]

“Arter: Sanat İçin Alan Yaratmak” adlı kitabıyla Arter’in 10 yıllık yolculuğuna ışık tutuluyor. Kitabın Tüpraş sponsorluğunda hazırlanması hakkında neler söylersiniz?

Sanatın erişilebilirliğini sağlamak Tüpraş ve Arter’in birlikte odaklandığı önemli hedeflerden biri; 24 yaşın altındaki gençlerimizin her zaman, genel ziyaretçilerimizin de her Perşembe günü Arter’i ücretsiz ziyaret edebilmelerini Tüpraş’ın bu bağlamdaki inancını cömert bir destekle ifade edişine borçluyuz. Öte yandan Arter gibi topluma hizmet iddiası olan sanat kurumlarının ne kadar büyük emek ve adanmışlıkla yaratıldığının anlatılmasının da sunulan kültürel hizmetin arka planındaki süreçlerin takdir edilmesini artırıcı bir etkisi olduğu muhakkak.

Arter’in Dolapdere’deki binasını ziyaret eden her bireyin “Niçin?”, “Nasıl?” gibi sorularına cevap verebilmemiz gerekiyordu; bunu kerhen değil de yayıncılık anlayışımıza ve Arter’in öyküsünün zenginliğine yaraşır bir biçimde ifade edebilmemiz ancak Tüpraş’ın desteğiyle mümkün olabilirdi. Nitekim her zaman olduğu gibi bu çalışmamızda da yanımızda yine Tüpraş’ı bulmak bizi çok sevindirdi; candan müteşekkirimiz.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Evet, Tüpraş ve Arter’in güçlerini birleştirebilecekleri projeler hayal ediyorum; onu tartışmaya açmak isterim:

- Tüpraş’la teknolojiyi kullanarak Anadolu’ya açılmak, dijital ortamda atölye çalışmalarını ülkemize yaymak; her köy okuluna bir Arter erişim noktası

yerleştirmek. [Bu projeye Tüpraş’ın MEB’le iş birliği yaptığı okullardan başlanabilir belki.]

- Tüpraş rafinerilerinin bulunduğu kentlerimizde [İzmit, Aliağa, Kırıkkale, Batman] Arter ve Tüpraş koleksiyonlarından sergiler, bunlar etrafında tasarlanmış etkinlikler gerçekleştirmek.

Nevin Aladağ
İzler, 2015
3 kanallı video yerleştirmesi; HD video, 3 kanallı mono ses
Her biri 6’
Arter Koleksiyonu
Fotoğraf: Kutay Yavuz [Arter]

TÜPRAŞ VE ARTER'DEN Çocuklara özel sanat etkinliği

Tüpraş, kurumsal sponsorluğunu üstlendiği Arter’le 23 Nisan coşkusunu sanatla birleştiren anlamlı bir iş birliğine imza attı.

Topluma duyarlılık bilinciyle gerçekleştirdiği kurumsal sosyal sorumluluk çalışmalarıyla da anlamlı projelere imza atmayı sürdüren Tüpraş ve Arter iş birliğiyle düzenlenen çevrim içi deneyimde 23 Nisan coşkusunu sanatla birleştirildi. Tüpraş ve Vehbi Koç Vakfı kuruluşu olarak 2010 yılından beri faaliyet gösteren Arter, bu kapsamda sanatın tüm disiplinlerini içeren, çocuklara özel eğitici ve öğretici dilde hazırlanmış, 20 dakikalık bir video programı geliştirdi. Etkinlik, Tüpraş ve Arter’in YouTube kanalından başta tüm çocuklar olmak üzere herkesin erişimine açıldı.

Sanata ilgi duyan çocuklar için...

Arter Öğrenme Programı ekibi, videoda sanata ilgi duyan ve üretmenin heyecanını paylaşan tüm çocuklar için Arter binasının ana fonksiyon alanlarını ve güncel sergilerini anlattı. Uzman müze eğitimcisi Dilan Salkaya’nın anlatımıyla “Dinleyen Gözler”, “Gökcisimleri Üzerine” ve “Yağmur Ormanı V (varyasyon 3)” sergilerini sanal ortamda gezerek eserlerin

hikayesini dinleyen çocuklar; 4 katlı Arter binasında sergi alanlarının yanı sıra, performans salonları, etkinlik alanları, kütüphane ve kitabevini de keşfe çıktılar. Renkli videoda ayrıca çocukların evde gerçekleştirebilecekleri eğlenceli aktivite önerileri de yer aldı.

Keyifli bir 23 Nisan programıyla hayata geçirilen etkinlik, çocuklara sanatın sevdinilmesi, sanatla özel bir bağ kurmaları ve sanata ilişkin kelime dağarcıklarını geliştirmeleri amacıyla düzenlendi. Pandemi sürecinde kültür sanat etkinliğinde buluşan öğrenciler, her bir çağdaş sanat eseriyle hayal dünyalarında yolcuğa çıkarak çağdaş sanatın soyut düşünme yöntemlerini de deneyimleme fırsatı buldular.

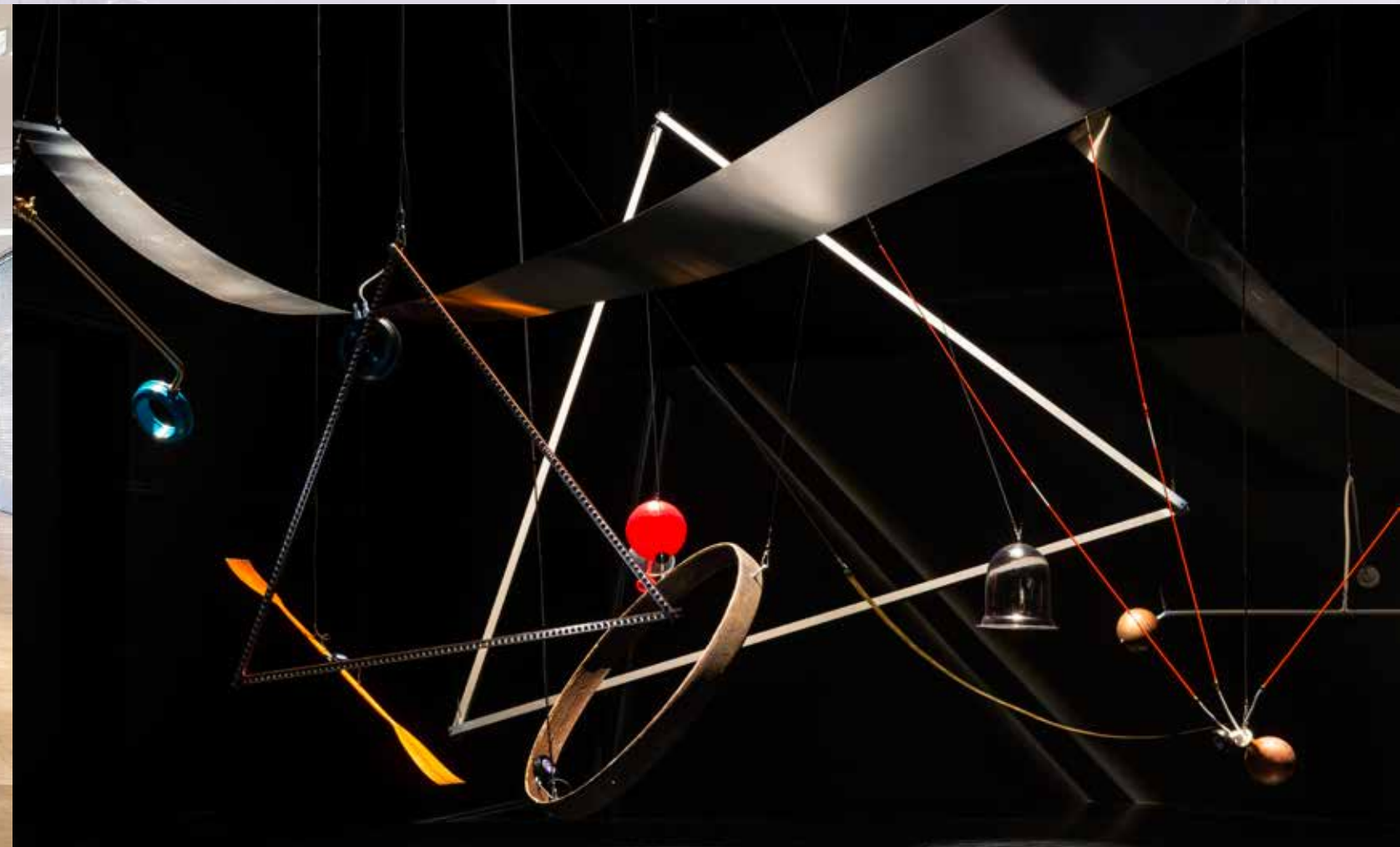
Yeni nesillerin kültürel açıdan gelişimine katkıda bulunmanın önemini değerlendiren Arter Kurucu Direktörü Melih Fereli şunları söyledi: “Toplumumuzun önemli bir kısmı son 20-25 yıllık dönemde hayatın

ve doğanın estetik zenginliğini dahi fark edemeyecek kadar geriledi maalesef. Bu süre zarfında eğitimden ziyade sınav geçmeyi önceleyen mekanize bir öğretim anlayışının dayatıldığı ülkemizde öğretmenlerimize gerekli önem verilmediği gibi, bilinçli bir şekilde donanımları azaltıldı. Sorgulayan, merakını canlı tutan, kendini özgürce ifade edebileceğine inanan nesiller yerine, çocuklarımız ve gençlerimiz tabuların yüceltildiği bir ortama hapsedilerek bağnazlığı ve biat edışı benimsemeleri sağlandı. Bu gidişatın karşısında durabilmek, insanı insan yapan değerleri, gözlemci ve analitik olduğu kadar yaratıcılığı özendiren düşünceyi odağına alan bir eğitim reformu gerektiriyor. Bu bağlamda kültür-sanatla ilişki kurmayı kolaylaştırıcı her proje çok önemli; bu nedenle Tüpraş ve Arter’in güçlerini birleştirmesini çok kıymetli buluyorum.”

Daha fazla çocuğu sanatla buluşturabilmek

Tüpraş’ın Arter’le bu iş birliğinin nasıl

gerçekleştiğini anlatan Arter İletişim Direktörü İlkay Balıç de, “Tüpraş’tan salgın döneminde 23 Nisan’da çocuklar için müşterek bir proje yapma önerisi geldiğinde bunun tüm ekibimizde yarattığı heyecan dalgası büyük oldu. Heyecanın ve coşkunun en büyüğünü 23 Nisan günü, Türkiye’nin farklı şehirlerinden çocukların ilettikleri teşekkür videolarını izlerken yaşadık. Arter olarak geniş kitleleri sanatla buluşturma hedefiyle hareket ediyoruz; bu hedefin en önemli paydasını ise gelecek kuşakların sanatla iç içe büyümesi arzusu oluşturuyor. Salgın dönemi bu anlamda bizlere yeni bir pencere açtı. Daha önce, ‘normal’ zamanlarda muhtemelen aklımızdan geçirmeyeceğimiz dijital etkinlik formatı, bu kez çocuklara ulaşmak için ‘tek yol’ olarak karşımıza çıktı. Benim de Melih Bey gibi yegane dileğim, bu iş birliğinin sürekli hale gelmesi ve daha fazla çocuğu uzaktan veya yakından, sanatla buluşturabilmek.” dedi.

Tüpraşlı Çocuklar, 23 Nisan'da Maskelerini Tasarladılar

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışının 101. Yılı, Tüpraş'ta Tüpraş çocuklarının maske tasarımı etkinliğiyle kutlandı. Tüpraşlı çocuklar, yaratıcılıklarını konuşturdukları maske tasarımlarını KoçHub platformu üzerinde oluşturulan Tüpraş 23 Nisan Resim Şenliği grubunda paylaştılar. 14 Nisan'da duyurusu yapılan etkinlik, 23 Nisan akşamına kadar sürdü. Büyük ilgi gören resim şenliğine 200'ü aşkın Tüpraşlı çocuk katıldı.

Pekinellere Almanya'dan Liyakat Nişanı

Uluslararası sanatçılarımız Güher-Süher Pekinel, Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından Bundesverdienstkreuz Liyakat Nişanı'na layık görüldüler.

Kendilerine has, şiişsel ve mükemmel yorumlarıyla uluslararası müzik camiasında özel bir yerleri olan ikiz piyanistler Güher ve Süher Pekinel, Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından Cumhurbaşkanı Frank Walter Steinmeier'in imzasıyla takdim edilen Bundesverdienstkreuz Liyakat Nişanı'na layık görüldüler. Nişan takdimi ve ödül seremonisi COVID-19 kısıtlamaları nedeniyle Almanya'da yapılamadığı için Ocak'ta İstanbul Alman Başkonsolosluğu'nda gerçekleştirildi. Almanya Federal Cumhuriyeti, alanında dünya çapında çalışmaları ve katkıları nedeniyle sıra dışı kişiliklere 1951'den bu yana nadiren liyakat nişanı takdim ediyor.

Dünyada pek çok birincilik ödülüne layık görülen Güher ve Süher Pekinel, Unesco Dünya Müzik Yarışması'nda Almanya'yı temsil ederek birinciliği kazandılar. Pekineller'in birçok onur ödülü arasında, 1987 Boğaziçi Üniversitesi Fahri Doktora unvanı, 1991 Devlet Sanatçılığı, 2013 İKSV Yaşam Boyu Başarı Ödülü, 2019 Sevdâ-Cenap And Vakfı Yaşam Boyu

Başarı Altın Madalyası da yer alıyor. Pekineller, Güher & Süher Pekinel Anadolu Müzik Eğitimi, TEVİTÖL Güher & Süher Pekinel Müzik Bölümü ve Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler'den oluşan 3 Müzik Eğitim Sistemi'ni birbirini tamamlayan şekilde, sağlam temellere oturarak 15 yıl önce Türkiye'de

kurdular. Sistemleri, Türkiye'nin yanı sıra, uluslararası alanda başarı ve sürdürülebilirliklerini kanıtlamış olarak akademi ve müzik eğitimi camiasında dünyada örnek gösterilerek devam ediyor. Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler, 2013 yılından bu yana Tüpraş tarafından destekleniyor.

COVID-19 Aşıları

Batman Rafinerisi Sorumlu İş Yeri Hekimi Veysi Çevik

Aşı olmak, kendinizi ve başkalarını COVID-19'dan korumak için atabileceğiniz birçok önemli adımdan biridir.

NASIL ÇALIŞIR?

- COVID-19 için geliştirilen aşılar vücudun bağışıklık sistemine COVID-19'a neden olan virüsü güvenli bir şekilde tanıtmayı ve yok etmeyi öğretecek şekilde tasarlanıyor.
- Aşılar hastalığa yakalanmak zorunda kalmadan vücudumuzun COVID-19'a neden olan virüse karşı bağışıklık geliştirerek sağlığını korumasına yardımcı oluyor.

ÜRETİM TEKNOLOJİLERİ

İnaktif Aşılar

- Gelenekselleşmiş yöntemlerle üretilir.
- Virüs parçalanıp etkisiz hale getirilerek vücudumuza zarar verilmeden bağışıklığımız uyarılır.
- Uzun dönem etkileri konusunda diğer aşılarla kıyasla daha net konuşulabilir.
- Öldürülmüş virüs ihtiva etmelerinden dolayı ilk aşamada daha güvenli olduğu kabul edilir.
- 2-8 °C'de saklanabilir.
- Üretimi diğerlerine göre daha zor ve yavaştır.
- Türkiye'de yapılan faz III çalışmasının ara değerlendirme sonuçlarına göre aşının etkinliği %91,25 olarak tespit edilmiştir.

Viral Vektör (Adenovirüs) Aşıları

- Grip benzeri hastalık yapan bir virüsün (adenovirüs) genetik müdahale sonrası koronavirüs proteiniyle desteklenerek insanda bağışıklık oluşturma amaçlanır.
- Bu aşılar; Zika, Chikungunya gibi viral hastalıklara karşı uzun bir süredir faz III aşamasındaydı.
- Aşıların içindeki mikroorganizmalar canlı olmakla birlikte, güçsüzleştirildiklerinden dolayı insanlarda hastalık yapamazlar.
- Avantajı 2-8 °C arasında, yani rutin olarak kullanılan aşı dolaplarında saklanabilmeleridir.
- Yeni aşı geliştirme teknolojilerindendir.

Mesajcı RNA (mRNA) Aşıları

- mRNA aşıları, viral bir proteine, genellikle virüsün dış zarında bulunan bir protein parçasına karşılık gelen bir mRNA genetik kodunu canlı hücrelerinin içinde bulunan ve protein sentezinde rol alan ribozomlara taşıyarak çalışır.
- Bu mRNA planını kullanarak ribozomlar hücreler koronavirüsün dış yüzey kısmında bulunan "spike protein" olarak bilinen viral proteini üretir.
- Normal bir bağışıklık tepkisinin parçası olarak bağışıklık sistemi proteinin yabancı olduğunu kabul eder ve antikor adı verilen özel proteinler üretir.
- Antikorlar, tek tek virüsleri veya diğer patojenleri tanıyarak, onlara bağlanarak ve patojenleri yok edilmek üzere işaretleyerek vücudu enfeksiyona karşı korumaya yardımcı olur.
- Antikorlar üretildikten sonra, vücut patojenden kurtulduktan sonra bile uzun bir süre vücutta kalır. Böylece bağışıklık sistemi virüse tekrar maruz kaldığında sağlığını korumak için hızla tepki gösterebilir.
- mRNA aşısı olan kişiler virüse maruz kalmazlar ve aşı tarafından enfekte olamazlar.

Sinovac, inaktif aşıdır.

Sputnik-V ve Oxford/AstraZeneca, adenovirüs aşılardır.

Biontech/Pfizer ve Moderna, mRNA aşılardır.

Koç Akademi'den izleme önerileri

Neden COVID-19 Aşısı Yaptırmalıyız?

COVID-19 Aşıları Tam Koruma Sağlar mı?

COVID-19 Aşı Türleri Arasında Fark Var mı?

COVID-19 Aşısı Sonrasında Karantina Süresi

DARÜŞŞAFAKA’NIN HİKAYESİ, SÜREKLİ YEŞEREN İYİLİĞİN GÖSTERGESİ

Yönetim Kurulu Başkanı M. Tayfun Öktem’den 158 yıldır eğitimde fırsat eşitliği misyonuyla çalışan Darüşşafaka Cemiyeti’nin kuruluşundan bugüne uzanan hikayesi...

Darüşşafaka’nın ilk günden bugüne gelişinin hikayesini bizimle paylaşır mısınız?

Darüşşafaka’nın geçmişi bundan 158 yıl öncesine dayanıyor. Köklerini Osmanlı İmparatorluğu’ndan alan Darüşşafaka, 30 Mart 1863 tarihinde, beş Osmanlı aydını tarafından dönemin padişahı Sultan Abdülaziz’in fermanıyla kuruluyor. Kurulduğunda da aslında misyonu aynı: Yoksul ve yetim çocukların eğitim-öğretimine destek olmak. Başlangıçta amaç, Kapalıçarşı ve çevresinde çalışan çırakların okutulması. Ama yıllar geçtikçe Darüşşafaka’nın kapsamı ve etki alanı da genişliyor.

158 yıllık tarihi boyunca birçok zorluğa, aklın ve bilimin ışığında tutunmayı başaran; dönemsel değişimlere güçlenerek uyum sağlayan Darüşşafaka, tarihinde çok sayıda ilke de imza atıyor. Mesela 1955’te Darüşşafaka’nın “İngilizce eğitim veren

kolej” statüsüne geçmesi bir dönüm noktası olurken 1971’de ilk kez kız öğrencilerin Darüşşafaka’ya alınarak karma eğitime geçilmesi öne çıkan değişikliklerin başında geliyor. 2012’de Olağanüstü Genel Kurul ile Cemiyet Tüzüğü’nün “Amaç Maddesi”nin değiştirilerek, babası hayatta olmayan çocukların yanı sıra, annesi hayatta olmayan çocukların da Darüşşafaka’da eğitim görmesinin önü açıldı. Bu da Darüşşafaka’nın zaman ve dönemin gelişimine bağlı olarak ne kadar ilerlediğini ve toplumda öncü bir misyon edindiğini gösteriyor. Darüşşafaka kuruluşundan bugüne hep gelişti, çağa ayak uydurdu ve evrildi; değişmeyen tek şey ise Darüşşafaka’nın eğitimde fırsat eşitliği misyonu oldu.

Pandemi süreci Darüşşafaka için nasıl geçti?
Eğitim, pandeminin belki de dünyada en

fazla etkilediği alan. Bir anda tüm dünya bugüne kadar bu ölçekte hiç denemediği uzaktan eğitim sürecine geçmek zorunda kaldı. Yatılı eğitim verdiğimizden bizim için çok daha farklı, daha zorlu bir süreç söz konusu. Geldiğimiz noktada büyük gururla ifade edebiliriz ki uzaktan eğitim kurumlarından biriyiz. Bunun en önemli sebepleri, bizden önceki yönetimlerin miras bıraktığı teknolojik altyapı ve tabii ki hamiyetperver milletimizin destekleri.

Bu süreçte biz önlemlerimizi ilk günden itibaren aldık. Tüm hazırlık çalışmalarımızı kısa sürede tamamladık; tüm öğrencilerimize tabletleri, şarj cihazlarını, gerekli kitapları, ödevleri ve program bilgilerini tedarik ettik. Öğretmenlerimize de programla ilgili eğitim verdik. Evlerinde internete erişimi olmayan öğrencilerimizi belirleyerek onlar için de gerekli organizasyonu yaptık. Tabii bir yandan fiziki eğitim sanki tüm sınıflarda her an başlayacakmış gibi hazırlıklarımızı tamamladık, senaryolarımızı çalıştık; hâlâ çalışıyoruz. Özellikle akademik kadrolarımızın müthiş bir emeği var, hepsine teşekkür ediyorum. Bu süreçte gerçekten çok özverili bir çalışma ortaya koydular. Tabii belli noktalarda, fiziki eğitimi gerçekten arıyoruz. Özellikle kulüp çalışmaları bir miktar aksıyor. Ama içinde bulunduğumuz koşullarda en iyisini yapıyoruz. Çocuklar da yaşananların farkında. Aslında en büyük sınavı onlar veriyor.

Önümüzdeki dönemde, teknolojinin eğitimdeki payının her geçen gün artacağını söylemek mümkün. Biz de bugünün gerekliliklerini yerine getirirken bu teknolojik

dünyaya hazırlanıyoruz. Bağışçılarımızın da desteğiyle teknolojik altyapımızı güçlendirecek, öğrencilerimizin her an her yerden eğitime ulaşmalarını sağlayacağız.

Darüşşafaka’yla yolu kesişenlerin hayatında nasıl bir etki yaratmayı hedefliyorsunuz?

Darüşşafaka’nın kelime anlamı şefkat yuvası. Darüşşafaka’da temel amacımız, küçük yaşta anne ve/veya baba kaybı yaşamış, maddi durumu uygun olmayan öğrencilerimizi önce bir aile şefkatiyle kucaklamak; ardından çağdaş, akılcı, eşitlikçi bir eğitimle, düşünen, kendine güvenen, aydın, mutlu, topluma karşı sorumlu bireyler olarak yetiştirmek. Kabuklarını kırmalarını sağlamak; hayatta ne yapmak istediğini bilen ve bunun için yılmadan çalışan bir düşünce yapısına sahip olmaları için farklı yollarla teşvik etmek. Bu açıdan bakınca Darüşşafakalılığı bir duruş olarak tanımlıyorum. Bizim tarihi yeşil kapımızdan geçerek, bu “şefkat yuvası”na adım atan her birey, hayatı boyunca bu duruşun gerekliliklerini yerine getirmek için elinden geleni yapar. Ülkesi ve milletine faydalı, Atatürk ilkelerini sahiplenmiş, evrensel değerleri benimsemiş, sorgulayan, araştıran, hayatın önüne çıkardığı her zorluğa karşı yılmadan mücadele eden binlerce mezunuyla Darüşşafaka bu ülkenin de aslında en önemli hazinelerinden biri.

Darüşşafaka’nın, Darüşşafakalıların da katkıda bulunacağı gelecek hayalinden bahseder misiniz bize?

158 yıldır tek misyonumuz var: Eğitimde fırsat eşitliği. Bunun için tabiricaizse iğneyle kuyu kazıyoruz ve bundan büyük bir gurur ve mutluluk duyuyoruz. Hayatına dokunduğumuz her bir çocuk bize yaşam enerjisi veriyor; hayattaki gerçek amacımızı hatırlatıyor. Tabii temel olarak baktığımızda üç büyük arzumuz, hedefimiz var: İlki Darüşşafaka’nın itibarına toz dahi kondurmadan, bu kurumun nice yıllar ayakta kalabilmesini sağlayacak organizasyon yapısını kurmak. İkincisi Darüşşafaka’da halihazırda üst düzeyde olan akademik eğitim kalitesini daha da yukarılara taşımak; Darüşşafaka’yı dünyada öncü ve örnek bir kurum haline getirmek. Son olarak tabii ki her yıl daha fazla çocuğun hayatına dokunmak. Bunun için de hamiyetperver milletimizin desteklerine ihtiyacımız var. Bu desteklerin düzenli ve sürdürülebilir olması da bizler için kritik öneme sahip.

Sizce Türkiye’de hayırseverlik kavramı yeterince biliniyor mu?

Bu konuda ülkemizde çok ciddi bir bilinçlenme olduğunu görüyorum. Bu durum kendi bağışçı sayımızda da değişen bağışçı profilimizde de ortaya çıkıyor. Bu bilinç gittikçe tabana yayılıyor. Bazen bakıyorum, bir bağışçımız ilk maaşını bize yolluyor; bazen bir gencimiz, biriktirdiği parayı gönderiyor. Elimizden geldiğince telefon açıp hepsine teşekkür ediyoruz. Türk insanının vicdanına ve kalbine her zaman güveniyorum. Darüşşafaka’nın 158 yıllık hikayesi aslında bu vicdanın, yüz yıllar önce bu topraklara ekilen ve sürekli yeşeren iyiliğin göstergesi.

Darüşşafaka’ya katkıda bulunmak isteyenler neler yapabilir?

Darüşşafaka Cemiyeti’ne ürün, hizmet, gayrimenkul, menkul, vasiyet bağışı yapılabileceği gibi, tüm bağış kampanyalarını nakdi olarak desteklemek de mümkün. Bağışçılarımız diledikleri miktarda diledikleri zaman bağış yapabiliyorlar. Bizim için 1 TL de 1.000 TL de çok kıymetli. Bağış süreçlerimiz çok kolay: darussafaka.org internet sitemizden tüm yönlendirmeler yapılıyor. Önde gelen tüm bankalarımızın çevrim içi bağış menülerinden ve 1863 numaralı hesabından da bizlere bağış göndermek mümkün. Tüm bunları söylerken, bir konuyu da çok önemsiyoruz. Darüşşafaka Cemiyeti sadece bağışlarla ayakta duran bir sivil toplum örgütü. 1863’ten bu yana toplumun her kesiminin desteğiyle devam eden bu hikayenin hiç bitmemesi için bireysel ve kurumsal düzenli bağışçı sayısının artırılması çok önemli. Bu konuda cemiyetimiz, yönetim kurulumuz çok ciddi bir çaba içinde. Özellikle düzenli bağışların artırılması, gelecek planlaması için çok önemli.

Darüşşafaka Cemiyeti’nin tüm sivil toplum kuruluşlarından çok önemli bir farkı var. O da okulumuza gelmeye hak kazanan çocuklara 8 yıl boyunca ücretsiz eğitim sunacağının garantisini veriyor olması. Bu açıdan baktığımızda tabiricaizse taksimetre her yıl yeniden başlıyor. Biz okulumuzda öğrencilerimize gerçekten dünya çapında bir eğitim olanağı sunuyoruz. 50’yi aşkın kulübümüzde sadece akademik değil, sosyal gelişimlerini de destekliyor ve yakından takip ediyoruz. Tüm bunları cemiyetimizin sunduğu kaynaklarla yapıyoruz. Bu kaynaklar da aslında milletimizin Darüşşafaka Cemiyeti’ne yaptığı bağışlar, desteklerden oluşuyor.

Darüşşafaka sınavı hakkında da bilgi verir misiniz?

yaklaşık 10.000 çocuğumuza duyurmak geliyor. Çünkü eğitimde fırsat eşitliği dediğimiz zaman aslında tüm bu süreç sinava eşit şartlarda katılımı başlıyor. Yani biz çocuklarımıza bu fırsat eşitliğini ilk olarak sinavla veriyoruz. Milli Eğitim Bakanlığımız da bize gerçekten çok kıymetli desteklerde bulunuyor. Öğretmenler, muhtarlar, aileler... Sesimizi duyan ve çevresine bilgileri aktaran herkes bizim için çok kıymetli. Çocukların gelip sınava girmesi çok önemli. Darüşşafaka ailesi olarak hayatlarını değiştirecek en önemli fırsatlardan birini onlara sunuyoruz.

Sınavımıza katılım sağlayan tüm çocuklarımıza fırsat eşitliğini sağlayabilmek adına tamamen bilgiye dayalı bir sınav yapmaktan kaçınıp onların potansiyellerini ölçmümediğimiz iki aşamalı bir sistemle kapılarımızı açıyoruz. Birinci bölümde genel bilgi düzeyinde Türkçe-matematik soruları yer alırken ikinci bölümde öğrencilerin sadece bilgisini ölçmekten ziyade, öğrenme becerilerini de algılayabilmek amacıyla genel yetenek soruları yer alıyor. Bilgi eksikliğini okulumuzda kısa sürede eşitlemek zaten mümkün olduğundan çokta öğrenme becerisi ve potansiyelinin olması bizim için çok büyük önem taşıyor. Sınava, Türkiye’nin her ilinden annesi ya da babasını kaybetmiş, maddi durumu yetersiz, 4’üncü sınıf öğrencileri katılabiliyor. Sınavımızda başarılı olan öğrencilerimizin maddi durum kontrollerini gerçekleştiriyor, yönetim kurulu üyelerimizle onları evlerinde ziyaret ediyor ve sağlık kontrollerinden geçiriyoruz. Tüm bunların sonunda her yıl 120 yeni öğrenci, bu şefkat yuvasından içeri adım atıyor; 5. sınıftan lise sona kadar sekiz yıl boyunca Darüşşafaka’da tam burslu ve yatılı kolej eğitimi alıyor.

KÖRFEZ ULAŞTIRMA'DAN YENİ VAGON YATIRIMI

Körfez Ulaştırma AŞ, akaryakıt taşımacılığının yanında diğer ürünlerin taşınması için yatırım yaptığı RGNS vagonlarıyla emniyetli şekilde tehlikeli madde taşımacılığı yapmanın yanı sıra, Tüpraş rafinerileri arasında yedek parça gibi yükleri de taşımaya hazırlanıyor.

Tüpraş'ın demir yolu taşımacılığı alanında faaliyet gösteren iştiraki Körfez Ulaştırma AŞ, ilk defa tank vagon dışında bir vagon tipine yatırım yaparak taşımacılık faaliyetlerine çeşitlilik kazandırdı. 35 adet RGNS vagon yatırımıyla akaryakıt taşımacılığıyla birlikte yeni tip taşımacılıkta da hızla ilerlemeyi hedefleyen Körfez Ulaştırma, emniyetli tehlikeli madde taşımacılığının yanı sıra, Tüpraş rafinerileri arasında yedek parça gibi yeni yükler de taşıyarak ürün gamını zenginleştirecek.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yayımlanan "Tehlikeli Maddelerin Demir Yolu ile Taşınması Hakkında" yönetmeliğinin 6. maddesi gereği; lokomotif ile akaryakıt dolu vagon dizisi arasında tehlikeli madde taşımayan ilave vagon (emniyet vagonu) olması şartı aranıyor. Çok amaçlı kullanılması planlanan yeni RGNS vagonlarında her tip yük taşınması rahatlıkla gerçekleştirilebilecek. Bu şekilde, yeni vagonlar emniyet vagonu olarak kullanılırken uygun parkurlarda tehlikeli madde sınıfında olmayan yükler de bu vagonlarda taşınabilecek.

Günümüze kadar TCDD'den kiralanan vagonlarla bu işlemleri gerçekleştiren Körfez Ulaştırma, 35 yeni RGNS vagon yatırımı sayesinde farklı büyüklükte konteynerlerin taşınmasını rahatlıkla yapabilecek. Yeni vagonlarda acil durum müdahale ekipmanları olan özel konteynerlerin de bulundurulması, Tüpraş rafinerileri arasında petrokok, malzeme ve yedek parça taşımacılığı için de imkan yaratacak.

BİLİYOR MUSUNUZ?

Körfez Ulaştırma, işletmecilik ve operasyon emniyeti açısından, Türkiye'de demir yolu tren işletmecisi olarak Emniyet Yönetim Sistemi'ni ilk kuran ve ilk "Emniyet Sertifikası" sahibi işletmeci olma özelliği taşıyor.

GATX VAGONLARI İÇİN BAKIM ANLAŞMASI

Türkiye'nin ilk özel demir yolu tren işletmecisi Körfez Ulaştırma, GATX vagonlarını kullanan demir yolu akaryakıt taşımacısı Anapet Akaryakıt'la düzenli bakım anlaşması imzaladı. Anlaşma kapsamında, 100 binden fazla vagon sahipliğiyle dünyanın önde gelen yük vagonu işletmecilerinden ABD merkezli GATX'a ait 84 adet L4BH tipindeki akaryakıt vagonuna Körfez Ulaştırma'nın Kırıkkale'deki vagon bakım atölyesinde bakım hizmeti verilecek. Atölyedeki teknik bakım işlemleri, Avrupa'da ve Türkiye'de demir yolu araçlarının bakımını yapmak üzere yetkilendirilmiş, ECM [Entity in Charge of Maintenance] sertifikasına sahip Demiryolu Lojistik firmasının deneyimli personeli tarafından yapılacak. Tüpraş'ın Kırıkkale Rafinerisi'nde yer alan atölye, 2021 yılı içinde teker çıkma ve ilave teker torna ekipmanlarının devreye alınmasıyla birlikte Türkiye'de en yüksek iş hacimli ve gelişmiş atölyelerden biri olacak.

Körfez Ulaştırma ve Anapet'in imzaladığı anlaşmayla, akaryakıt vagonlarının düzenli bakımlarının uzman ekiplerce yürütülmesi sonucunda "daha emniyetli taşımacılık" misyonlarını da geliştireceklerini belirten Körfez Ulaştırma Genel Müdürü Tufan Başarır, "Anlaşma kapsamında, daha önce sadece Tüpraş ve Opet vagonlarına hizmet veren Tüpraş'a ait Kırıkkale'deki vagon bakım atölyesi, dış bir müşteriye portföyüne katarak bu alandaki deneyimini diğer firmalara da açmış olacak. Lojistik operasyonlarında emniyetli ve çevreci yöntemlerle, Türkiye'deki ECM standartlarına göre hizmet veren en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesi olan atölyenin yüksek donanımı ve teknik hizmet kapasitesi, vagonların maksimum verimlilikte çalışmasını sağlıyor." dedi.

TÜPRAŞ'TAN SON GELİŞMELER

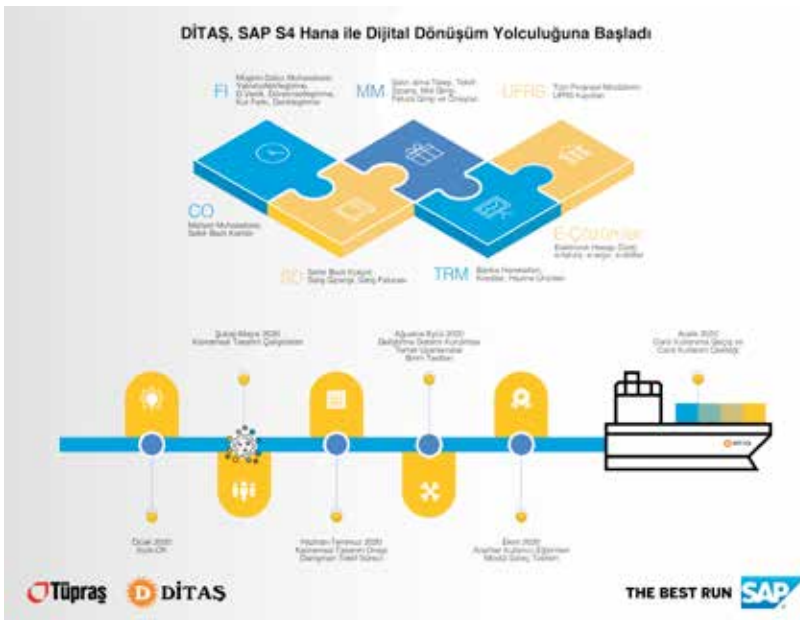
Tüpraş, güvenli iş ortamını **ISO 45001 ile tescilledi**

Kurulduğu günden bu yana faaliyetlerini sürdürdüğü tesislerde çalışmalarını İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda uluslararası standartlara göre yürüten Tüpraş, 2004 yılından bu yana OHSAS 18001 Standardı belgesine sahipti. İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Standardı'nın ISO 45001 olarak yenilenmesinin ardından hazırlıklarını tamamlayan Tüpraş, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi'nin gerekliliklerini başarıyla yerine getirerek ISO 45001 belgeli bir kuruluş olmaya hak kazandı. Üretim faaliyetlerini gerçekleştirdiği tesislerinde “Önce Emniyet” anlayışıyla çalışmalarını sürdüren Tüpraş, ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi'nin gerekliliklerini uygulayarak çalışanlarının ve paydaşlarının iş güvenliğini ve kazasız bir iş ortamının teminini hedefliyor.

OHSAS 18001 standardı, risklerin kontrolünde yetki vermeye ve daha reaktif yöntemlere değinirken ISO 45001, risk azaltmada çok daha bağlayıcı ve proaktif bir yapılanmaya vurgu yapıyor. OHSAS 18001 standardı tehlike odaklı yapılandırılarak kazaların yeniden yaşanmasını önlemeye amacındayken ISO 45001, risklerin tespit edilmesi, azaltılması ve yönetilmesi, yani kazalar yaşanmadan önce, yerinde risk ve tehlikeleri tespit etmeyi amaçlıyor. İnsan hayatını korumayı amaçlayan ISO 45001 belgesi, iş yeri risklerini azaltarak, daha iyi ve daha güvenli çalışma koşulları oluşturmak konusunda rehberlik görevi üstleniyor.

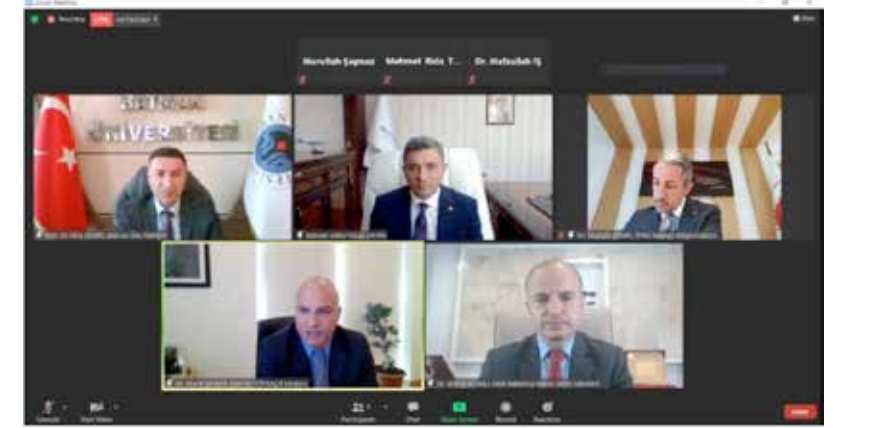
DİTAŞ, dijital dönüşüm yolculuğuna başladı

Tüpraş'ın, ham petrol ve akaryakıt taşımacılığı yapan deniz yolu iştiraki DİTAŞ'ta, SAP S4 Hana ERP Projesi 2021 itibarıyla canlı kullanıma geçti. Şirketin dijital dönüşüm yolculuğunun önemli bir parçası olan bu projede son teknoloji çözümler kullanılarak beş modül ve 16 şirket kodunu (her bir geminin ayrı tüzel kişilik olması sebebiyle) içerecek şekilde bütün iş süreçlerinde dönüşüm sağlandı. Bu sayede DİTAŞ; yeni iş modelleri yaratma, yeni analitik çözümler üretme, yeni kullanıcı deneyimleri oluşturma ve sektöründeki yeni trend ve dinamikleri belirleme konularında ihtiyacı olan bütün araçları kullanır hale geldi. Projenin öne çıkan bir başka özelliği de pandeminin olumsuz etkilerine rağmen 16 hafta gibi kısa bir sürede başarıyla tamamlanması oldu. 2021 yılı içinde projenin bir sonraki adımında sıfır tabanlı bütçeleme, mobil uygulamalar, e-mutabakat, seyahat ve masraf yönetimi, e-ödeme gibi uygulamaların devreye alınması planlanıyor.

Enerjinin kalbi Batman'da attı

Batman Üniversitesi tarafından düzenlenen Batman Enerji Zirvesi 2021, “Enerjinin Kalbi Batman'da Atıyor” mottosuyla 20-21 Mayıs'ta gerçekleştirildi. Açılış konuşmacıları arasında yer alan Tüpraş Batman Rafineri Müdürü Murat Şimşek, ilerleyen teknoloji ve nüfusa paralel olarak enerji sektörünün de stratejik önemini artırmaya devam ettiğine dikkat çekti. Türkiye'nin ilk rafinerisinin kurulduğu şehir olan Batman'ın, enerji üretimi konusunda da en önemli merkezlerden biri olduğunu belirten Şimşek, “Rafinericiliğin okulu konumundaki Batman Rafinerisi, yıllık toplam 30 milyon ton işleme kapasitesine sahip Tüpraş'ın ülkemiz enerjisini kesintisiz sağlamasında önemli katkı sunuyor.” dedi. İki gün süren zirvede enerji sektörü her yönüyle ele alındı.

Dijital teknolojilere yönelik çalıştaylar

Dijital dönüşüm, otomasyon ve inovasyon stratejisinin odağında yer alan robotik teknolojilerden en üst seviyede faydalanmayı amaçlayan Tüpraş, bu konuda şirket içinde dünden bugüne gerçekleştirilen ve devam eden çalışmaları, şirket stratejisini, çalışma süreçlerini, sektörel gelişmeleri içeren çalıştaylar düzenliyor. Çalıştaylar Şubat ve Mayıs ayları arasında İzmir, Batman, İzmir ve Kırıkkale rafinerilerinde gerçekleştirildi. Bu kapsamda her rafineride ayrı ayrı Robotik Süreç Otomasyonu (RPA), Robotik Teknolojiler Bilgilendirme ile Dijital Dönüşüm İş Birliği ve Farkındalık Çalıştayları düzenlendi. Robotik Teknolojiler Bilgilendirme Çalıştaylarında RPA teknolojilerin tanıtımının yanı sıra, bugüne kadar Tüpraş'ta hayata geçirilen örnekler anlatılırken sistemin, otomasyonlarının konumlandırılmasından ve uygulama alanlarından bahsedildi. Robotik Teknoloji Çekirdek Ekibi tarafından; sektördeki diğer firmaların vizyonları ve faaliyetleri, Tüpraş'ta dünden bugüne gerçekleşen ve devam eden çalışmalar, Tüpraş Robotik Teknoloji stratejisi ve çalışma süreçleri ile ilgili bilgilendirmeler yapılan çalıştaylar düzenlendi. Dijital Dönüşüm İş Birliği ve Farkındalık Çalıştayları ise rafinerilerin dijital dönüşüm ve inovasyon ekiplerinin katılımlarıyla gerçekleştirildi. Çalıştayların sonunda ekiplerin paylaştığı dönüşüm ihtiyacı bulunan süreçlere yönelik öneriler, 2021 dijital dönüşüm hedefleri arasına alındı.

Açık inovasyon çalışmaları sürüyor

inowhatif
Ya Yaparsan!

Tüpraş'ın inovasyon ve girişimcilik çalışmaları kapsamında, 2017'de başlattığı açık inovasyon çalışmaları tüm hızıyla devam ediyor. Şirketin, mevcut ihtiyaçlarına yenilikçi çözümler sunmayı ve geleceğe yönelik gelişen teknolojileri takip ederek yeni büyüme alanları yaratmayı hedeflediği açık inovasyon çalışmaları, start-up iş birlikleriyle gücünü artırıyor. Yurt içi ve yurt dışında 150'den fazla start-up ile aktif iletişimini sürdüren Tüpraş, iş birimlerinin desteğiyle PoC çalışmaları ve iş birlikleri geliştirmeyi de sürdürüyor. Start-up'ların sunduğu çözümleri teknik ve ticari olarak hızlı ve verimli şekilde test etme imkanı bularak yenilikçi teknolojileri erken aşamada inceliyor. Bu sayede ise ihtiyaçlarına göre şekillendirme fırsatıyla önemli avantajlar elde ediyor. Pandemi döneminde de start-up ilişkilerinde en aktif şirketlerden biri olan Tüpraş, 2020 yılında yurt içi ve yurt dışından 12 start-up ile PoC gerekliliklerini belirleyerek anlaşma aşamasına geldi ve bazı PoC çalışmaları gerçekleştirdi. Yenilikçi vana tasarımı, NLP, uzaktan ekipman izleme platformu, atık su yönetimi ve robotik çözümler gibi pek çok farklı alanlarda iş birlikleri devam eden Tüpraş'ın önümüzdeki dönemde, demo çalışması için değerlendirilen start-up'ların teknik inceleme özetlerine Fikir Ünitesi üzerinden erişim sağlanabilecek. Demo çalışmaları yürütülen veya planlanan girişimlerin çözümlerini sunacağı etkinlikler yakında paylaşılacak.

İzmit Rafinerisi **FCC Revamp Projesi’nde önemli aşamalar** tamamlandı

Emisyon azalımı ve regülasyonlara uyum ile verim artışı amaçlanan İzmit Rafinerisi Plant 7 Ünitesi FCC REVAMP Projesi’nde 21 Eylül’de devreye alma çalışmalarının tamamlanması hedefleniyor. 6 Mart 2019’da montaj işleri başlayan projede bugüne kadar 94 adet 42 metre derinliğinde betonarme kazık imalatı, 1250 m³ temel betonarme işleri, 43 adet/601 ton ekipman montajı, 1.563 ton çelik montajı, 56.977 wdi boru kaynağı, 232 ton boru montajı tamamlandı. 22 Şubat’ta projenin kalan kısmının tamamlanması için Plant 7 FCC ünitesi durdurularak 180 günlük planlı duruş süreci başlatıldı. Paydaşların etkin iş birliğiyle devam eden projede Mart sonu itibarıyla mali ilerleme oranı yüzde 70, fiziki ilerleme oranı yüzde 60; CPI 1,08, SPI 0,95 olarak gerçekleşti. Projede görev yapan ekipler, işlerin emniyetten ödün vermeden hedeflenen tarihte tamamlanması için özveriyle çalışmaya devam ediyor.

İzmir Rafinerisi’nde **Battery Shut-Down bakım ve proje çalışmaları** tamamlandı

Geçtiğimiz bir yıllık sürede İzmir Rafinerisi’nde iki Battery Shut-Down [BSD] ve bir planlı duruş tamamlandı. En son tamamlanan BSD döneminde yaklaşık 4,5 aylık bir çalışma sonucunda, 35 bin bakım program adımı, 48 TPY çalışması, 50 çözüm ortağı, 1.700 yüklenici şirket çalışanı ile 432 bin 132 fiili iş gücü kapasitesine sahip iş tamamlandı. Duruş sırasında 29 bin 264 adet sertifikalı ve sertifikasız iş izni verildi.

BSD duruş süresince ünitelerin güvenilirliğini etkileyen kritik işler ve yatırım ihtiyaçları için fırsat oluşturacak aksiyonlar, tüm saha ekiplerinin iş birliği ve özverili çalışmaları ile emniyetli bir şekilde tamamlandı.

BSD sürecinin tamamlanmasının ardından sürece dahil olan yaklaşık 3 bin çalışan adına Türk Eğitim Vakfı’na bağış gerçekleştirildi. Ayrıca 28 Nisan’da gerçekleştirilen bir etkinlikle sürecin detayları paylaşılarak emniyet

konularını içeren bir bilgi yarışması düzenlendi.

BSD süresinde tamamlanan işlerin ana başlıkları şöyle:

- E-9202 Packinox Eşanjörü Değişimi [94 ton]
- E-9701/H-9701/H-9702 Kükürt Fırını Değişimi [Jacking-Skidding, 76 ton]
- E-9905 A/B Breech Lock Eşanjörleri Değişimi [Hidrolik Jack ve Gantry, 100 ton]
- FCC Ünitesi Fleyr Header Hat Değişimi
- FCC Ünitesinde DSK-PV Mobil Tablet Kullanımı
- K-921 Atık Isı Kazanı Mix-Eko Bölgesi Tüp Değişimi İşleri
- L-9701 Kükürt Havuzu Bakım-Onarım Çalışmaları
- U-7000 HP Ünitesi T-7202 Kolonu İzolasyon Çalışması ve FCC Ünitesi Kapsamlı Kolon Boya-İskele-İzole Çalışmaları

- Yeraltı Soğutma Suyu Hatları Bakım-Onarım Çalışmaları
- Fleyr Bakımları ve Modernizasyonları
- MC-9202/C Motor Bakımı [33 ton]
- FCC Ünitesi R-4152 Reaktörü Stand-Pipe Değişimi
- CCR Ünitesi R-9301 Reaktörü İç Elek Modernizasyonu
- KBC Proje Çalışmaları
- T-9401 Kolonu Tepsi Modernizasyonu
- CCR Revamp TA1 Çalışmaları Kapsamında Yeraltı Hatları Deplase İşleri
- ESD/CRCS/DRCS Değişimleri
- Saha Yüksek Basıncılı Endüstriyel Temizlik İşlerinde Robotik Kolların Kullanılması

İzmit Rafinerisi boru hatları yenilendi

İzmit Rafinerisi Ham Petrol ve Su Hatlarının Yenilenmesi Projesi kapsamında, 120.000 insan-saatlik çalışmayla deniz tabanında 6830 m³ tarama yapıp, 36” Ham Petrol Hattının yanı sıra, 10” ve 6” HDPE Hattı olmak üzere toplam 2.500 m deniz altı boru montajı, 655 adet-900 ton batırma bloğu yerleştirilerek 5.700 m³ geri dolgu yapıldı. Projeye özel olarak imal ettirilen 60 ton kapasiteli boru itme çekme sistemiyle 36” Ham Petrol Hattı’nın boruları karadan platform iskeleye hareket ettirildi. Riser montajı sırasında yeni hat 300 metre yüzdürölüp son kaynak tamamlandı. Platform iskeleye kara bağlantısı yapılan hatların yanı sıra, platform ve merdivenler değiştirilerek günümüz Tüpraş standartlarına uyumu sağlandı, slop drum’ı, ham petrol kollektörü ve bağlantı hatlarıyla birlikte platform iskele üstü tamamen yenilendi. 1975’ten bu yana aralıksız olarak kullanılan eski hat, tedbir amaçlı 2 bar basınç ve 5.000 m³/saat kapasiteyle kullanılabilirken yeni hat ile 7 bar basınç ve 11.000 m³/saat kapasiteye ulaşıldı. Böylece gemi boşaltma süreleri azaltılıp operasyonel hız ve esneklik kazanıldı. Projenin tamamlanmasıyla İzmit Rafinerisi’nde emre amadelik güvence altına alınırken servis ve yangın suyu hatları ile platformun yenilenmesi sayesinde güvenli çalışma ortamı sağlandı.

E-Hakediş sistemiyle iş süreçleri hızlı, kolay ve kusursuz

Dijital dönüşüm alanında önemli adımlar atan Tüpraş, Ocak 2020’de online platforma taşıdığı Hakediş Sistemi’yle iş süreçlerini hızlı, kolay ve kusursuz şekilde yürütmeye devam ediyor. E-Hakediş platformu, yetkilendirilen paydaşların çevrim içi olarak SAP sistemine girişi, Tüpraş kontrolcülerinin sistem üzerinden onay vermesi ve fatura ödeme talebi öncesi ön kayıt bilgilerinin Mali İşler Müdürlüğü’ne aktarılması gibi işlemlere imkan vererek entegre ve sistematik bir çalışma ortamı sunuyor. E-Hakediş platformunun yazılım altyapısı, Bilgi Teknolojileri Direktörlüğü bünyesindeki Kurumsal Bilişim Çözümleri Müdürlüğü ve danışmanları tarafından, Rafineri Proje Organizasyonları ve Mali İşler Müdürlüklerinin de destekleri ile SAP yazılım platformunda tamamen Tüpraş tarafından geliştirildi. Kullanıcı dostu ara yüz ekranları ve mobil uygulama erişilebilirliği özellikleriyle sözleşme imzasından fatura ön kaydına kadar Mali İşler Müdürlüklerine bilgi akışını şeffaf hale getiren, kontrol mekanizması bulunan ve denetlenebilen E-Hakediş yazılımı, Tüpraş ihtiyaçlarına özel olarak tasarlandı. Proje ve Yatırımlar Müdürlükleri özelinde kullanılan bu yazılım, Tüpraş genelinde hizmet sözleşmesi ile hakediş yapan tüm kullanıcılar için kullanılabilir biçimde esnek bir yapıda hazırlandı.

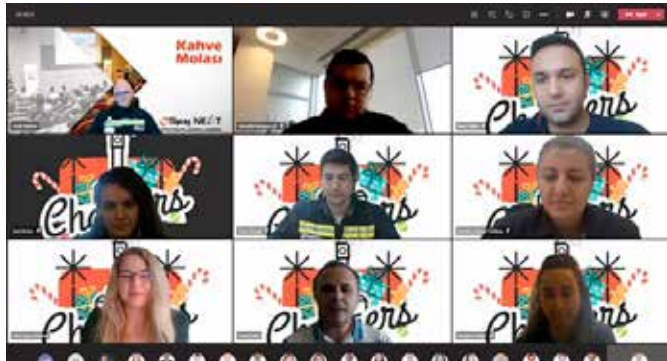
Tüpraş'ta İş Birliği Haftası

Geçtiğimiz yıl boyunca “Tüpraş Gelişim Diyalogu”nun hayata geçmesiyle birlikte Tüpraş'ta diyalog ortamının güçlendirilmesinin ardından, Emniyetli ve Çevik Akıl ile çalışma kültürünün iletirmek adına 2020'de başlayan ve bu yıl da devam edecek “İş Birliği Kültürünün Geliştirilmesi” teması kapsamında, İş Birliği Haftası 11-15 Ocak tarihlerinde çevrim içi olarak düzenlendi. 13 oturumdan oluşan ve ilk kez düzenlenen Tüpraş İş Birliği Haftası'nın açılışını, Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu yaptı. İş birliği için geri bildirim, etkili iletişim, empati ve ortak amaçların varlığının öneminden bahseden Yelmenoğlu, tüm çalışanların ve liderlerin içinde bulunulan değişim ve dönüşümün hızını iş birliğiyle yakalayabileceklerini vurguladı. Etkinlikte Tüpraş liderleri, iş birliğinin önemini ve Tüpraş'taki iş birliği ortamını kendi deneyimleri, gözlemleri ve örnekleri üzerinden anlatırken; iş birliği ortamında farklı disiplinlerden çalışanların bir araya geldiği başarılı proje ve girişimler çalışanlar tarafından canlı yayınlarda paylaşıldı.

Kırıkkale Rafinerisi'nde ise farklı ekiplerin gönüllü katılımıyla oluşan Igniters ekibi tarafından çevik çalışma prensipleriyle çeşitli iş birlikleri kurularak 22-26 Şubat tarihleri arasında çevrim içi birbirinden farklı etkinliklerle İş Birliği Haftası düzenlendi. Tüm hafta boyunca Tüpraş yöneticileri ve farklı departmanlardan birçok Tüpraşlı, bir araya gelerek ortak bir amaç uğruna çalışmanın, empati kurmanın, farklılıklardan beslenmenin ve iletişimin önemini vurguladılar.

Çevrim içi kahve molası

İzmir Rafinerisi çalışanlarının, Rafineri Müdürü ve yöneticilerle bir araya gelerek çeşitli konulardaki fikirlerini paylaştığı “Kahve Molası” buluşmalarının 6'ncısı 24 Şubat'ta çevrim içi düzenlendi. İzmir Rafineri Müdürü Arda Yıldırım'ın sunumu ve İzmir Rafinerisi'nden 235 çalışanının katılımıyla gerçekleştirilen etkinlikte İzmir Rafinerisi'nin 2020 yılı performansı ve 2021 beklentileri değerlendirildi. “Sen Bu İşin Neresindesin?” mottosuyla “Rafine Gönüller”, “RAK”, “ÜGM Solver”, “Datavengers”, “Farklı-BAK” ve “Chargers” ekipleri de çalışmaları hakkında önemli bilgilendirmeler yaptılar. Kahve molası etkinliği, soru-cevap bölümünden oluşan interaktif bir sohbetle sona erdi.

Sahne Bizim '21

Tüpraş'ın kültürel değişim elçileri “Chargers” ekibi, ilki 2019'da gerçekleştirilen “Sahne Bizim” etkinliğinin ikincisini 200'ün üzerinde katılımcıyla Tüpraş Akademi binasından çevrim içi olarak gerçekleştirdi. “Tüpraş'ı Geleceğe Hazırlıyoruz!” mottosuyla bir araya gelinen Sahne Bizim '21 buluşmasında geçtiğimiz yıl hayata geçirilen başarılı projeler paylaşıldı. Tüpraş Kırıkkale Rafineri Müdürü Sinan Girgin, etkinliğin açılış bölümünde, Kırıkkale Rafinerisi'ni geleceğe taşıyacak hedefleri aktardı. Girgin, birim içi ve birimler arası inisiyatiflerin ve iş birliğinin önemini vurguladı. İngiltere Ticari Ofis Rafineri ve Trading Entegrasyon Direktörü Sarp Yeletayşi ile Stratejik Planlama Direktörü Çağatay Öken'in sunumlarının ardından “Söz Sende” bölümünde 18 rafineri çalışanı kendilerine verilen 4'er dakikalık sürede son bir yılda hayata geçirdikleri iyileştirme ve geliştirme projelerini anlattı.

İzmit Rafinerisi çalışanları bi' Rafinerici Molası'nda

İzmit Rafinerisi'nin 2021'deki ilk iletişim toplantısı bi' Rafinerici Molası, 29 Nisan'da çevrim içi olarak gerçekleştirildi. İzmit Rafineri Müdürü Metin Tüfekçioğlu'nun bilgilendirme ve paylaşımlarda bulunduğu toplantıya 277 kişi katıldı. . İzmit Rafinerisi'nin hedeflerine ulaşmak konusunda bugüne kadar gerçekleştirilen projelere ilişkin bilgi aktaran Tüfekçioğlu, toplantının sonunda ise katılımcıların sorularını cevapladı.

Tüpraş, Decarb Connect'in endüstriyel karbonsuzlaşma etkinliğinde

Tüpraş sürdürülebilirlik yaklaşımı kapsamında küresel karbon iletişim ağını genişletirken karbon yakalama, dönüşüm ve depolama teknolojileri alanındaki çalışmalarını hızlandırmak üzere yeni iş birlikleri geliştiriyor. Şirket, bu çalışmalarını bir adım daha ileriye taşımak üzere sera gazı azaltımı zor olan sektörlerin net-sıfır emisyon yaklaşımını benimsemesini desteklemek üzere kurulan Decarb Connect, DLN Dekarbonizasyon Liderleri Ağı'nda [Decarbonization Leaders Network] yer alıyor. Tüpraş, bu iş birliği kapsamında endüstriyel karbonsuzlaşma alanındaki faaliyetleriyle bilinen İngiliz kuruluşu Decarb Connect'in 26-28 Ocak tarihleri arasında çevrim içi olarak düzenlediği uluslararası konferansa katıldı. Tüpraş Çevre Müdürlüğü'nün “Sera gazı azaltımı zor olan sektörlerde karbondan nasıl değer yaratılır” konulu paneli yönettiği etkinlikte, Ar-Ge Müdürlüğü de Avrupa Birliği projelerine yönelik sunum gerçekleştirdi. Tüpraş Ar-Ge Müdürlüğü'nden Dr. Selcen Başar ve Can Demir, Tüpraş rafinerilerindeki pilot ve demo ölçek karbondioksit yakalama, dönüşüm ve depolama ve sürdürülebilirlik alanlarındaki Ar-Ge ve Avrupa Birliği projelerine yönelik çalışmalarını sunarak canlı yayında katılımcıların sorularını yanıtladılar. Çevre Müdürlüğü'nden Dr. Volkan Orhan Tekin ise panele liderlik etti.

Akaryakıt sektörüne kapsamlı çözümler

Tüpraş, İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman rafinerilerinde yer alan ve son teknolojiyle donatılan laboratuvarlarında akaryakıt, yakıt ve bitüm sektörlerinin analiz ihtiyacını karşılıyor. 35 yılı aşan laboratuvar deneyimiyle, Tüpraş laboratuvarlarının akreditasyonu 2006'dan bugüne iç denetimlerin yanı sıra, resmi kurum ve kuruluşlar tarafından 112 kez denetlendi. Tüpraş laboratuvarlarında gerçekleştirilen 400'den fazla deney, resmi kurum ve kuruluşlar tarafından akredite oldu. Bir günde 2.500'ü aşkın deney gerçekleştiren şirket, geçtiğimiz yıl bir milyona yakın deney çalışmasını tamamladı.

Toplam 184 çalışanı bulunan akredite laboratuvarlar, farklı sektörlerden kurum ve kuruluşlara hizmet veriyor. Tüpraş laboratuvarlarında yapılan analizlerin doğruluğu, ulusal ve uluslararası karşılaştırma testleri düzenleyicilerinin sunduğu programlarla sürekli olarak takip ediliyor. Tüpraş laboratuvarları, sahip olduğu akreditasyonların haricinde Yapı Malzemeleri Yönetmeliği [305/2011/

AB] gerekliliğine göre CE belgesini de elinde bulunduruyor. Ayrıca Tüpraş laboratuvarlarında yapılan bitüm ve bitümlü bağlayıcılar analizleri, Türk Akreditasyon Kurumu haricinde tarafsız bir kuruluşça da denetleniyor.

Tüpraş, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi, ISO 17025 Laboratuvar Yönetim Sistemi sertifikalarıyla hizmet veriyor. Tüpraş'ın laboratuvar hizmetleri, analiz kapsamının genişliği ve teknolojik donanım gibi özellikleriyle öne çıkıyor. Dijitalleşme ve modern kimya algoritmalarıyla laboratuvarlarının veri işleme kapasitesini

en üst seviyeye çıkarmayı planlayan Tüpraş, farklı metotlar uygulayarak daha hızlı ve kesin analiz sonuçlarına erişmeyi hedefliyor.

Tüpraş laboratuvarları, sektördeki detaylı analiz ihtiyacını karşılayabilmek ve yenilikçi çözümler sunabilmek amacıyla dış hizmetlerinin kapsamını genişletiyor. Kurumların, analiz ve bilgi amaçlı yararlanabildiği Tüpraş laboratuvarlarında, gelecek dönemde geliştirilecek iş birliklerinin de artması planlanıyor. Tüpraş laboratuvarlarından hizmet almak isteyen başta enerji sektörü olmak üzere, diğer sektörlerle ait firmalar Tüpraş web sitesinden sürecin tüm adımlarına ulaşabiliyor.

Nextremers, yeni yetenekleri keşfetmeye devam ediyor

Üniversite öğrencilerinin kişisel gelişimlerini destekleyerek gerçek bir çalışma ortamı deneyimi sunan Nextremers programı, 3'üncü senesinde de yeni yeteneklerle buluşmayı bekliyor. Programa başvurular Tüpraş Genel Müdürlüğü ile İzmit, İzmir ve Kırıkkale Rafinerileri için 5 Şubat-14 Mart tarihleri arasında devam etti. Birbirinden farklı fonksiyonlar için proje öğrencilerine sürece dahil etmek isteyen Tüpraş, başvuruları "Kariyer" sosyal medya hesaplarında yayımlanan ilan ve başvuru bağlantıları üzerinden aldı. Program, üniversitelerin lisans 3'üncü sınıf ve yüksek lisans öğrencilerine yönelik olarak tasarlanarak öğrencilerin mezuniyetlerinden önce profesyonel çalışma hayatını deneyimlemelerini sağlıyor. Bu deneyimler sayesinde potansiyellerini ortaya çıkarmaya hazır olacak gençler, aldıkları sorumluluk ve inisiyatiflerle yetkinliklerini geliştirmeyi sürdürüyorlar. Mesleki ve teknik anlamdaki gelişimlerini devam ettirirken bugünden geleceğe hazırlanabilmek için önemli bir avantaj elde ediyorlar. Nextremers programında 2019 ve 2020 dönemlerinde toplam 57 öğrenci Tüpraş'ta proje öğrencisi olarak çalışmaya başladı. Yaklaşık 11 ay süren program sonrasında 10 genç yetenek; Üretim, Bakım, Ar-Ge, Kurumsal İletişim ve İnsan Kaynakları başta olmak üzere birçok departmanda istihdam edildi.

Tüpraşlılardan Aygaz Jingle Challenge başarısı

Aygaz'ın, kuruluşunun 60. yılına özel olarak düzenlediği Aygaz Jingle Challenge yarışması Koç Topluluğu şirketleri içinde KoçHub üzerinden gerçekleştirildi. Aygaz'ın bir klasik haline gelen müziğini, katılımcılar müzik aletleriyle çaldı veya söylediler. #AygazDinDinDin hashtag'i ile KoçHub üzerinden paylaşılan performanslar, tüm KoçHub kullanıcılarının beğenisine sunuldu ve en fazla beğeni ve yorum alan ilk üç performans ödül almaya hak kazandı. Yarışmada birinciliği Batman Rafinerisi'nden çalışanların ve ailelerinin katıldığı birden fazla enstrümanla gerçekleştirilen Türk Halk Müziği türündeki performans ve Arçelik'ten bir katılımcı paylaştı. İkinci Tofaş'tan bir katılımcı olurken üçüncü sırayı Kırıkkale Rafinerisi'nden çalışanların piyano ve saz performansı aldı.

ENERJİ GRUBU'NDAN HABERLER

Faruk Etmez, yeni maceralarıyla yayında...

Opet'in, uzun yıllardır sektöre getirdiği yenilikleri vurguladığı "Opet'se Fark Eder" reklam kampanyasının yeni bölümleri izleyiciyle buluştu. Opet'in marka yüzü Cem Yılmaz, yine Opet olmaya öykünen ve bir taraftan da Opet'i kendine rakip gören Farketmez Petrol'ün sahibi Faruk Etmez rolünde izleyicinin karşısına çıkıyor. Serinin yeni filmlerinde Faruk Etmez bu kez, Opet'in performans sahnesi olan yollara düşüyor ve Ultra Force'un performansını incelemek üzere saha araştırması yapmak için Türkiye Ralli Şampiyonu Burcu Burkut Erenkul'un arabasına biniyor. Erenkul, Ultra Force'un performansını uygulamalı olarak Faruk'a gösteriyor. Reklam filmlerinin Haziran ayında gerçekleştirilen ve dört gün süren çekim sürecinde sosyal izolasyon kuralları ve korunma tedbirleri titizlikle uygulandı. Yol sahnelerinin çekimi trafiğe kapalı alanda gerçekleştirildi, araç içi planları ise kurulan özel 4 Dof Motion platformunda çekildi. Medina Turgul DDB imzasını taşıyan filmlerin yönetmenliğini ise usta yönetmen Ozan Açıktan üstlendi.

Aygaz'dan 60. yılında iki önemli atılım

Aygaz, yenilikçi bakış açısıyla yurt dışında ve yurt içinde atılımlarını sürdürüyor. Uluslararası büyüme stratejisi kapsamında dünya evsel LPG tüketiminde en büyük paya ve en hızlı büyüme trendine sahip olan Asya pazarına açılan şirket, Bangladeş'in Aygaz'ı için imzayı attı. Bu kapsamda Aygaz, Bangladeş pazarına yönelik olarak LPG temini, dolumu ve dağıtımını konularında faaliyette bulunmak üzere eşit yönetim esaslarına dayalı bir ortak girişim şirketi kurulması ve gerekli yatırımların yapılması amacıyla, United LPG Ltd. hisselerinin yüzde 50'sinin satın alınması sürecini tamamladı. Yurt içinde ise inovasyon ve kurum içi girişimcilik projesi olarak başlattığı süreci geliştirmek için bağlı ortaklığı Aykargo altında kargo sektörüne adım attı. Aykargo'yla Aygaz'ın mevcut bayi ağı ve eve teslimat tecrübesini kullanarak e-ticaret ve büyüyen kargo dağıtım sektöründe faaliyetlerini geliştirmesi ve daha etkin yürütmesi hedefleniyor. Aykargo'nun Aygaz'ın tecrübesi ve yaygın bayi altyapısıyla 81 ilde hizmet vermesi planlanıyor.

TÜPRAŞ'A EV SAHİPLİĞİ YAPAN KENTLER-5

İSTANBUL

Rafine'deki İstanbul yolculuğumuza kaldığımız yerden devam ediyor; eğlence mekanlarından kültür ve sanat merkezlerine, yenilikçi ve geleneksel mutfaklardan kentin yeşil alanlarına uzanıyoruz. İstanbul'un capcanlı çehresini keşfe çıkarken Tüpraş'ın yeni Genel Müdürlük Binası'nda çalışanlar için rehber niteliği taşıyacak öneriler paylaşıyoruz.

Dergimizin geçtiğimiz sayısında Şişli, Beyoğlu, Galata ve Tarihi Yarımada'daki kültür varlıklarına ve kentin tarihi dokusuna odaklanmış, Galata Kulesi'nden Yerebatan Sarnıcı'na uzanan bir yolculuğa çıkmıştık. Bu sayımızda Tüpraş'a ev sahipliği yapan kentlerdeki yolculuğumuza kaldığımız yerden devam ediyor ve İstanbul'un capcanlı, yaşam dolu yüzünü keşfe çıkıyoruz birlikte. Kültürel etkinliklerden spor organizasyonlarına dek hemen her yeniliğin dünyayla eş zamanlı olarak soluk aldığı İstanbul'daki etkinlik mekanlarını, yaz aylarında dinlenmek için gölgelik bir alan sunan parkları, keyifle vakit geçirilecek yeme-içme uğraklarını ve alışveriş merkezlerini gelin birlikte tanıyalım.

NEREDE EĞLENMELİ?

Toplumların, kültürlerin, kimliklerin, dillerin birbiriyle karşılaştığı, tanıştığı, birbirini dönüştürdüğü; daima devinim halinde, inşaaya açık bir sanat eserine benzetilebilir İstanbul. Kesişime açık, her an yeni karşılaşma imkanları yaratmak için tetikte bir kent olduğunu söyleyebiliriz, tıpkı diğer pek çok dünya başkenti gibi. Dolayısıyla, İstanbul'da yaşamak kendini her daim güncel olana açmayı, bunlardan haberdar olmayı, yeniliğin ardına düşmeyi de beraberinde getiriyor. Bunu mümkün kılan kurumların başında ise İstanbul'daki etkinlik ve eğlence merkezleri geliyor.

Bomontiada

19. yüzyılın son yıllarında Feriköy'de kurulan ve zaman içinde kurulduğu semte adını veren Bomonti Bira Fabrikası'nın bulunduğu bölgede inşa edilen Bomontiada, bir etkinlik mekanı olmakla sınırlı kalmayan bir kompleks. Yeni, yaratıcı ve çoğulcu bir kent kültürü inşasına katkı sunma amacı taşıyan bu mekan, çok sayıda kreatif etkinliğe, performansla, kültürel faaliyete kapılarını açıyor. Barındırdığı avlu, performans alanı, atölye ve sanat mekanıyla yenilikçi bir yüze sahip kompleks, aynı zamanda İstanbul'daki en gözde müzik mekanlarından biri olan Babylon'a da ev sahipliği yapıyor.

NE YEMELİ?

Bu denli farklı öğenin bir arada bulunduğu bir kentte tek bir mutfağın diğerlerini gölgelemesi mümkün değil. Bu durumun İstanbul'u her mutfağı kucaklayan bir lezzet merkezine dönüştürmesi ise elbette kaçınılmaz. Hemen her semtte dünya mutfağının örneklerinin buluşturulduğu restoranlara, etkileyici ve yenilikçi yemek mekanlarına, geleneksel lezzetlerin ustalıkla sunulduğu leziz lokantalara rastlamak İstanbul'un en mutluluk verici yönlerinden biri.

Da Mario

Zengin menüsü ve benzersiz atmosferiyle öne çıkan, İstanbul'un ilk İtalyan restoranı Da Mario, İtalyan mutfağını sevenler için ideal. Taze ev yapımı makarnalar, odun fırınında pişirilen pizzalar ve Akdeniz Mutfakları'nın vazgeçilmezi olan salatalarıyla bir klasik haline gelen restoran misafirlerini Etiler'de ağırlıyor.

Salon İKSV

On yılı aşkın süredir yolu dört gözle beklenen sayısız müzisyen ve müzik grubunu sahnesinde konuk eden Salon İKSV, Şişhane'de bulunan binasıyla kültür-sanat denildiğinde ilk akla gelen uğrak noktalarından biri. Hareketli sahne sistemi ve çağdaş trendlerin nabzını tutan etkinlik programıyla unutulmaz konserlere ev sahipliği yapan Salon İKSV, farklı türleri buluşturan dinamik bir merkez.

Zorlu Performans Sanatları Merkezi

Yedi yıldır faaliyetlerini sürdüren Zorlu Performans Sanatları Merkezi, kentteki en önemli kültür sanat merkezlerinin başında geliyor. Düzenlediği bini aşkın etkinlik ve festivalle dünyaca ünlü müzik grupları ve sanatçılara ev sahipliği yapan Zorlu PSM, tiyatro izleyicilerinin de vazgeçilmez uğrak noktaları arasındaki yerini almış durumda. 2021 ve 2022 takvimini takipçileriyle paylaşan merkez, salgının geride bırakılacağı döneme hazırlanıyor.

Ace Restaurant & Lounge

Levent'te konumlanan Avangarde Hotel'in girişinde hizmet veren Ace Restaurant & Lounge, özellikle iş yemeklerine uygunluğuyla öne çıkıyor. Sadece yemekleri değil, kahveleri ve tatlıları da burayı tercih etmek için önemli bir sebep olabilir. Tercihini doğal gün ışığı, yumuşak aydınlatma ve minimalist bir ortamdan yana kullanmak isteyenler için ideal.

Seorabeol Korean Restaurant

Uzak Doğu mutfağına ilgisi olanlar için alternatifimiz, Seorabeol Korean Restaurant. Mezelerden ana yemeklere ve tatlılara kadar Uzak Doğu mutfağına doymak isteyenler, sipariş öncesi ikram edilen Kore salatalarını da sevecektir. Seorabeol Korean Restaurant, Esentepe'de konumlanıyor.

NEREYİ ZİYARET ETMELİ?

Bozlu Art Project

2013 yılından bu yana faaliyetlerini sürdüren Bozlu Art Project, yurt içi ve yurt dışındaki sanatçıların özgün eserlerini çağdaş içerik ve formlarla sanatseverlerle buluşturmayı amaçlayan bir sanat merkezi. 2019'da taşındığı Şişli'deki tarihi Mongeri Evi'nde konumlanan merkez, yalnızca sergilere ev sahipliği yapmakla kalmıyor; sanat konuşmaları ve belgeleme pratikleriyle de Türkiye'deki sanat dünyasına katkı sunmayı hedefliyor.

İstanbul İllüzyonlar Müzesi

İstiklal Caddesi'ndeki Narmanlı Han'da bulunan İstanbul İllüzyonlar Müzesi, hem yetişkinleri hem de çocukları heyecan ve eğlence dolu bir yolculuğa çıkarıyor. Denge Tüneli, Tepetaklak Oda ve Sonsuzluk Odası'nda gerçek ile yanılsama arasında bocalarken birbirinden eğlenceli fotoğraflar çekebilir, illüzyon dünyasını keşfe çıktığınız unutulmaz saatler geçirebilirsiniz. Beuchet Sandalyesi İllüzyonu, Rubin'in Vazosu, Takip Eden Yüz İllüzyonu, Döner Tablalar, Ames Odası ve daha pek çok illüzyon ile tanışabileceğiniz İstanbul İllüzyonlar Müzesi, her yaşta ziyaretçiye unutamayacağı bir deneyim sunuyor.

Eğlence sektörünün olduğu kadar kültür ve sanat merkezlerinin de kalbinin attığı bir nokta olma niteliğine sahip İstanbul, her daim yeni sergi, bienal, sempozyum ve festivallerin gerçekleştirildiği, temposu hiçbir zaman düşmeyen bir kent. Sanatsal etkinliklere ve kültür faaliyetlerine merak duymanız durumunda ajandanıza her gün yeni bir aktivite eklemenizin kaçınılmaz olduğu İstanbul'da kültür ve sanatın nabzına yetişmek için gelişmelerden vaktinde haberdar olmak şart.

Aşiyen Müzesi

Tevfik Fikret'in 1945'ten beri müze olarak hizmet veren ve şairin naaşının da bahçesinde bulunduğu evi, Beşiktaş sınırları içinde yer alıyor. Çizimlerini Fikret'in yaptığı ifade edilen ev, göz alıcı İstanbul manzarasıyla büyüylüyor. Edebiyat-ı Cedide Odası, Abdülhak Hamit Salonu, Şair Nigar Hanım Odası ile Tevfik Fikret'e ait kişisel eşyaların bulunduğu Aşiyen Müzesi mutlaka ziyaret edilmesi gereken bir mekan.

NEREDE DİNLENMELİ?

İstanbul'un sakinilmesi güç keşmekeşi ve yoğun trafiğinin yarattığı yorgunluktan uzaklaşmak, sevdiklerinizle huzurlu saatler geçirerek dinlenebilmek için kentin yeşil alanları mükemmel bir fırsat sunuyor. Kuş seslerini dinleyebileceğiniz, gökyüzünü seyredebileceğiniz, evcil dostlarınızla yürüyüşe çıkabileceğiniz park ve korular hem kente hem de kent sakinlerine nefes aldırıcı noktalar.

Yıldız Parkı

Malta Köşkü ve Çadır Köşkü'ne ev sahipliği yapan Yıldız Parkı, yüzyıllardır kentteki gözde yeşil alanlardan biri. Geçmişte Çırağan Sarayı ve Yıldız Sarayı'nın bahçesi olarak kullanılan park, heykeltıraş Gürdal Duyar'ın Güzel İstanbul Heykeli'ni de barındırıyor. Şehrin gürültüsünden uzaklaşmanızı sağlayacak Yıldız Parkı'nda otururken sincaplarla da karşılaşabilirsiniz!

Emirgan Korusu

Emirgan ve İstinye semtlerinde bulunan Emirgan Korusu, 17. yüzyıldan bugüne dek İstanbul'da ikamet edenlerin huzur ve sakinlik arayışının vazgeçilmez adresleri arasındaki yerini korumayı sürdürüyor. Bahar aylarında tüm koruyu kaplayan rengarenk çiçeklerle gözlerinizi almayacağınız bir manzara sunan Emirgan Korusu'nda bulunan Sarı Köşk, kafeterya ve restoran olarak da hizmet veriyor.

NEREDE ALIŞVERİŞ YAPMALI?

Alışveriş merkezleri, her zaman için sakinlik vadetmese de sundukları imkanlarla hoş vakit geçirmenizi ve ihtiyaçlarınızı hızla karşılayabilmenizi sağlayabilir. Levent'te Kanyon, ÖzdilekPark İstanbul AVM ve Metrocitiy, Etiler'de Akmerkez, İstinye'de İstinye Park, Acıbadem'de Akasya, Şişli'de konumlanan İstanbul Cevahir AVM gerek iş yemekleri gerekse akşamüstü sohbetleri için çok sayıda seçenek sunarken kültürel ve sosyal etkinliklere de kapılarını açıyor.

Kanyon

İstanbul Cevahir AVM

Etkinlik: Ülkem için Geleceği Tasarlıyorum Buluşması

Aralık 2020

Koç Topluluğu şirketlerinde gerçekleştirilen, teknolojinin bugün ve gelecekte iş ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerinin anlatıldığı Ülkem için Geleceği Tasarlıyorum Buluşmaları, bu yıl COVID-19 özelinde hazırlandı. Bu kapsamda yapılan buluşmaların ilkinde Tüpraş ev sahipliği yaptı. Tüpraş gönüllü eğitmeni Nur Erden tarafından çevrim içi gerçekleşen buluşmaya, 145 Tüpraşlı katıldı. Buluşmada COVID-19'un 2020'nin Mart ayında küresel salgın olarak kabul edilmesiyle kısa sürede değişen çalışma biçimleri, tüketim alışkanlıkları, üretim modelleri, eğitim ve sosyal ilişkilerde meydana gelen değişiklikler konuşuldu.

Webinar: Trafik Kazasının Değiştirdiği Hayatlar

21 Ocak

Alkollü araç kullanımına "0 toleransı!" sloganıyla başlatılan farkındalık kampanyası kapsamında Teknik Emniyet Direktörlüğü tarafından "Trafik Kazalarının Değiştirdiği Hayatlar" webinar'ı düzenlendi. Teknik Emniyet Direktörü Tolga Begeç'in moderatörlüğünde düzenlenen webinar'da, Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği Genel Başkan Yardımcısı Semra Çetinkaya geçirdiği trafik kazasından sonra karşılaştığı zorlukların nasıl üstesinden geldiğini, toplumun engellilere bakışını ve engellilere yönelik toplumsal farkındalık çalışmalarını anlatarak ve deneyimlerini paylaşarak hayata karşı pozitif bakış açısıyla katılımcılara ilham oldu.

Etkinlik: BİRetkinLİK gelirleri TEGV, TEMA ve HAYTAP'a

Ocak-Şubat

"Sadeleş, Destekle, Mutlu Et" mottosuyla düzenlenen Garaj Satış Etkinliği, çevrim içi olarak BİRetkinLİK adı altında atölye çalışmalarıyla gerçekleştirildi. Tüpraş çalışanlarının gönüllü olarak yer aldığı organizasyonda; içerik üretilen ve etkileşimin yüksek olduğu paylaşımların bulunduğu atölye çalışmalarına, katılımcılar çeşitli sivil toplum kuruluşlarına bağış yaparak katılım sağladı. Gönüllü Tüpraşlıların, ilgi alanlarında yaptığı atölye çalışmaları, aynı alanlara ilgisi olan diğer Tüpraşlılarla bir araya gelmelerine ve ortak paylaşımların yapılmasına sahne oldu. Atölyeler aracılığıyla 216 Tüpraşlı atölye çalışmalarına katılım gösterdi ve etkinlikler sonucunda TEGV, TEMA ve HAYTAP için toplam 9.005,00 TL bağış toplandı.

Destek: Sokak hayvanlarının yiyecek ihtiyacı için...

Nisan

Pandemi döneminde restoran ve kafelerin kapalı olması ve insanların eve kapanması nedeniyle yiyecek bulmakta zorlanan sokak hayvanlarını unutmayan Tüpraş, rafinerilerdeki artan yemekleri sokak hayvanlarına ulaştırabilmek için İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman rafinerilerinden, belediyeler aracılığıyla barınaklara destek oluyor. Geçtiğimiz yıl Nisan ayında İzmit, Temmuz ayında İzmir, 2021'in başından bu yana Kırıkkale ve 2021 yılının Mart ayı itibarıyla da Batman rafinerilerinde artan yemekleri barınaklara ulaştıran Tüpraş, yıl sonuna kadar sokak hayvanlarına yiyecek ulaştırmaya devam edecek. Rafinerilerden sağlanan yiyecekler, belediye görevlileri ve onların yönlendirdiği gönüllü hayvanseverler tarafından barınaklardaki sokak hayvanlarına ulaştırılıyor.

Etkinlik: Dünya Çevre Günü'nde Bünyamin Sürmeli'yle buluştuk

5 Haziran

Doğa, çevre, iklim ve meteoroloji konularının uzman ismi Bünyamin Sürmeli, Dünya Çevre Günü dolayısıyla düzenlenen etkinlikte Tüpraşlılar ile bir araya geldi. Artan iklim krizi, yiyeceklerin israfı ve dünya nüfusunun çevresel etkisi gibi konuların konuşulduğu sohbet yaklaşık 1,5 saat sürdü. Ayrıca sürdürülebilirlik başlığı altında su krizi, ormansızlaşma, hayvan türlerinin göçleri ve giydiklerimizin çevreye zararı konularında bilgilendirme sağlayan Sürmeli, etkinlik sonunda katılımcıların sorularını cevapladı.

Webinar: Prof. Dr. Önder Ergönül Tüpraşlılarla buluştu

7 Nisan

Teknik Emniyet Direktörlüğü tarafından farklı bir tema ile düzenlenmesi hedeflenen TED farkındalık webinar'larının 2'ncisi, Dünya Sağlık Günü'nde 300'den fazla Tüpraş çalışanının katılımıyla gerçekleşti. Webinar'a konuk olarak katılan; Koç Üniversitesi İş Bankası Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi Direktörü ve Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Önder Ergönül, Teknik Emniyet Direktörü Tolga Begeç'in moderatörlüğünde COVID-19 ile ilgili en çok merak edilen soruları cevapladı. Doğru maske kullanımının ve kalabalık ortamlardan uzak durmanın önemine dikkat çeken Ergönül, Sinovac veya Biontech diye ayırt etmeden aşı olmanın gerekliliğinin altını çizirken özellikle kronik hastalığı olanlar için bu gerekliliğin en üst seviyede bir ihtiyaç olduğundan söz etti.

Seminer: Babanın Çocuğun Bakımında Rolü ve Önemi

17 Haziran

Kapsayıcılık, eşitlik, çeşitlilik ilkesiyle çalışmalarını yürütürken toplumsal cinsiyet eşitliği alanında da kamuoyunda farkındalık yaratılması için önemli adımlar atmayı ve iş birlikleri geliştirmeyi sürdüren Tüpraş, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) iş birliğiyle gerçekleştirdiği seminerlere devam ediyor. Bu kapsamda Babalar Günü'ne özel, çocukların bakım ve gelişiminde babanın rolüne dikkat çekmek için düzenlenen çevrim içi seminerin konuğu AÇEV'in deneyimli eğitimcilerinden Hasan Deniz oldu. Seminerde, babanın çocukla yakın, karşılıklı, demokratik bir ilişki kurmasının ve birlikte zaman geçirmesinin önemine değinildi. Ayrıca babanın çocuğun bakım ve gelişimine katılması, çocukla karşılıklı ve yakın bir ilişki kurabilmesi için yapılması gerekenler anlatıldı.

TÜPRAŞ SPONSORLUĞUNDA ANADOLU UYGARLIKLARI SERİSİ

Karia'nın

UZUN GEÇMİŞİNE AYRINTILI BİR BAKIŞ

Karia Bölgesi'nin tarih öncesi çağlara dek uzanan geçmişinin sayfalarını Karialılar'ın geçirdiği politik, toplumsal, kültürel değişimlere mercek tutarak çeviren 'Karialılar: Denizcilerden Kent Kuruculara', Anadolu Uygarlıkları'nın bu önemli kesitini zengin ve eleştirel bir perspektifle irdeleyen yol gösterici bir başvuru kaynağı niteliğini taşıyor.

Tüpraş ve Yapı Kredi Yayınları iş birliğiyle hayata geçirilen Anadolu Uygarlıkları Serisi'nin dokuzuncu kitabı olan "Karialılar: Denizcilerden Kent Kuruculara", Olivier C. Henry ve Ayşe Belgin-Henry tarafından hazırlanarak Kasım 2020'de yayımlandı. Proje koordinatörü Nihat Tekdemir'in editörlüğünü üstlendiği kitap, Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu'nun "Hayaller Sınırlardan Büyüktür" başlıklı metniyle okurları karşılıyor. Metninde Koç Topluluğu ve Tüpraş'ın hazırladıkları 12 kitaplık "Anadolu Uygarlıkları Serisi" ile kültür, sanat ve tarih alanına özgün bir katkıda bulunma hedefinin altını çizen Yelmenoğlu, sözü bereketli Anadolu topraklarına bıraktıklarını ifade ederek ne enerjilerinin ne de hayallerinin biteceğini dile getiriyor. Karia coğrafyasına, Karia'ya ilişkin yazılı kaynaklara, Karia tanrılarına, Karia Bölgesi'ndeki yaşam ve üretim pratiklerine, ölü gömme geleneklerine ve kentlere dair sunduğu zengin içerikle Karialılar'a ilişkin önemli bir başvuru kaynağı olarak değerlendirilebilecek kitap, tarih öncesi çağlardan Geç Osmanlı dönemine uzanan oldukça kapsamlı bir zaman dilimini konu olarak okurlara Karialılar hakkında ayrıntılı bir tablo sunuyor.

Tüm yönleriyle Karia

Karialılar'ı yayına hazırlayan Olivier C. Henry ve Ayşe Belgin-Henry'nin bölgenin tarihi katmanlarına odaklanan önsözünde Büyük Menderes Vadisi ve Dalaman Çayı ile çerçevelenen, bin yıllar boyunca apayrı insan topluluklarına ev sahipliği yapan ve haberlerin farklı coğrafyalara yayılmasını mümkün kılan Karia mercek altına alınarak bölgenin Akdeniz'deki deniz ticareti için sahip olduğu öneme ve ne denli dikkat çekici bir keşif merkezi olduğuna işaret ediliyor. "Topluluklar mozaiki" Karia'ya, Karia'nın coğrafi özelliklerinin bölgenin toplumsal dokusu üzerindeki etkilerine, sahil kesimi ile dağlık kesimler arasındaki kültürel farklılıklara, Karialıların bir toplum olarak oluşumuna da kaleme aldıkları metinde yer veren Olivier C. Henry ve Ayşe Belgin-Henry; Karialıların gemi yapımı, denizcilik ve mimari alanındaki gelişkinliklerine ve farklı tarihsel dönemlerde bölgenin geçirdiği siyasi, kültürel, dinsel ve toplumsal değişimlere değiniyor. Anadolu Uygarlıkları Serisi'nin amacı ve "Karialılar: Denizcilerden Kent Kuruculara" kitabının katmanları hakkındaki açılış metinlerinin ardından okuyucuları alanında uzman isimlerin Karia Bölgesi'ni oldukça zengin bir perspektifle, her alana farklı bir ışık düşürerek eleştirel bir bakış ve yoğun bir birikimle ele alan metinleri karşılıyor.

Coğrafi, tarihi, kültürel, antropolojik bakış

İlk bölümde ağırlıklı olarak bugün Aydın ve Muğla illerinin bulunduğu coğrafyada, bir başka ifadeyle Türkiye'nin güneybatısında konumlanan Karia Bölgesi'nin sınırları ve bir bölge olarak ortaya çıkma nedenlerine yakından bakılıyor. Karia'nın bu niteliği kazanmasına yalnızca coğrafi özelliklerinin

Kitaptan...

Karia dili hakkında bildiklerimizi Yunan yazarlar tarafından bize ulaştırılan dilbilimsel bilgilere dayandırmış olsaydık, hemen hiçbir bilgiye sahip olamazdık. Stephanos Byzantinos [MS. 6. yüzyıl] Ethnika isimindeki eserinde antik dünyanın bir çeşit coğrafi sözlüğünü yazmış ve çok sayıda yer adını bir araya getirmiştir. Alabanda, Huluaalla, Souangela ve Monogisa gibi Karia kentlerinin isimlerinin kökenine dair yaptığı açıklamalarda sırasıyla şu Karia isimlerini ve anlamlarını aktarır: ala "at", banda "zafer", soua "mezar", gela "kral" ve gissa "taş". Bu beş kelimeye ek olarak Homeros'un İlyada'sının yorumcularından biri tarafından [Kos Adası'nın isminin açıklaması olarak] verilen altıncı kelime olan koon "koyun" kelimesi Yunan yazarlar tarafından bize aktarılan Karia sözcüğünün tümünü oluşturmaktadır. Bu isimlere Hermes ve Dionysos'un yine Stephanos tarafından verilen Karca isimleri -sırasıyla İmbramos ve Masaris- de eklenebilir (belki de daha doğru olan ve Dionysos için kullanılmış İmbrasos değişkesine, MS 12. yüzyılda yaşamış Eustathios'un çalışmalarında rastlarız). Yunan coğrafyacılar Strabon ve Pausanias da Zeus ve Poseidon'un karışımı olan Kariyalı bir tanrı için [Zenoposeidon] Osogos adını kullanmaktadır.

Eski Yunanların diğer insanların konuştuğu dillere karşı belirli bir duyarlılıkları ve ilgileri olmadığı bilinmektedir ve bu nedenle aktarımların azlığı şaşırtıcı değildir. Karia dilini belli bir ölçüde tartışan tek Yunan yazar, Karialılara barbarophoni göndermesini yapan Homeros'tan bahseden Strabon'dur. Strabon'a göre bu kelime [her zaman sanıldığı gibi] "yabancı bir dil konuşmak" değil, "[Yunancayı] yabancı bir aksanla konuşmak" anlamına geliyordu. Bu konu dışı tartışmadaki belki de en ilginç nokta Karia dilinin Yunancadan çok sayıda sözcük aldığına dair yapılan yorumdur. MÖ 4. yüzyılda yaşadığı düşünülen ve Karia doğumlu bir yazar olan Theangelalı Philippos'a kadar geri giden bu bilginin güvenilir olduğu düşünülebilir. Diğer yandan, söz konusu güçlü Hellenizasyonun genel bir fenomen mi olduğunu, yoksa sadece Yunan kültürüyle en yakın temasta olan kentleri mi etkilediğini ya da Karia dili üzerindeki Yunan etkisinin daha erken dönemlerde değil de sadece Philippos'un döneminde mi fark edilebilir olduğunu sorgulayabiliriz. Her durumda Strabon'un Karia diline yönelik tartışması daha ileri gitmemiştir: Strabon dilbilimsel detaylar, kelime örnekleri ya da dille ilgili diğer özelliklere ilişkin başka bilgiler sunmamıştır.

Aslında, Yunan kaynakların Karia dili hakkında sağladığı en ilginç ve yoğun veri, bu kaynakların herhangi bir şekilde dilbilime dair kasıtlı bilgi sağlama çabasının sonucu olarak değil, basit bir şekilde Karia dilinin Karialılar arasındaki gerçek varlığının neticesi olarak ortaya çıkar: Hem yazılı kaynaklarda hem taşta kazınmış yazıtlarda çok sayıda Karca şahıs ve yer ismi örneği vardır. Bunlardan birkaçı açık bir şekilde Yunanca kökenliken [örneğin Kaunos, Keramos, Stratonikeia], çoğu gerçekten Karca olarak yorumlanabilir [yukarıda bahsedilen Alabanda, Huluaalla, Souangela ve Monogisa iyi örneklerdir; Bargylia, Hyllarima, İdrias, Karyanda, Labraunda, Mylasa, Telmessos da bunların arasındadır]. Birçok ismin [Argasa, Arlissos, Karbasuanda, Kildara/Killara, Londarga, Panamara, vd.] sadece yazıtlar üzerinde korunagelmış olması nedeniyle Yunanca yazıtlar Karca yer isimleri listesini tamamlamaya yardımcı olur [Blümel 1992; Adiego 2007: 456-459]. [...]

Neyse ki, Yunan kaynaklarındaki sınırlı malzemenin yanı sıra doğrudan Karia dilinde yazılmış bir dizi metne de sahibiz: Karialılar yazmayı olasılıkla Yunanlardan öğrendiler, bir alfabe yarattılar ve dillerinin nasıl olduğuna dair bir fikir verebilecek yeterli sayıda yazıt bıraktılar [Adiego 2007: 17-165]. Söz konusu Karca yazıtlar MÖ 7. yüzyıldan MÖ 4. yüzyıla kadar uzanan bir zaman dilimini kapsayacak şekilde tarihlenmiştir. Yazıtların en önemli özelliklerinden biri, çoğunun Karia'da değil Mısır'da bulunmuş olmasıdır. Bunun sebebi Kariyalı paralı askerlerin I. Psammetikhos [Mısır'da Sais Hanedanı'nın kurucusu] ve ardılları tarafından askeri seferlerde kullanılmasıdır; Kariyalı paralı askerler öncelikle Nil Deltası'na daha sonra ise Memphis'e yerleşmiştir [bkz. bu kitapta Briant]."

Karia Dili
Ignasi-Xavier Adiego
ss. 210-211

değil, kültürel niteliklerinin de öncülük ettiği; dilsel ve toplumsal ortaklığın Karia'nın sergilediği bölge dinamiğinin önemli bir oluşturunucusu olarak görülebileceği açıklanıyor.

Kitabın ikinci bölümünde Karia'nın Geç Antik Çağ'dan Bizans'a dek uzanan tarih şeridindeki farklı uğraklarda sergilediği sosyo-politik nitelikleri ve üçüncü bölümde kutsal alanlarına odaklanılıyor. Bölgenin kentleşme süreci, Karia Bölgesi'nde paganizmden Hristiyanlığa geçiş, Karia kentlerinin nitelikleri, bu kentlerdeki kutsal alanlar ve bölgedeki kır ve kent yaşamının özelliklerine ilişkin başlıklar ayrıntılı bir bakışla ele alınıyor.

Takip eden bölüm, okuyucuları Karia Bölgesi'ndeki kaya resimleriyle tanıştıran söz konusu resimlerin kimlerce yapıldığı sorusunu takip ediyor ve resimlerin tespit edildikleri yerleşim alanları, o alanlardaki toplulukların gündelik pratikleri ile yerleşiklik koşulları ve resimlerin yapıldığı dönemler hakkında ayrıntılı bilgiler sunuyor. Karia'da seramiğin yüzyıllar içinde geçirdiği dönüşümü figür, stil, bezeme şeması özelliklerine odaklanarak ve bölgesel farklılıkları gözetenek izleyen metinlerin yer aldığı bölüm, Karia dili, mimarisi ve sikkelerini merkeze alan makalelerle Karia'nın kültürel dokusu hakkında bütünlüklü bir çerçeve sunuyor.

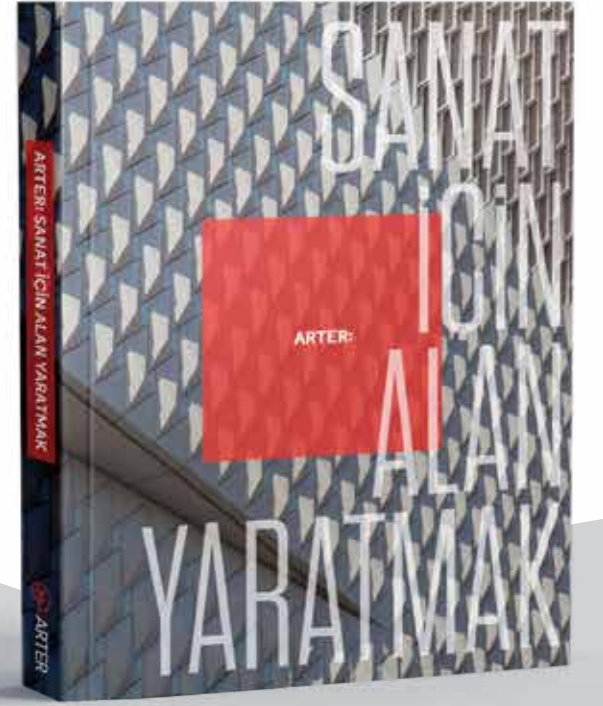

Karia Bölgesi'ndeki ölü gömme pratiklerinin detaylı bir biçimde derlendiği bölümde ise mezar biçimlerindeki farklılaşmalar izlenerek inanç geleneklerinin değişimi takip ediliyor ve ölü gömme ritüelleri ile Karia Bölgesi'ne özgü bir kimliğin oluşumu arasındaki ilişki mercek altına alınıyor. Kitabın "Kentler" başlıklı son bölümünde "Karia'nın Metropolisi" olarak ifade edilen Halikarnassos'un da aralarında bulunduğu Karia kentleri yakın bir bakışla inceleniyor.

SANAT İÇİN ALAN YARATMANIN ON YILLIK ÖYKÜSÜ

Arter'in kuruluş yıldönümü olan 8 Mayıs'ta raflarda yerini alan *Arter: Sanat İçin Alan Yaratmak*, Vehbi Koç Vakfı bünyesindeki bu sanat kurumunun ilk on yılına yakından bir bakış sunuyor.

Tüpraş'ın katkılarıyla yayımlanan kitap, Dolapdere'deki yeni binasıyla ziyaretçilerini sanatın tüm disiplinlerindeki güncel üretimle buluşturan Arter'in 2010-2020 yılları arasındaki yolculuğunu, tanıklık edenlerin bakış açılarıyla ve on kavram aracılığıyla ele alıyor: Arter, Bellek, Üretim, Yayın, İnşa, Buluşma, Bahane, Ses, Performans ve Beraber. İlkay Baliç'in kaleme aldığı, Bülent Erkmen'in tasarımını üstlendiği *Arter: Sanat İçin Alan Yaratmak*, bir sanat kurumunun ortaya çıkış ve büyüme hikâyesine ışık tutuyor.

Yeni Çıkanlar

Gazi'nin Sineması

Gazi'nin sinemaya bireysel ilgisinin yanı sıra, ulusal belleğin oluşumunda ve toplumun modernleşmesinde bir araç olarak atfettiği öneme tanıklık...

Yazar: Ali Özuyar
Yayı Kredi Yayınları, 2021
168 sayfa

Sorular, Sorular, Sorular

Kişinin kendini sorgulamasına kapı aralayan, ikili konuşmalarda ve toplumsal tartışmalarda ortak zemin oluşturan varoluşsal meselelere dair...

Yazar: Max Frisch
Çeviren: Ogün Duman
Yayı Kredi Yayınları, 2021
112 sayfa

Veba Geceleri

Pamuk'un salgın, karantina, devlet ve birey konularını bir masal havasıyla tartıştığı bu tarihi roman, konusuyla yaşadığımız günlere ışık tutan nitelikte...

Yazar: Orhan Pamuk
Yayı Kredi Yayınları, 2021
544 sayfa

Arter'in ziyaret saatlerinde yayınlarımızı Arter Kitabevi'nden edinebilir, Arter Kütüphanesi'nde inceleyebilir, kitabevi@arter.org.tr adresine yazarak sipariş edebilir veya www.arter.org.tr/yayinlar adresinden detaylı bilgi alabilirsiniz.

Güncel program ve ziyaret bilgileri için:

ARTER.ORG.TR f @ @arteristanbul

TÜPRAŞ SOSYAL ETKİNLİK TİYATRO KULÜBÜ

10. YIL ETKİNLİKLERİ

ÇEVİRİM İÇİ TİYATRO: 'İTİRAF'

Pandemi sürecinde faaliyetlerini çevrim içi platforma taşıyan Tüpraş Sosyal Etkinlik İzmit Tiyatro Kulübü oyuncular, 'İtiraf' adlı oyunu bilgisayar karşısında ki izleyicilerle buluşturdu.

Tüpraş Sosyal Etkinlik İzmit Tiyatro Kulübü, 10. yıl etkinlikleri kapsamında yeni oyunu "İtiraf"ı Tüpraş çalışanlarına özel olarak 6 Haziran'da çevrim içi sergiledi. Oyun, senaryo yazarı Mehmet Ermiş'in yapım şirketine çalışan Mert'in herkesten sakladığı bir hikayeyi kaleme alması sonucu şüpheli ölümünü konu alıyor. Baştan sona heyecan dolu olan "İtiraf" oyununu Hikmet Yazıcıoğlu kaleme aldı, yönetmenliğini ise Aydın Sigalı üstlendi. Haluk Acar'ın dramaturg, Aktürk Aksoy'un görüntü yönetmeni ve Veysel Leblebicioğlu'nun proje sorumlusu olduğu "İtiraf" oyununun oyuncu kadrosunda ise Funda Çetin, Serap Özdemir, Hikmet Yazıcıoğlu, Göksel Gökçe ve Gizem Taşkın yer aldı.

- Futbol
- Basketbol
- Voleybol Erkek
- Voleybol Kadın
- Tenis
- Masa Tenisi
- Atletizm
- Bowling
- Yüzme
- Bisiklet
- 3*3 Basketbol Erkek
- 3*3 Basketbol Kadın
- Kadın Futbol
- Yelken 1
- Yelken 2

Pandemi döneminde neler yaptık?

- 31. Koç Topluluğu Spor Şenliklerine katılmak için Tüpraşlı 252 sporcu sigortalandı.
- Bisiklet ve yelken takımlarının müsabakaları başlamadan pandemi düzenine geçildiği için Tüpraşlı sporcu sayısı 278'i buldu.
- Tüpraşlılar, pandemi döneminde Koç Topluluğu Spor Kulübü'nün E-Yelken, Satranç Turnuvası ve FIFA 2021 çevrim içi etkinliklerine katılım gösterdiler.

ÖDÜLLÜ BULMACA

Aşağıdaki soruların doğru yanıtlarını kurumsal.iletisim@tupras.com.tr adresine gönderen ilk 3 kişiden biri olun ve hediye kazanın!

SORU 1

COVID-19'dan korunmada en etkin kişisel koruyucu donanım ile tıbbi korunma yöntemi nedir?

- A- Maske-COVID-19 aşısı
- B- Sabunlu su-Mesafe
- C- COVID-19 aşısı-Filyasyon

SORU 2

Temaslı karantinasındaki kişiler ne yapmalıdır?

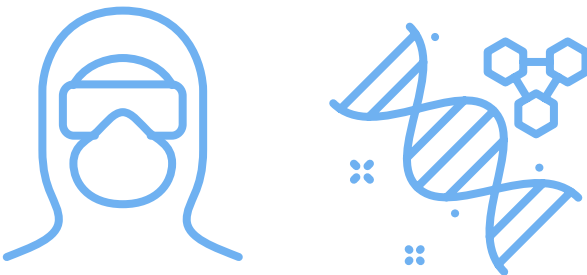
- A- Eve misafir kabul etmelidir.
- B- Karantina sürecinde ateş takibi yapmalı, şikayet durumunda aile hekimini bilgilendirerek sağlık kuruluşuna başvurmalıdır.
- C- Temaslı filyasyonunda hiçbir önlem almadığını bildirip listeye girmeye çalışmalıdır.

SORU 3

COVID-19 aşısıyla bağışıklık sistemimizin ürettiği protein yapıdaki molekül hangisidir?

- A- Antikor
- B- m-RNA
- C- Filyasyon

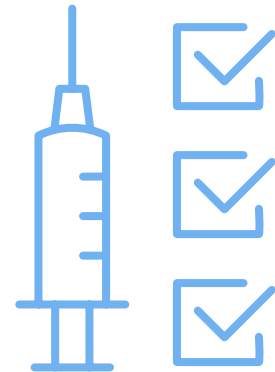

SORU 4

- 1- COVID-19 tedavisi görenlere
- 2- Gebeliğin ilk 3 ayındakilere
- 3- COVID-19 geçirmiş olanlara
- 4- 10 gün içinde kesin tanı almış COVID-19 vakasıyla yakın temaslı olanlara

COVID-19 aşısı uygulanmaz. Yukarıdaki bilgilerin hangileri doğrudur?

- A- 1-2-3
- B- 1-2-4
- C- 1-2-3-4

Sağlığımız için kolları sıvayalım
COVID-19 aşımızı olalım

www.shgm.saglik.gov.tr

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

[f](#) [i](#) [t](#) /sbshgm

BİZİ **TAKİP EDİN**
